

Δάσκαλος
Γεώργιος Ηλ. Πολίτης
Η ζωή και το έργο του
(Λιβίσι 1889 - Βύρωνας 1975)

Δάσκαλος Γεώργιος Ηλ. Πολίτης
Η ζωή και το έργο του
(Λιβίσι 1889 - Βύρωνας 1975)

Μιχάλης Δελησάββας, Χαρίλαος Φίλιππας

© Εκδόσεις ΕΜΒΡΥΟ & Χαρίλαος Φίλιππας, 2022

ISBN 978-618-5252-38-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΜΒΡΥΟ

Ιερά Οδός 286, 122 43 Αιγάλεω

Τηλ./Φαξ: 210-5315012

E-mail: support@embryopub.gr

<http://www.embryopub.gr>

[Facebook.com/EmbryoPublications](https://www.facebook.com/EmbryoPublications)

Instagram: @ekdoseis_embryo

Twitter: @EmbryoBooks

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Σε περίπτωση που θέλετε να χρησιμοποιήσετε κάποιο τμήμα του συγγράμματος παρακαλούμε επικοινωνήστε με τον εκδότη. Η μη εξουσιοδοτημένη χρήση τμήματος του παρόντος διώκεται ποινικά.

Μιχάλης Δελησάββας

Χαρίλαος Φίλιππας

Δάσκαλος
Γεώργιος Ηλ. Πολίτης
Η ζωή και το έργο του
(Λιβίσι 1889 - Βύρωνας 1975)

Ε.Ι.Ε. «ΛΥΚΙΑ»

Αθήνα 2022

«Ένα πολύ μεγάλο και απόλυτα ειλικρινές ευχαριστώ στον Τάσο Κακλαμάνη για την πολύτιμη βοήθεια, το πάθος τη διάθεση τη θέρμη με την οποία αγκάλιασε τη δημιουργία αυτού του βιβλίου.»

Χαρίλαος Φίλιππας

*Αφιερώνεται με σεβασμό στη μνήμη του αείμνηστου Μακρηνολιβισιανού
δασκάλου Γεωργίου Πολίτη,
πρώτου δασκάλου της Νέας Μάκρης.*

Περιεχόμενα

Πρόλογος Εταιρείας Ιστορικών Ερευνών «ΛΥΚΙΑ»

Ευχαριστίες

Γεώργιος Πολίτης (Μιχάλης Δελησάββας)

«Ήκιστα» (διήγημα Μ. Δελησάββα για Γεώργιο Πολίτη)

Ο παππούς μου Γεώργιος Πολίτης (Χαρίλαος Φίλιππας)

Πηγές-Βιβλιογραφία

Παραρτήματα:

- Τρεις Λόγοι του Γεωργίου Πολίτη
- Ο Γεώργιος Πολίτης στο Μακρονηολιβισιανό τύπο
- Έγγραφα οικογένειας Γεωργίου Πολίτη
- Φωτογραφικό Αρχείο
(Καστελλόριζο - Νέα Μάκρη - Βύρωνα - Φωτογραφίες οικογένειας Πολίτη, Φωτογραφίες οικογένειας Καραγιάννη)
- Η οικογένεια Καραγιάννη από Καστελλόριζο (Όταν στο Καστελλόριζο πήγαιναν υδροπλάνα)

Πρόλογος

Ο φιλότιμος πατριώτης μας Χάρης Φίλιππας, εγγονός του αείμνηστου Δασκάλου εκ Μάκρης Μικράς Ασίας και 1^{ου} δασκάλου Νέας Μάκρης, Γεωργίου Πολίτη, τηλεφώνησε στη ΛΥΚΙΑ στις αρχές του 2022, αναζητώντας ιστορικές πληροφορίες για τον παππού του, ώστε να μπορέσει να στηρίξει την πρότασή του προς τις δημοτικές αρχές και ιερή επιθυμία του να δοθεί το όνομα του παππού του σε ένα σχολείο της Νέας Μάκρης. Όταν η μνήμη από γενιά σε γενιά αδυνατίζει και τα αυτονόητα γίνονται αμφισβητήσιμα, χρειάζεται η βοήθεια της ιστορικής έρευνας για να πάρουν το αίμα τους πίσω η αλήθεια η τιμή και η αξιοπρέπεια. Ο σκοπός ήταν ιερός και δέχτηκα μετά χαράς, ξεκινώντας αμέσως την έρευνα στα αρχεία της ΛΥΚΙΑΣ. Περίμενα να εντοπίσω διάσπαρτες πέντε-έξι πληροφορίες. Γρήγορα όμως διαψεύστηκα. Μόνο στο Μακρηνολιβισιανό Τύπο υπήρχαν δεκάδες αναφορές στο έργο, το ήθος και την προσωπικότητά του, καθώς και τρεις συγκλονιστικοί και σημαδιακοί λόγοι του, που αποτελούν πολύτιμες ιστορικές μαρτυρίες για τους απογόνους των Μακρηνολιβισιανών. Του παρέδωσα τελικά ένα πρώτο υλικό έρευνας τριάντα σελίδων!

Ύστερα ενημέρωσα τον αγαπημένο μας δάσκαλο Μιχάλη Δελησάββα σχετικά, ζητώντας τη βοήθειά του στη συλλογή και επιπλέον πληροφοριών. «Ξέρεις για ποιόν μου μιλάς;» με ρώτησε ο δάσκαλος αυστηρά. «Ο Γεώργιος Πολίτης ήταν εμβληματική μορφή για την ιστορία μας!». Από εκείνη τη στιγμή η ιδέα ενός βιβλίου στη μνήμη του Γ. Πολίτη, είχε αρχίσει να τυραννάει τη σκέψη μου. Όταν το πρότεινα στο Χάρη, δέχτηκε με ενθουσιασμό!

Ήρθε η ώρα της πρώτης συνάντησής μας: ο «δάσκαλος» Μιχάλης Δελησάββας, ο «μαθητής»-γράφων, ο Βασίλης Μουσαίος και ο εγγονός του δασκάλου Γεωργίου Πολίτη. Ο Χάρης έφερε μαζί του τις πολύτιμες μνήμες από τον παππού του, το ήθος του, τη συγκίνησή του αλλά και ένα υπέροχο και σπάνιο υλικό από παλιά χειρόγραφα, έγγραφα και

φωτογραφίες. Ένας οξυδερκής και ευαίσθητος άνθρωπος που σε πείσμα των πεζών σύγχρονων καιρών, στεκόταν μπροστά μας ως αρχαίος Λύκιος πολεμιστής, θεματοφύλακας της ιερής οικογενειακής του παράδοσης, περιφρουρώντας τη μνήμη της. Ο Μιχάλης Δελησάββας, προσφέρθηκε να αναλάβει το ιερό έργο της συγγραφής της βιογραφίας του Γ. Πολίτη. Ο Βασίλης Μουσαίος, παρών στη συνάντηση, ως απόγονος του μεγάλου δασκάλου του Λιβισίου Μιχαήλ Μουσαίου, επισφράγισε δια της σιωπηλής παρουσίας του την προγονιαία συγκατάθεση στη συγγραφική επιταγή.

Ίσως τελικά καμία συνάντηση να μην είναι τυχαία. Η συγγραφή του μικρού αλλά σημαντικού αυτού πονήματος, απεδείχθη ένας πραγματικός γολγοθάς για τον αγαπημένο μας δάσκαλο, λόγω των βαρύτερων προβλημάτων υγείας που αντιμετώπιζε. Αγέρωχος όμως ψυχικά, πιστός στο χρέος του και ως μαχητικός έφηβος, έσκυψε πάνω στο βιβλίο αυτό, με θέρμη και αυταπάρνηση. Στις συγκινητικές επικοινωνίες μας κατά τη διάρκεια της συγγραφής, μου δήλωνε συνεχώς «Δε θα το βάλω κάτω! Έχουμε χρέος ιερό! Ας έρθει να με βρει ο μπαμπέσης ο Χάρος, την ώρα που γράφω στο χαρτί, κι ας είναι αυτό το τελευταίο μου βιβλίο!»

Το πολύτιμο φωτογραφικό αρχείο του Χάρη κληρονομιά από τον παππού του, παρουσίαζε την ανυπέβλητη δυσκολία αναγνώρισης των άγνωστων σε αυτόν προσώπων στις παλαιότερες και σημαντικότερες των φωτογραφιών. Η βοήθεια των συγγενών ήταν σημαντική αλλά δεν μας κάλυψε πλήρως. Τότε ως από μηχανής, λες και ήταν μοιραίο να συμβεί, εμφανίσθηκε ο καλός φιλότιμος φίλος και πατριώτης Nick Pappas με καταγωγή από το Καστελλόριζο (ας μην ξεχνάμε ότι το Καστελλόριζο και το Λιβίσι ήταν τα τελευταία λίκνα του Ελληνισμού της Λυκίας μετά την κατάρρευση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, με πάρα πολλά κοινά), για να φωτίσει τα άγνωστα πρόσωπα και να μας προσφέρει ανέλπιστα βοήθεια και επιπλέον ανέκδοτα ντοκουμέντα για τον Γεώργιο Πολίτη, για τα χρόνια που έζησε και δίδαξε στο Καστελλόριζο.

Άλλο ένα βιβλίο είχε ήδη αρχίσει να σαλπάρει από το βιβλιοπωλείο «Ευριπίδης» στο Χαλάνδρι (κάπως έτσι γεννήθηκε και το βιβλίο «Η Λυκία στην Επανάσταση του 1821») και περνώντας από τις καρδιές

στις πένες, να ταξιδεύει προς το τυπογραφείο. Μάλλον όμως δεν το οδηγήσαμε εμείς, ήταν λες και η ψυχή του ίδιου του δασκάλου Γεωργίου Πολίτη, έλυσε τους κάβους και φύσηξε ούριο άνεμο στα πανιά του σκαριού μας. Έτσι ακριβώς, με ένα φυσικό αλλά ταυτόχρονα και μεταφυσικό τρόπο, το βιβλίο αυτό έγινε πραγματικότητα. «Δάσκαλός Γεώργιος Πολίτης, εκ Μάκρης και Λιβισίου Μικράς Ασίας». Αιωνία του η μνήμη! Αθάνατος!

Τάσος Κακλαμάνης - Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ

Ευχαριστίες

Στον αγαπημένο μας δάσκαλο Μιχάλη Δελησάββα για έναν ακόμη συγγραφικό άθλο που μόνο αυτός θα μπορούσε να φέρει εις πέρας με τόσο πείσμα, πάθος και αγωνιστική αφοσίωση, παρά τις δυσκολίες στην υγεία του. Όλοι οι Μακρηνολιβισιανοί του χρωστάμε πολλά!

Στο Χάρη Φίλιππα, εγγονό του δασκάλου Γεωργίου Πολίτη, για την προθυμία και την ιερή επιθυμία του να σταθεί θεματοφύλακας της οικογενειακής του αλλά και της συλλογικής μας Μακρηνολιβισιανής μνήμης.

Στον Nick Pappas, τον φιλότιμο πατριώτη μας, για την αμέριστη πολύτιμη βοήθειά του και το ανέκδοτο υλικό για τον Γεώργιο Πολίτη την περίοδο της διαμονής, του γάμου και της διδασκαλικής θητείας του στο Καστελλόριζο.

Στο Βασίλη Μουσαίο για την ακόμα μια φορά πολύτιμη βοήθειά του, μεταξύ άλλων και στην επιμέλεια των κειμένων.

Στους Φιλία Καλλιμοπούλου, Ντάνη Καραγιάννη και Ευαγγελία Πολίτη για τη βοήθειά τους στην αναγνώριση των προσώπων στις παλιές φωτογραφίες της οικογένειας Πολίτη-Καραγιάννη.

Στο Βασίλειο Σπέγκο, διευθυντή του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Νέας Μάκρης για τη διάθεση των αρχείων του σχολείου.

Στη Δέσποινα Δαμιανού, Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Δ.Π.Θ. και Πρόεδρο του Συλλόγου Μακρηνών-Λιβισιανών Νέας Μάκρης, για την ευγενική της μεσολάβηση.

Στις εκδόσεις ΕΜΒΡΥΟ και το Στέλιο Βασιλειάδη, για την αμέριστη βοήθειά του στην παρούσα έκδοση, που έγινε, ακόμα μια φορά, στις εκπνοές των τυπογραφικών διοριών, με προσωπικές του παρεμβάσεις και υπερβάσεις.

Στους ευεργέτες της ΛΥΚΙΑ από ιδρύσεώς της, για την ευγενή τους στήριξη:

ΜΕΓΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ: Γιάννης Νικ. Παπαπολίτης

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ: Βασίλης Π. Μουσαίος, Στέλιος Γεωρ. Βασιλειάδης, Ιωσήφ και Ελισσάβητ Χαριτωνίδη, Βασίλειος Α. Αγαπητός, Ελευθέριος Σωτηρίου, Αλίκη Θεοδοσιάδη & Γεωργία Κατσιγιάννη-Θεοδοσιάδη, Ιωάννης Γιαμάνης, Οικ. Ι. Νικάνδρου, Οικ. Αγαπητού - Αιγάλεω, Οικ. Παρασκευοπούλου

Μιχ. Π. Δελησάββας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ [1889- 1975]

Ο ξεχωριστός Μακρηνολιβισιανός Δάσκαλος και Πατριώτης, η ζωή και η δράση του, και η διαχρονική αξία του έργου και της προσφοράς του.

Πρόλογος

Είναι μερικά ονόματα που στη συλλογική μνήμη, στην ιστορία μας, την εκπαιδευτική, την πολιτιστική, την κοινωνική, επανέρχονται και μάλιστα ίσως πιο έντονα από μερικά άλλα. Ονόματα και φυσιογνωμίες από τις οποίες δεν στερείται καθόλου η λαμπρή όσο και πονεμένη Ιστορία μας.

Γιατί δεν είναι καθόλου ασήμαντες και αμελητέες οι φυσιογνωμίες για να αναφέρω τις πιο γνωστές, των Μιχαήλ Μουσαίου, του γιατρού Βασιλείου Σαράφη, του Κυριάκου Τσακίρη, του παπα-Διονυσίου Καλαφάτη, και τόσων άλλων, που όχι μόνο προσέφεραν στο γενικό καλό της μικρής τους πατρίδας, αλλά και πολλοί θυσιάστηκαν γι' αυτήν. Πρέπει κάποτε να ερευνήσουμε και να μάθουμε, για τη ζωή, για το έργο τους και για τα πιστεύω τους, και μάλιστα σε μια εποχή αλλοπρόσαλλη και χαώδη σαν την σημερινή, όπου τα πάντα ευτελίζονται. Και θα πρέπει κάποιοι, άτομα ή φορείς, να μας μιλήσουν και να μας ενημερώσουν γι' αυτούς και γι' αυτά προτού είναι πολύ αργά. Και ως μου επιτραπεί εδώ να πω, ότι η Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών «Λυκία», συντονίζει από τη σύστασή της τις ενέργειές της, προς αυτή την κατεύθυνση, και προς αυτό το σκοπό. Και το δηλώνω, πως μέσα σε αυτό το πνεύμα επιστράτευσε κι εμένα, τώρα στις δυσμάς του βίου μου, να γράψω γι' αυτόν τον σπουδαίο δάσκαλο, τον Γεώργιο Πολίτη, συντονίζοντας και συνταιριάζοντας τις πληροφορίες που μας έρχονται άφθονες, και αυτό είναι πράγματι καταπληκτικό, κάτι που δεν το φανταζόμουν δηλαδή. Από πληροφορίες που μας παρέχει ο εγγονός

του Χάρης Φίλιππας, γιος της κόρης του Μαρίας Πολίτου-Φίλιππα, για τη ζωή και το έργο του παππού του όπου επίσης εκφράζει τη μεγάλη αγάπη και το θαυμασμό του για τον πραγματικά σπουδαίο αυτόν άνθρωπο. Πληροφορίες επίσης από τα Αρχεία όπου ψάχνει ο ακάματος Τάσος Κακλαμάνης, από τις δικές μου πληροφορίες έχοντας ζήσει ως ένα σημείο τον μεγάλο δάσκαλο, και από τα βιβλία των εκλεκτών πατριωτών μας Νικολάου Καραγεωργίου, Σάββα Πασχαλίδη και Στέλιου Θεοδοσιάδη.

Ο δάσκαλος Γεώργιος Πολίτης, η δράση του, η στάση ζωής του, το εκπαιδευτικό και πατριωτικό του έργο, οι περιπέτειες του βίου του και η γενναία και ηρωική, η πατριωτική στάση ζωής του, μας έλκουν και μας προσκαλούν, θα έλεγα μας προκαλούν, να αναδιφήσουμε σχετικά με τη δράση και την προσφορά του, αλλά και να μάθουμε τις συνθήκες που έζησε και έδρασε. Που ήτανε συνθήκες άγριου διωγμού, και αυθαιρεσιών μιας αχαλίνωτης εξουσίας, που ως αποτέλεσμα είχε τον οριστικό ξεριζωμό των προγόνων μας από την πανάρχαια και αγαπημένη μας πατρίδα.

Η βιογραφία του Δάσκαλου Γεωργίου Πολίτη είναι ουσιαστικά η χαρτογράφηση αυτής της μαύρης εποχής, που ο Πολίτης την έζησε και αντιστάθηκε και έπαθε, που τη βίωσε από την αρχή μέχρι το άθλιο και δραματικό της τέλος, τον ξεριζωμό του 1922.

Η Ζωή και η Δράση του χρονολογικά

- Γεννήθηκε το 1889, στο Λιβίσι, από φτωχούς γονείς. Το επίθετό του «Πολίτης» το οφείλει κατά μια ισχυρή εκδοχή, στο γεγονός ότι ο πατέρας του έμεινε κάποια χρόνια στην Κωνσταντινούπολη (Πόλη) εξού και το επίθετό του, Πολίτης.
- Τελειώνοντας το Σχολείο της Μάκρης κάνει αίτηση για υποτροφία στον ευεργέτη Χατζη-Νικόλα Λουϊζίδη, προκειμένου να πάει για σπουδές στην Αθήνα ή αλλού και να γίνει δάσκαλος
- Τον ίδιο χρόνο πετυχαίνει την υποτροφία και γίνεται σπουδαστής στο Ιεροδιδασκαλείο της Σάμου.
- Τελειώνοντας το ιεροδιδασκαλείο της Σάμου το 1909 ήρθε στη Μάκρη και δίδαξε στο Λουϊζίδειο Αρρεναγωγείο Μάκρης μέχρι το

1921. «Ήταν ο Γεώργιος Πολίτης εργατικός, φιλόπατρις» και «επέδειξε σθένος και ετοιμότητα όταν οι Ιταλοί ζητούσαν να καταλάβουν τη Μάκρη, δημιουργήσαντες δια του εγκαθέτου των «ραδιοτούρκων» επεισόδιον κατά του Πολίτου».

[σχόλιο της Καλλιόπης Μουσαίου-Μπουγιούκου στα «Ανέκδοτα βιογραφικά» του Σ. Πασχαλίδη για τους Δασκάλους.]

- Το 1921 εξορίστηκε στην Καισάρεια, στην τελευταία εξορία, μαζί με άλλους πολλούς πατριώτες, άρρενες του Λιβισιού και της Μάκρης από 12 έως 70 ετών. Και μαζί με τον δάσκαλο και φίλο του Δημήτριο Παπαντωνίου, και τον επίσης φίλο του Δημοσθένη Δαμιανό.
- Από την Καισάρεια κατόρθωσε να δραπετεύσει στο Χαλέπι της Συρίας, όπου βρήκε άσυλο και προστασία στην εκεί χριστιανική Κοινότητα, ενώ ο σύντροφος και φίλος του Δημοσθένης Δαμιανός σκοτώθηκε σε τούρκικη ενέδρα.
- Στη Συρία δίδαξε για λίγο σε ελληνικό σχολείο της εκεί παροικίας, και στη συνέχεια δίδαξε για μικρό σχετικά διάστημα στο Καστελλόριζο.
- Στο Καστελλόριζο παντρεύτηκε την Ευαγγελία Καραγιάννη, και το 1926 γεννήθηκε το πρώτο τους παιδί η Μαρία, κατόπιν οδοντίατρος.
- Το 1927 έρχεται στην Αθήνα, στον Νέο Κόσμο, και μετά στον Βύρωνα.
- Την επόμενη χρονιά δηλώνει ότι θέλει να διοριστεί και να διδάξει στο Σχολείο της Νέας Μάκρης, σύμφωνα με την παράδοση που είχαν στο Λιβίσι και στη Μάκρη της Μ. Ασίας, οι δάσκαλοι και οι επιστήμονες να υπηρετούν πρώτα στην μικρή τους πατρίδα και έπειτα όπου αλλού ήθελαν. Το ίδιο είχαν κάνει και πιο μπροστά από αυτόν, ο Κων/νος Λαμέρας, ο Σάββας Πασχαλίδης, ο Αυγερινός Πανηγύρης, ο Δημήτριος και η Δέσποινα Παπαντωνίου, ο Βασίλειος Μουσαίος κ.ά. πολλοί.
- Το 1928 ο Γεώργιος Πολίτης έρχεται στην Νέα Μάκρη και αναλαμβάνει δάσκαλος για όλες τις τάξεις του Σχολείου. Και το κάνει αυτό γιατί το θέλει και γιατί δεν υπάρχει άλλος δάσκαλος για τα παιδιά του Προσφυγικού Συνοικισμού Νέας Μάκρης. Εγκαθίσταται

στη Νέα Μάκρη όπου ζει ο αδερφός τον Ιωάννης Πολίτης, και μια αδερφή του που την έχει παντρεύσει με τον Σταμάτη Πασβάγκα.

- Η δράση του Γεωργίου Πολίτη στη Νέα Μάκρη από το 1928 ως το 1935 περίπου, που έζησε και δίδαξε, και κατηύθυνε μεγάλους και μικρούς, είναι λαμπρή, υπεύθυνη, συνεπής, γενναία. Γίνεται η εξέχουσα προσωπικότητα ανάμεσα στους πολίτες του Συνοικισμού, που τους κρατάει σε εγρήγορση, ο πνευματικός οδηγός της μικρής Κοινότητας. Κατ' αρχήν διδάσκει ακούραστα από το πρωί μέχρι το βράδυ, όλες τις τάξεις του Σχολείου, και θέλει οι μαθητές του να γίνουν, άνθρωποι με ελεύθερο και υπεύθυνο χαρακτήρα. Και βέβαια επίσης να μάθουν γράμματα. Διδάσκει, οργανώνει εκπαιδευτικές εκδρομές στο ύπαιθρο και στις γύρω αρχαιότητες. Μέχρι στην Ακρόπολη και τον Παρθενώνα φέρνει τα παιδιά από το Συνοικισμό. Διδάσκει και τη γυμναστική, για την οποία τρέφει φοβερή ευαισθησία, πιστεύοντας στο «νους υγιής εν σώματι υγιεί» και όπου στα Σχολεία εκεί στο Λιβίσι και στη Μάκρη δίδασκε γυμναστική με τους «κοντούς», με ξύλινα κοντάρια στα χέρια 1,2 μ. όπως το περιγράφει ο μαθητής του Νικόλαος Εμμ. Καραγεωργίου, και πιστεύει στην μεγάλη ευεργεσία της γυμναστικής και της άθλησης.
- Όμως η δράση και οι πρωτοβουλίες του Γεωργίου Πολίτη δυστυχώς δεν εκτιμήθηκαν, όσο θα έπρεπε, από τους συμπατριώτες του της Νέας Μάκρης.
- Ο Γεώργιος Πολίτης μαζί με τα άλλα καθήκοντά του, έγινε φύλακας αρχαιοτήτων αμισθί, για τις αρχαιότητες που είχαν ανακαλύψει οι Καθηγητές Σωτηρίου και Ορλάνδος, και ανέλαβε υπ' ευθύνη του να τα φυλάει σε μια αίθουσα δίπλα από το Σχολείο.
- Ο Γεώργιος Πολίτης σήκωσε τα κεφάλι στην τότε κυβέρνηση σχετικά με την υπόθεση νοθείας της κίνησης που δινόταν στους ελνοσούντες πατριώτες.
- Κατέγινε επίσης για τη δίκαιη διανομή της γης σε δικαιούχους που δεν είχαν πάρει «κλήρο» γης με αποτέλεσμα να δυσαρεστήσει μέρος της Κοινότητα.
- Αυτά όλα του δημιούργησαν προβλήματα και απογοήτευση μεγάλη για το επίπεδο που είχε διαμορφωθεί στη Νέα Μάκρη μετά την εγκατάσταση.

- Αυτά μέχρι το 1935 περίπου, χρονιά κατά την οποία ήρθε δάσκαλος στη Νέα Μάκρη εκ Λευκάδος, όπως και η κα Άννα η κατόπιν σύζυγός του, και ο Γεώργιος Πολίτης εγκατέλειψε τη Νέα Μάκρη φοβερά απογοητευμένος και επέστρεψε στον Βύρωνα όπου ήταν εγκατεστημένη, αστικώς, η οικογένειά του.
- Στη Νέα Μάκρη η θητεία του Γεωργίου Πολίτη ως δασκάλου έμεινε ιστορική. Από τα χέρια του πέρασαν σπουδαίοι σε ήθος και αξιοπρέπεια μαθητές, όπως ο Δημήτρης ο Μάμαλης η Μαρίτσα Δαμιανού-Τζουμελέα, η Μαρία Λιβαδινού-Παπαδήμα, ο Βασίλης Εμμεής κ.ά.
- Στον Βύρωνα διδάσκει στα Σχολεία Βύρωνα, Αγίου Αρτεμίου, Παγκρατίου με την ίδια ζέση και ενθουσιασμό.
- Το 1975 ο Δάσκαλος και Πατριώτης Γεώργιος Πολίτης, με την πολυσχιδή εκπαιδευτική και κοινωνική δραστηριότητα απεβίωσε στον Βύρωνα, τιμημένος και με το σεβασμό και με την αγάπη που του άξιζε.

Ο χαρακτήρας και η στάση ζωής του

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι ο Δάσκαλος και Πατριώτης Γεώργιος Πολίτης υπήρξε μια από τις πιο σημαντικές και ενδιαφέρουσες φυσιογνωμίες του καιρού του. Γι' αυτό και τα ίχνη από τη ζωή του, τη δράση του και τη στάση ζωής του θα μείνουν για πολύν καιρό στη μνήμη των πατριωτών του, πράγμα στο οποίο και τούτο το μικρό βιβλίο της «Λυκίας» στοχεύει.

Θαλερός και περήφανος. Πάντοτε μπροστά και ατρόμητος στους κινδύνους ο Γεώργιος Πολίτης, έδειξε όχι μόνο μια φορά αλλά πολλές, τι σημασία είχε γι' αυτόν να είσαι ένα υπεύθυνο πρόσωπο στο οποίο αποβλέπει και προσδοκά η Κοινότητα, σαν δάσκαλος, σαν πολίτης και σαν πατριώτης. Ο χαρακτήρας του Γεωργίου Πολίτη, διαμορφώθηκε σε περιστάσεις δύσκολες μέσα σε ένα κλίμα, ηρωικό και δραματικό, (διωγμοί, εξορίες, διωγμοί, φυλακίσεις αυθαιρεσίες) που δεν αφήνανε περιθώρια παρά να αναπτυχθεί μια προσωπικότητα σαν και τη δική του, ηρωική και ηγετική. Ο χαρακτήρας του Γεωργίου Πολίτη ήταν ο χαρακτήρας ενός πανέξυπνου και αυστηρού ανατολίτη δασκάλου,

που για τον έξω κόσμο ήταν, ο δύσκολος, ο απροσπέλαστος, ο άτεγκτος κριτής και δικαστής, ενώ στην ουσία ήταν ένας ηγέτης και ένας τιμονιέρης με άγρυπνο βλέμμα και πολλή αγάπη για τους πατριώτες του, και προπαντός για τα παιδιά. Ένας άνθρωπος, που τα 'παιρνε όλα, όλες τις ευθύνες, πάνω του.

Ο μεγάλος αυτός δάσκαλος υπήρξε πράγματι ένα φαινόμενο και μια εξαίρεση σε καιρούς δύσκολους και επικίνδυνους όπου η ζωή του ανθρώπου δεν είχε και μεγάλη αξία, τουλάχιστον στην Τουρκία. Ο Γεώργιος Πολίτης υπέστη τους κινδύνους του υπόδουλου, του ραγιά, όπως το εννοούσαν για τους Έλληνες εκείνη την εποχή, δίνοντας ακέραιο και ξεκάθαρο το στίγμα του: του Δάσκαλου, του άφοβου και του αγωνιστή.

Στην περίπτωση του Γεωργίου Πολίτη, έχουμε να κάνουμε με ένα δάσκαλο που θεωρεί τη γνώση, σαν τη σάρκα και το αίμα της παιδείας για την ψυχή του ανθρώπου.... Είναι ο δάσκαλος εκείνος, που κάνει περαντζάδα στα σπίτια στη Νέα Μάκρη και στο Βύρωνα, για να διαπιστώσει αν διαβάζουν οι μαθητές του. Ένας δάσκαλος απόλυτος, ένας φανατικός της γνώσης. Κι όμως αυτός ο άνθρωπος πίσω από τα φαινόμενα του απόλυτου και του αυταρχισμού, ήταν ένας άνθρωπος, τρυφερός, κι ένας δάσκαλος αυστηρός μεν αλλά με απόλυτη κατανόηση.

Τρεις Λιβισιανοί συγγραφείς γράφουν για τον Γεώργιο Πολίτη

- Ο Νικόλαος Εμμ. Καραγεωργίου, στα βιβλία του «Μάκρη και Λιβίσι Μικράς Ασίας» εκδ. 1989 και «Από τη Μάκρη της Μικρασίας στη Νέα Μάκρη Αττικής» β' έκδ. 2009, αναφέρεται πολλές φορές και με μεγάλο ενθουσιασμό και αγάπη για τον υπέροχο δάσκαλό που υπήρξε γι' αυτόν ο Γεώργιος Πολίτης:

«Από τη Μάκρη της Μικρασίας στη Νέα Μάκρη Αττικής»:

«Σχολείο δέν υπήρχε μόνο από το 1924 μας έστειλαν ένα δάσκαλο, ανάπηρον, κουτσόν, για όλες τις τάξεις που εδίδασκε τα παιδιά κοντά στον Άγιο Κωνσταντίνο μέσα σε μια μικρή παράγκα. Άργότερα κάναμε ένα μεγαλύτερο με πλίνθους εις τον σχολικό κλήρο, με δάσκαλο το Γεώργιο Πολίτη»

«Μάκρη και Λιβίσι Μικράς Ασίας»:

«Είμαι υπερήφανος γιατί υπήρξα μαθητής του δάσκαλου Γεωργίου Πολίτη ο οποίος υπήρξε ένας θερμότατος πατριώτης. Μας έμαθε τον Ελληνικό Εθνικό «Υμνο», πολλά πατριωτικά τραγούδια και μας έκανε γυμναστική με πατριωτικά εμβατήρια όπως το «Από φλόγες η Κρήτη ζωσμένη», «Ιερό της Πατρίδας μας Χώμα» κ.λ.π. Γι' αυτές του τις ενέργειες, τον κάλεσε ο Διοικητής της Μάκρης και του έκανε αυστηρές παρατηρήσεις. Εις απάντηση ο Γ. Πολίτης είπε: «Σαν δάσκαλος έχω υποχρέωση να διδάξω στα παιδιά και τον τούρκικο Εθνικό «Υμνο» και τον ελληνικό Εθνικό «Υμνο». Καί πράγματι μας έμαθε τον τούρκικο «Υμνο γιατί εγνώριζε προφανώς ότι θα του έκαναν οι Τούρκοι την παρατήρηση. Ο δάσκαλος Γ. Πολίτης ποτέ δεν έλύγισε από τις απειλές των Τούρκων.....»

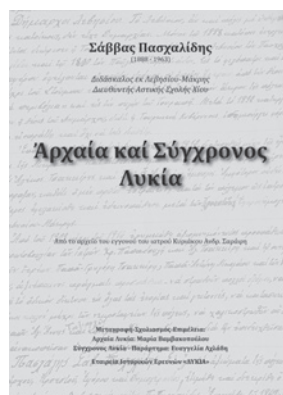
Και αλλού, αναφέρεται σε ένα περιστατικό εμπόλεμης ατμόσφαιρας στο λιμάνι της Μάκρης, προτού σκοτώσουν τον ήρωα ανθυπίατρο Νικόλαο Μάνωλα:

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΜΕ ΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΠΟΛΙΤΗ

«Πρό της Συνθήκης των Σεβρών το 1920 που γύρισαν όλες οι εξόριστες οικογένειες, και με τον ερχομό του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, ήρθε στην Μάκρη ένα ελληνικό μικρό καράβι ποστάλ, η «Ρούμελη», το 1919. Μόλις το καράβι μπήκε στο λιμάνι και σφύριξε, η μητέρα μου με έστειλε στην προκουμαία να δω αν ήρθε και ο πατέρας μου από την Ελλάδα. Πράγματι ο πατέρας μου ήταν στην αποβάθρα και περίμενε να του επιτρέψουν να βγει. Μίλησα για λίγο από μακριά μαζί του γιατί η αστυνομία δεν με άφησε να πλησιάσω. Για μια στιγμή, είδα πολλούς ανθρώπους συγκεντρωμένους και άκουσα φωνές. Είδα να σπρώχνουν με βία οι Τούρκοι φρουροί τον Γ. Πολίτη και να τον «ακινητοποιούν στην μεγάλη άποθήκη κοντά στην αποβάθρα. Τότε ακουσα

τον πατέρα μου να φωνάζει στους Χριστιανούς: «Τι κάθεστε μωρέ δεν βλέπετε τους Τούρκους που θέλουν να σκοτώσουν τον δάσκαλο;» και όρμησε στα κάγκελα της αποβάθρας να πηδήξει έξω. Αλλά τόν πρόλαβε ο Παυλίσσης και τον κατέβασε από τα κάγκελα. Αμέσως βλέπω τον δήμαρχο, τον Όσμάν Μπέη να τρέχει και να πηγαίνει εκεί που ήταν ο δάσκαλος και οι φρουροί των Τούρκων και να φωνάζει στην φρουρά, «τσεκκίλιν, τσεκ-κίλιν ούρτάν» τούρκικα που σημαίνει «τραβηχτήτε από εκεί». Και λέγει ελληνικά στον δάσκαλο: «Μας έκαψες δάσκαλε, δεν βλέπεις τούς Ιταλούς που θέλουν να καταλάβουν την Μάκρη;» Και του απαντά ο δάσκαλος: «Δε φταίω εγώ γι' αυτό». Έν τω μεταξύ στην προκουμαία ήσαν δύο ιταλικά άντιτορπιλικά και με το επεισόδιο έβγαλαν αμέσως αγήματα οπλισμένα κατέλαβαν όλους τούς δρόμους της προκουμαίας και ύψωσαν τήν ιταλική σημαία στο Τελωνείο. Η τούρκικη φρουρά επέμενε να πάει τον δάσκαλο στον διοικητή. Αλλά μετά δέκα λεπτά ο δάσκαλος ήταν πάλι στην προκουμαία.» Μετά την λήξη του επεισοδίου οι Ιταλοί ξαναγύρισαν στα άντιτορπιλικά. Το επεισόδιο δημιούργησε ο άδελφός του δάσκαλου Ιωάννης Πολίτης αστειευόμενος με Τούρκο, τον Σερίφη του Καλιντζόγλου που ήταν και τζαντιρμάς (χωροφύλακας) με πολιτικά εκείνη την ώρα και είχε βάλει ένα αποτσίγαρο στην τσέπη του σακκακιού του Ιωάννη Πολίτη που του έκαψε την τσέπη. Ο Ι. Πολίτης πήγε στον δάσκαλο και του έκανε τα παράπονά του. Ο δάσκαλος δεν έχασε καιρό, βρίσκει τον Τούρκο και του δίνει ένα γερό χαστούκι στο πρόσωπο. Ο Τούρκος έπεσε αμέσως κάτω και επειδή ήταν έπιληπτικός άρχισε νά βγάζει αφρούς από το στόμα του. «Έτσι δημιουργήθηκε το επεισόδιο.»

- **Ο Σάββας Πασχαλίδης** στο βιβλίο του «Αρχαία και Σύγχρονος Λυκία» που εξέδωσε η Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ το 2018 αναφέρεται πολλές φορές πληροφορικά αλλά και επαινετικά στη ζωή και τη δράση του Γεωργίου Πολίτη. Είναι ο καιρός που όλα κρίνονται σαν από στάγμα από την υψικάμινο των γεγονότων, και ο καθένας βαθμολογείται

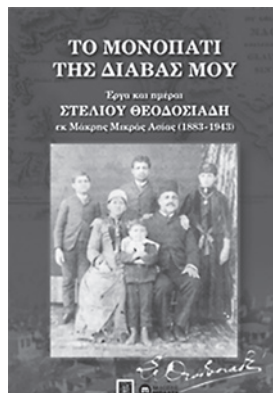

αναλόγως. Γράφει ο Πασχαλίδης, δια το επεισόδιο Πολίτη στην προκουμαία της Μάκρης:

« Ἡ θέσις τῶν Χριστιανῶν τῶν παραλίων τῆς Μικρασίας ἦτο τραγική. Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις, διὰ νά ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς των, ἔστειλε διὰ τοῦ Ε.Ε.Σταυροῦ καί τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος εἰς τας κεντρικάς παραλίους πόλεις τῆς Μικρασίας πού δέν ἦσαν ὑπό τήν στρατιωτικὴν κατοχὴν της καί ἐδοκιμάσθησαν διὰ τοῦ ἐκτοπισμοῦ, ἰατρικὴν περίθαλψιν καί βοηθήματα. Ἐστειλε καί εἰς Λεβήσιον-Μάκρην βοηθείας εἰς φάρμακα, ρουχισμόν, ὑπόδησιν καί δύο ἰατρούς, τόν Ἀνθυπίατρον Νικόλαον Μάνωλαν καί τόν Νικήταν Δημητρίου, ἕνα Ἀνθυποφαρμακοποιόν, ἕνα λοχία μέ τέσσαρας στρατιῶτας καί τόν Παῦλον Μακρήν, συνοδόν καί σύμβουλον τοῦ ἐπί κεφαλῆς τῆς ἀποστολῆς Μάνωλα Ἡ ἀποστολή παρέλαβεν ἐκ Σμύρνης τόν ἰατρόν Μουσαῖον καί ἐκ λιμένος Βαθέος Σάμου τὸν Διευθυντὴν της Ἀστικής Σχολῆς Σάββαν Πασχαλίδην....

Εἰς τὸν λιμένα Μάκρης ὤρμει Ἰταλικὸν Ἀντιτορπιλικόν, τὸ ὁποῖον ἄμα τῷ κατάπλῃ τῆς «Ρούμελης» ἐξήγαγεν εἰς τὴν προκουμαίαν τῆς Μάκρης ἄγημα, σημεῖον ὅτι κάτι ἐτεκταίνεται. Ἐν τῷ μεταξύ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἀποβάθραν οἱ ταξιδεύοντες ἐκ Σμύρνης διὰ Μάκρην ἐκτοπισμένοι πατριῶται μας, μετὰ τῶν μελῶν τῆς ἀποστολῆς καί ἀνέμενον τὴν ἄδειαν τῆς ἐλευθεροκοινωνίας. Ὅλη ἡ προκουμαία τῆς Μάκρης ἐγέμισεν ἀπὸ κόσμον Χριστιανῶν καί Τούρκων, ἀναμενόντων νά κλωσορίσουν τοὺς συγγενεῖς των καί νά ἴδουν τὰ συμβησόμενα. **Τότε ἐσημειώθη καί τὸ ἐπεισόδιον Πολίτη:** Κάποιος Τούρκος ἐκ Ρόδου, ἐγκάθετος τῆς Ἰταλικῆς προπαγάνδας, θεώμενος δῆθεν ὡς ὁ κόσμος ὅλος τὴν συρροὴν καί ἐξέλιξιν, ἔρριψεν ἀπὸ σκοποῦ εἰς τὴν τζέπη τοῦ ἀδελφοῦ του διδασκάλου Γεωρ. Πολίτη τὸ μισοκαμένο σιγάρο του. Ὁ διδάσκαλος, ὡς ἐπόμενον, παρετήρησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὸν θρασύν Τοῦρκον, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νά ζητήσῃ συγγνώμην ἔσπρωξε καί ὕβρισε τὸν παθόντα, ἄλλοι δέ ἐβαιοπράγησαν κατὰ τοῦ διδασκάλου. Τότε ἐπενέβη ἡ χωροφυλακὴ καί διέλυσε τὸν κόσμον, οὕτω δέ τὰ σχέδια τῶν Ἰταλῶν ἐματαιώθησαν, ἐπιδιωξάντων διὰ τοῦ ἐπεισοδίου ταραχὰς πρὸς ἐπέμβασιν.»

- Ο **Στέλιος Θεοδοσιάδης**, στα απομνημονεύματά του και τα σημειωματάρια εξορίας του στο βιβλίο «Το Μονοπάτι της Διάβας μου» - Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ Εκδ. 2021 αναφέρει σχετικά με το Γ. Πολίτη:

«Ηρραβωνίσθην την 8^η Μαΐου του 1920, περί ώραν 8^η εσπερινήν, ανεπισημως ένεκα του θανάτου του γυναικαδέλφου, εν τη οικία του πεθερού μου, ένθα και αντήλλαξα δώρα ήτοι μνήστρα. Ενυμφεύθην την 4^η Οκτωβρίου του 1920 και ώραν 4^η απογευματινήν εν τω εν Μάκρη Ιερώ Ναώ του Αγίου Νικολάου, λιτά όμως διά τους αυτούς ως και άνω λόγους. Το μυστήριον του γάμου ετέλεσαν οι ιερείς Πατήρ Αναστάσιος και Π. Αντώνιος, έψαλλε δε ο αγαπητός φίλος Γεώργιος Πολίτης. Εν Δάρεντε, ευρισκόμενος εν εξορία, 19 Σεπτεμβρίου 1920.»

Ημερολόγιο Εξορίας Ιούλιος 1921

Εξορίσθην εκ Μάκρης, κατά την γενικήν εξορίαν την 5/18 Ιουλίου ημέραν Δευτέραν και ώραν 10 π.μ. του 1921 μεθ' ετέρων 35 συμπολιτών μου εν όλω 36, οίτινες ήσαν:

- Ο αδελφός μου Βασίλειος*
- Ο γυναικάδελφός μου Ευρυπίδης Παυλίδης*
- Ο συγγαμβρός μου Κωνσταντίνος Κρεμμυδάς*
- Ο κ. Χριστόδουλος Παπαδουλής, ιατρός*
- Ο κ. Ιωάννης Κωνσταντινίδης, δικηγόρος*
- Ο κ. Γεώργιος Τζιλάβης*
- Ο κ. Αντώνιος Παπαθανασίου, φαρμακοποιός*
- Ο εξάδελφός επί γυναικειί Μιλτιάδης Παυλίδης*
- Ο κ. Γεώργιος Πολίτης, διδάσκαλος**
- Ο κ. Κυριακός Κρεμμυδάς, έμπορος*
- Ο Θεολόγος Πεγκλής*
- Ο Κωνσταντίνος Σταματιάδης*
- Ο Χ' Σάββας Γαβάθας, εκ Λιβισίου*
- Ο Χριστόδουλος Κοτζαμπιγίκογλους*

*Ο Δημήτριος Κολοκοτρώνης
Ο Μιχαήλ Μαλλιαρόμυτος
Ο Ιωάννης Σπανός
Ο Νίκος Παλτούρης
Ο Βασίλειος Παλτούρης
Ο Σταμάτης Κόππας
Ο Κώστας Μακρής
Ο αδελφός του
Οι αδελφοί Πάκου ή Καμαρότου
Ο Γιάννης Σαλάδας
Ο Αντώνης Σοφτάς
Ο Κέλ Γιάννης ή Γιάννης της Μεγάλης του Κολιά/Κολιού
Αντώνιος Παπάς
Σωτήριος Κέλη Γεωργά
Μιχάλης Χη Σταμάτης
Πάυλος Κουφουλouκάς
Ιωάννης Χαραλ. Χατζη Σάββα
Νικόλαος Διακουμής;
Παπαγεώργης
Νικόλαος Κουλούλης ή Δημ. Στρογγύλης*

Αναφέρομαι στον πατριώτη δάσκαλο Γεώργιο Πολίτη που υπήρξε ο πρώτος δάσκαλος της Κοινότητας. Ο Γεώργιος πολίτης που σαν πραγματικός πατριώτης ήρθε στην άθλια τότε και ελνοσοόπληκτη Νέα Μάκρη, έχοντας τα μεγάλα του πρότυπα στη συνείδησή του και στην κουλτούρα του, τον Λαμέρα, τον Βασιλειάδη, τον παπα-Διονύσιο Καλαφάτη, οι οποίοι όπου και να σπούδασαν ήρθαν και έκαναν τον πρώτο καιρό της καριέρας τους στη μικρή τους πατρίδα, τη Μάκρη και το Λιβίσι.

Η φυσιογνωμία του Γεωργίου Πολίτη δεσπάζει, για να μας δείξει ότι άνθρωποι σαν κι αυτόν πάτησαν γερά στη γή και πλήρωσαν το φόρο της ζωής τους στο ακέραιο. Έδρασαν, έσπρωξαν το κάρο να πάει μπροστά, γέμισαν τη ζωή τους με τόλμη, θάρρος και ελπίδα. Κι όταν πέθαναν, πέθαναν πλήρεις, «κι ας μην περιφανεύεται γι' αυτούς ο θάνατος»...

Μ.Π.Δ.

«Ήκιστα»

Εισαγωγικό σημείωμα Μιχάλη Δελησάββα:

Στο διήγημά μου «Ήκιστα» του 1985 από την συλλογή διηγημάτων «Η Αντιγόνη του Μαραθώνα», εμπνεύστηκε από τον ακραιφνή και ιδιότυπο χαρακτήρα του μεγάλου δασκάλου Γεωργίου Πολίτη. Το διήγημα τον περιγράφει όπως εγώ τον έζησα από κοντά και δεν έχει υπερβολές. Το κείμενο αναφέρεται στις τελευταίες ώρες του δασκάλου Καβάσιλα, αλλά στην πραγματικότητα γράφω για το δάσκαλο Γεώργιο Πολίτη.

«Ήκιστα»

«Σπάνια έβγαινε τα τελευταία χρόνια από το διαμέρισμά του, κάπου στο Παγκράτι, ο γέρο-δάσκαλος. Σιγά, σιγά του έφευγε και η όρεξη, να κατεβεί κάτω στο δρόμο να περπατήσει. Τον ζάλιζαν τ' αυτοκίνητα και η βουή, ο κόσμος που αδιάφορος, άγνωστος, περνούσε πλάι του χωρίς μια καλημέρα, ένα χαμόγελο.

Τα νέα τα μάθαινε από τη Μαρία, την κόρη του που έμενε μαζί του. Ούτε και που τον ενδιέφερε πια, τι νέα; Πόλεμοι, αναβρασμός κι αγωνία στον κόσμο από τότε που γνώρισε τον εαυτό του. Κι από τους γνωστούς, τίποτα. Σκόρπισαν όλοι, χάθηκαν.

Λίγοι τον θυμόντουσαν, ελάχιστοι. Πόσοι, αλήθεια είχαν απομείνει του καιρού του, φερόμενοι από «εκεί», πρόσφυγες, εξόριστοι; Να τότε χαιρετάνε στο δρόμο, όπως ένα καιρό και να λέει ο ένας στον άλλο: «Ο δάσκαλος!»

Να θυμούνται ακόμα οι μαθητές, ο κόσμος όλος, πώς κάποτε στην πατρίδα, αυτός ήταν η αναμμένη λαμπάδα, η φλόγα που ζέσταινε κι

έδινε θάρρος;..Μα τώρα, και πιο πολύ μετά το εγκεφαλικό, τον ξέχασαν όλοι. Έφυγαν, ξεκόπηκαν.

Σαν τα πουλιά στην καταιγίδα σκόρπισε ο λαός. Χάθηκε, χώνεψε μέσα στις πολιτείες. Το μεγάλο δέντρο, η δρυς η βασιλική, έπεσε κάτω, το δάσος κάηκε, Η ρίζα, η χιλιόχρονη, η ακατάβλητη πόσο ν' αντέξει, τι θ' απογίνει:

Αυτά σκέφτεται, κατάκοιτος στο στρώμα, ένα δέντρο κι αυτός, πεσμένο, χτυπημένο στα πόδια, στο κορμί, στο κεφάλι που άλλοτε, περήφανο δεν έλεγε να σκύψει, κι έκανε και πολλούς άλλους να στέκονται όρθιοι...

Η Μαρία μπαινοβγαίνει από το δωμάτιο και σκουπίζει τα μάτια. Από βδομάδες τώρα τελευταία, τον έβλεπε να βυθίζεται με τις ώρες και να χάνεται. Κι άλλες φορές να συνέρχεται και να πιάνει ιστορίες ατέλειωτες. Να ρωτάει για ανθρώπους χαμένους. Να μπερδεύει τους ζωντανούς με τους πεθαμένους, το τότε με το τώρα, το εδώ με το εκεί.

Άλλοτε πάλι το μυαλό του ξαστέρωνε, μια σπίθα ζωής πέρναγε μέσα στα μάτια του και τότε γινόταν ο παλιός δάσκαλος. Η πιο μεγάλη του διασκέδαση τότε ήταν να ρωτάει τη Μαρία κανόνες γραμματικής, συνταχτικό και αρχαία ιστορία, πράγματα ξεχασμένα για 'κείνη από καιρό, για τον ίδιο όμως δεμένα στο μνημονικό του γερά, ένα με τον εαυτό του. Και κάθε φορά που την έπιανε να μη θυμάται ή να μην ξέρει κάτι, έσερνε φωνή θριαμβευτική, στραβώνοντας ειρωνικά το στόμα, όπως έκανε με τους μαθητές στο σχολείο.

- Ιδού λοιπόν τα πανεπιστήμιά σας, της φώναζε και τρανταζόταν στα γέλια. Χωρίς ιστορία, χωρίς γραμματική; Άνθρωπος αγράμματος, ξύλον απελέκητον, Μαρία. Τι να πείς;...

Η Μαρία προσπαθεί να τον ησυχάσει. Τον βοηθάει να πιεί νερό, του λέει να μη μιλάει δυνατά, να κρατήσει δυνάμεις για πιο ύστερα, κι εννοεί τη μεγάλη μάχη που θα ερχόταν αργά ή γρήγορα, το γνώριζε σα γιατρός που ήταν. Ποιός την άκουγε; Ο γερο-Καβάσιλας, ο δάσκαλος, ξαπλωμένος στο κρεβάτι σαν κουτσουρεμένο δέντρο, πελώριος, έπιανε θαρρείς όλο το δωμάτιο. Μιλάει πολύ και θέλει κουβέντα. Θέλει ανθρώπους γύρω του να έχουν αυτιά και μαθητές να γράψουν στα βιβλία όσα είδε και έπαθε στη ζωή του. Μα δεν έχει κανένα. Μονάχα

τη Μαρία έχει κοντά του που ανησυχεί κι όλο παρεξηγεί τα λόγια του γιατί φοβάται.

Να, προχτές που ήρθαν οι φίλοι του, πάλι παρεξήγησε η Μαρία τα λόγια του, φοβήθηκε. Γιατί; αφού η βάρκα μπήκε στο ταξίδι πια, και τα λόγια πρέπει να ειπωθούν στην ώρα τους, προτού τελειώσει...

Τρεις ήταν οι φίλοι, παλιοί ψαλτάδες, που έψελναν μαζί, συμμαθητές και σύντροφοι αχώριστοι στις εξορίες. Και πήρε ο δάσκαλος τέτοια χαρά, μα τέτοια χαρά όταν τους είδε, δεν ήξερε καν ότι ζούσαν ακόμα.

- Ιδού γαρ αναβαίνομεν εις Ιεροσόλυμα, τους είπε, τάχα πως αστειευόταν, όταν τον ρώτησαν πως πάει.

Κι εκείνοι βιάστηκαν να του απαντήσουν

- Έλα δα, καημένη δάσκαλε και δεν ήρθε η ώρα σου. Χτύπα ξύλο. Εσύ δε φοβήθηκες τον Καϊμακάμη όταν σου περνούσε τη θηλειά στην πατρίδα και φοβάσαι τώρα, τι είναι αυτά που λες; είπαν, έτσι, για να του θυμήσουν τις πιο καλές του ώρες, να του δώσουν θάρρος.
- Ποιός φοβάται; Ποιός φοβάται; έκανε ο Καβάσιλας και τα μάτια του πήραν άλλο φως μέσα.

Μα της Μαρίας της κόπηκαν τα γόνατα μ' εκείνη την κουβέντα του. Και πού τη βρήκε; «Ιδού γαρ αναβαίνομεν εις Ιεροσόλυμα»... Ήταν τάχα για τους φίλους που έψελναν μαζί κάποτε ή είχαν το νόημα του θανάτου;

Έπειτα από αυτό ο δάσκαλος πήρε φόρα κι έλεγε, έλεγε για τα χρόνια, που νέος δάσκαλος εκεί, όλο φλόγα, δίδασκε στους μαθητές πως μια από τις πιο μεγάλες αγάπες ήταν αυτή για την πατρίδα, και πως η ελευθερία θρέφεται με αγώνα και θυσίες, τις σχολικές γιορτές που έκαναν κάτω από τα μάτια των τυράννων, τον Ύμνο που μαθαίνανε στα παιδιά, κι όταν τον ρωτούσαν εκείνοι τους έλεγε πως ήταν ένα τραγούδι της Άνοιξης. Άκου της Άνοιξης! Πραγματικά...

Τα διηγιόταν όλα αυτά ο Καβάσιλας, γελούσε και τρανταζόταν πάνω στο κρεβάτι, κι ας του έλεγε η Μαρία κάθε τόσο πως δεν κάνει, πως από όλα αυτά που θα' πρεπε έκανε το αντίθετο. Δυο, τρεις φορές της έκανε το χατίρι της Μαρίας, την ανέχτηκε, στο τέλος γύρισε και την

κεραύνωσε μ' εκείνο το βλέμμα που έκανε τους μαθητές να τρέμουν, και τη μάλωσε με φωνή μεγάλη.

- Μαρία, Μαρία, μεριμνά και τυρβάζει περί πολλά, ενός δε εστί χρεία...

Η Μαρία πάγωσε πάλι. Όλα όσα άκουγε από το στόμα του πατέρα της τελευταία, τους έδινε βαθειά σημασία κι όλα είχαν το νόημα του θανάτου, τα λόγια εκείνα, η σκηνή με τους ασπρομάλληδες φίλους του πατέρα της γύρω.

- Τι θέλεις να πείς, πατέρα; τον ρώτησε κι έσκυψε πάνω του. Δεν αισθάνεσαι καλά; Να σου φέρω νερό;

Γύρισε ο δάσκαλος χαμογελώντας και την κοίταξε.

- Φέρε μου, της είπε για να της κάνει το χατίρι. Αφού το θέλεις. Έπειτα έστρεψε στους άλλους.
- Φοβάται η Μαρία μην πεθάνω, είπε, Της το έμαθα όταν ήταν μικρή, σαν παράδειγμα στο συντακτικό. «Ην εγγύς έλθει θάνατος, ουδείς βούλεται θνήσκειν». Έχει δίκιο, δεν φταίει. Γιατί το θέμα δεν είναι αυτό, είναι άλλο. Τι βούλεται κανείς και ποιός θάνατος...

Οι τρεις φίλοι κουνήθηκαν στις καρέκλες τους. Δεν ήθελαν να γίνεται αυτή η κουβέντα. Ήταν κι αυτοί μεγάλοι στα χρόνια, στην κρίσιμη ηλικία, και κάτι τέτοιες κουβέντες τους φόβιζαν, όσο να πείς.

Ο Καβάσιλας σα να μην κατάλαβε, συνέχισε.

- Υπάρχουν όμως θάνατοι και θάνατοι, που έρχονται σα συνέχεια της ζωής, κι άλλοι που τη σφραγίζουν, που σε κάνουν να σκέφτεσαι, γιατί ζω και τι σκοπό έχω. Έζησα δυο θανάτους που μ' έκαναν να σκεφτώ πολύ. Μιλάω για δυο δασκάλους άγιους που άφησαν τα κόκαλά τους εκεί πέρα..! Ίσως να καταλάβατε. Ο ένας είναι ο παπα-Χαστάς κι ο άλλος, ο δάσκαλος της πατρίδας, ο Μουσαίος...

Για τον παπα-Χαστά τα ξέρετε, ήμασταν μαζί στην εξορία. Τον κλάψαμε όλοι, μαζί τον θάψαμε στη χιονισμένη στέπα. Όταν τον χάσαμε, θυμάστε, είπαμε πως μας άφησε ο Θεός. Και με τι θάνατο έφυγε αυτός ο άγιος. Μαρτυρικό, απαίσιο. Πόσες φορές μας είχε προστατέψει ο γέροντας, πόσες φορές μας είχε

ζεστάνει με τα λόγια, με το θάρρος του. Σαν αυτόν πρέπει να ήταν ο Μωϋσής. Όπως εκείνος έπαιρνε πίστη από τον ουρανό και τη σκορπούσε σε μάς, με τα μάτια, με τα λόγια... Του φόρεσαν προβιές, τον τυράνησαν, και στο τέλος τον έριξαν μπροστά μας ματωμένο. Κι εκείνος, ακόμα κι έτσι, πεσμένος στο χιόνι, στη λάσπη, μόνο την έγνοια τη δική μας είχε και τίποτε άλλο. «Έχετε θάρρος» βογγούσε, «Έχετε θάρρος. Ο Θεός βλέπει.» Έτσι ξεψύχησε.

Έχετε θάρρος. Ο Θεός βλέπει, επανέλαβε και η φωνή του έσπασε σε κλάμα. Ξεψύχησε μέσα στα χέρια μου. Κι εγώ σκέφτομαι από τότε, τι είναι ζωή, τι είναι πίστη; Τι είναι η ζωή που κρατιέται από τέτοια πίστη ώστε να περιφρονεί το θάνατο;

Σταμάτησε για μια στιγμή και σα να μάζεψε ξανά το κουράγιο του συνέχισε.

- Το αντίθετο έγινε όταν μας άφησε ο μεγάλος δάσκαλος, ο Μουσαίος, το φως και το καμάρι της πατρίδας. Το τι έγινε τότε θα το ξέρετε κι εσείς. Μα εγώ ήμουν πλάι του όλες τις μέρες που τον περιμέναμε. Άκουσα τα λόγια του τα τελευταία. Έφυγε ο Δάσκαλος κι έδωσε σε μας το παράδειγμα. Πως εκτός από το να ζεις, υπάρχει και το να ζεις και να είσαι χρήσιμος σ' όλους. Να έχεις βάρος πάνω σ' αυτή τη γη, αξιοπρέπεια, και η γνώμη σου να είναι σωστή και μετρημένη. Αυτά μας μάθαινε σ' όλη του τη ζωή με λόγια και έργα. Κι ο θάνατός του ήρθε όπως τον είχε κανονίσει η ζωή του. Ήρεμος, γλυκός, γενναίος. Όταν ήταν πια στα τελευταία του, πήγαμε όλοι στο σπίτι του να τον ξεπροβόδισουμε, δάσκαλοι και μαθητές, ο κόσμος όλος, όλες οι φυλές. Κι εκείνος μας αποχαιρετούσε έναν-έναν. Άκουγε τον κόσμο, θάλασσα κάτω από το σπίτι του να βουίζει τρία μερόνυχτα και να τον περιμένει. Κούναγε το χέρι κι έλεγε. «Έχετε γειά», «Έχετε γειά», γιατί ήταν σίγουρος πως φεύγει από τον κόσμο, πως περνούσε τη λίμνη σιγά-σιγά. Όσπου έκλεισε τα μάτια, την Τρίτη μέρα το απόγευμα. Και τότε σηκώθηκε θρήνος από το λαό, και χτύπησαν πένθιμα οι καμπάνες όλες στα χωριά γύρω...

Εδώ κόμπιασε. Ένας βόγγος φούσκωσε το στήθος του. Βούρκωσε, μαύρισε η ψυχή του.

- Πού μας αφήνεις, δάσκαλέ μας, βόγγισε.
- Πού μας αφήνεις, δάσκαλέ μας. Έτσι τον έκλαιγε ο κόσμος, έλεγγε και δάκρυζε ο Καβάσιλας ξαναζώντας τη σκηνή εκείνη έπειτα από τόσα χρόνια στο διαμέρισμα, κάπου στο Παγκράτι, τώρα.

Οι φίλοι έμειναν άφωνοι. Δεν είχαν το κουράγιο να τον διακόψουν, να του πούνε κάτι. Τόλμησε η Μαρία.

- Έλα, έλα τώρα πατέρα, του είπε τρυφερά και του αγκάλιασε το κεφάλι. Έλα εσύ τουλάχιστον δεν πρέπει να' χεις παράπονο. Εκείνοι έδωσαν το παράδειγμα, αλλά κι εσείς δε μείνατε πίσω, οι μαθητές του, κι εκεί κι εδώ. Ότι μπορούσατε, μη γίνεσαι άδικος...
- Τι κάναμε; Τι κάναμε, ψιθύρισε με παράπονο. Τι μπορούσαμε να κάνουμε μέσα σ' αυτό το χαλασμό; «Ραχήλ κλαίουσα τα τέκνα αυτής»... Ξεριζωμένοι μέσα στην τρικυμία. Να σώσεις, να σωθείς; Έπειτα, παιδιά, οικογένεια. Η αστική αποκατάσταση, η πόλη, το διαμέρισμα. Οι άλλοι που σκόρπισαν όπου γης, σαν τα πουλιά. Μόνο το καθήκον μας κάναμε, κι αυτό λειψό, όχι τίποτα δεν κάναμε... Γι αυτό κι ο κόσμος, και δίκαια, δε βουίζει κάτω από το σπίτι μας, σα θάλασσα. Ούτε το ξέρουν...
- Μακάρι σαν και σένα, δάσκαλε, να έκανε το καθήκον του ο καθηνας μας, είπε ο ένας από τους φίλους. Το λέει ο κόσμος, λίγο το έχεις;
- Ποιός κόσμος, ποιός κόσμος, έκανε ακόμα πιο θλιμμένα εκείνος. Αυτός που έμεινε εκεί, ή αυτός που τον αφήσαμε έρημο όπου σκόρπισε;...Κι εμείς μακριά τους, απόντες στην ανάγκη τους. Ενώ εκείνοι... Εκείνοι...

Έκαναν να τον παρηγορήσουν ώρα πολλή. Του είπαν πως δε γινόταν αλλιώς όπως είχαν έρθει τα πράματα. Πως τα πράματα αυτά, στη νέα πατρίδα, ήταν πολύ διαφορετικά από ότι ήταν εκεί και πως δεν μπορούσε να κάνει τίποτα περισσότερο. Γι αυτό ας μη γίνεται άδικος με τον εαυτό του και βασανίζεται.

Ο Καβάσιλας τους αφήνε να λένε. Τίποτα πια δε γλύκαινε τον πόνο του. Έμεινε ώρα πολλή έτσι σα να είχε αδειάσει, ακίνητος, ακόμα αφού τον αποχαιρέτησαν οι φίλοι κι έφυγαν, σιωπηλός, να δίνει αναφορά στα

μεγάλα του πρότυπα, να κρίνει αυστηρά τον εαυτό του, να τον βρίσκει μικρόν, ελάχιστον μπροστά τους και να θλίβεται.

Όταν άναψαν τα φώτα κι ακούστηκαν μακριά οι καμπάνες που χτυπούσαν για τους Χαιρετισμούς, σα να βρήκε λίγο τον εαυτό του. Ζήτησε νερό από τη Μαρία και πήρε να ψέλνει σιγά-σιγά το «Ανοίξω το στόμα μου».

Έπειτα κάλεσε κοντά του τη Μαρία. Έδειχνε ζωηρός, λιγάκι πάντως κουρασμένος από την επίσκεψη των φίλων του, σκέφτηκε η Μαρία.

- Μαρία, ποιά είναι τα παραθετικά του επιρρήματος ολίγον, τη ρώτησε έτσι ξαφνικά και τα μάτια του έπαιξαν.

Η Μαρία απόρησε. Το πέρασε για μια αλλαγή στη διάθεσή του ευχάριστη, αυτή τη δασκαλίστικη συνήθειά του, να τη ρωτάει κανόνες γραμματικής και να διασκεδάζει με την άγνοιά της.

- Ελάτε τώρα, πατέρα, του έκανε χαμογελώντας. Αφού ξέρετε πως δεν τα θυμάμαι, τα έχω ξεχάσει.

Πήγε κοντά του, του ίσιωσε το μαξιλάρι.

- Να σας φέρω νερό, ξανάπε κι έπιασε το ποτήρι από το τραπέζι.
- Τα ξεχάσες Μαρία, έκανε με παράπονο. Κι όμως σου τα είχα μάθει, σου τα έχω πει τόσες φορές. Αχ, αυτά τα Πανεπιστήμιά σας. Λοιπόν. Θετικός βαθμός: ολίγον, συγκριτικός: ήττον, υπερθετικός: ήκιστα. Είμαστε κακοί μαθητές Μαρία. Κι εσύ, κι εγώ,
- Κι εσείς, πατέρα; Όχι κι εσείς.
- Πρώτος εγώ, Μαρία. Πρώτος εγώ, δυστυχώς, έκανε με απέραντη θλίψη. Σκέψου εκείνους τους δυο δικούς μου δασκάλους και θα δεις. «Ηκιστα» αυτό το βαθμό θα βάλω στο απολυτήριό μου, πικρογέλασε.

Μάταια εκείνο το βράδυ η Μαρία προσπάθησε να τον παρηγορήσει, να του δείξει πως γι άλλη μια φορά έκρινε αυστηρά και άδικα τον εαυτό του.

Τουμίλαγε, τον παρηγορούσε σα μικρό παιδί, παραπονεμένο. Στο τέλος τα κατάφερε, τον έπεισε να μη βασανίζεται πια, γιατί και οι συνθήκες παίζουν το ρόλο τους στη ζωή. Πως έπρεπε να παρηγορηθεί γιατί είχε κάνει το καθήκον του, τουλάχιστον.

Έτσι πέρασε η Μεγάλη Βδομάδα και το Πάσχα.

Μετά από δυο μέρες είτε το τελευταίο «αντίο» στη Μαρία, ενώ κάτω από το διαμέρισμά του, η πολιτεία, θάλασσα αδιάφορη, βούιζε όπως κάθε μέρα.

Μιχάλης Δελησάββας

Σχόλιο Χάρη Φίλιππα στο διήγημα: *Δεν φοβόταν το θάνατο! Έλεγε συχνά στη μητέρα μου Μαρία αναφερόμενος σε αυτόν (το θάνατο) το παρακάτω απόσπασμα από τον αρχαίο φιλόσοφο Πλάτωνα:*

«οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνήσκουν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἤκιστα αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερόν»

(Δηλαδή αυτοί που φιλοσοφούν σωστά ασκούνται πράγματι στο να πεθαίνουν, κι αυτοί απ' όλους τους ανθρώπους φοβούνται λιγότερο τον θάνατο)

Χαρίλαος Φίλιππας

Ο Παππούς μου Γεώργιος Πολίτης.
Ο 1^{ος} δάσκαλος Νέας Μάκρης.

Η αλήθεια είναι ότι οι θύμησες που έχω από τόσο μικρή ηλικία είναι πολύ λίγες. Μία από αυτές είναι κι εκείνο το βράδυ. Θυμάμαι τη μητέρα μου να τρέχει στο πίσω μέρος του σπιτιού μας προς το σπίτι του παππού και της γιαγιάς. Λίγες μέρες πριν οι δυο τους είχαν δώσει μαζί με άλλους φίλους και συγγενείς ηχηρά το παρόν στα έκτα μου γενέθλια. Η αγωνία στο πρόσωπό της έχει μείνει χαραγμένη στη μνήμη μου. Ακολούθησε τρέχοντας ο πατέρας μου με την εντολή προς εμένα να περιμένω στο δωμάτιο μου. Δεν είχα καταλάβει τι γινόταν. Περιμένα για λίγο αλλά αφού φόρεσα γρήγορα τα παπούτσια μου βγήκα κι εγώ στο πίσω μέρος του σπιτιού. Ήταν αργά το απόγευμα. Μάρτης μήνας και η νύχτα ανυπόμονη, ντυμένη με σκούρο γκρι πέπλο βιάστηκε να βγει.

Το παλιό προσφυγικό σπιτάκι του παππού και της γιαγιάς στο πίσω μέρος του νεότερου δικού μας αποτελούνταν από τρία δωμάτια το κεντρικό, ένα υπνοδωμάτιο στη δεξιά μεριά και την κουζίνα από την άλλη. Φτιαγμένο από ξύλο, σοβά και τούβλα παραμυθένιο απομεινάρι άλλης εποχής, ήταν βαμμένο με λαδομπογιά σε απόχρωση ανοιχτού πράσινου. Τα κεραμίδια του είχαν χάσει το κόκκινο χρώμα τους στην πορεία των ετών. Καφέ πλέον με μαύρες ανταύγειες γεμάτα

βρυόφυτα και λειχήνες λες κι είχαν μεταλλαχτεί σε κάτι άλλο αρχέγονο που μαρτυρούσε ότι αυτό το μέρος είχε να διηγηθεί πολλά.

Κυρίαρχο στοιχείο η αυλή του. Ένας μικρός παράδεισος καλά κρυμμένος στη μέση ενός οικοδομικού τετραγώνου που περιβάλλονταν από άχαρα ψηλά τσιμεντένια οικοδομήματα. Αυτή η μικρή αυλή ήταν πλημμυρισμένη από πήλινες γλάστρες και τενεκέδες βαμμένους σε πράσινο, μπορντό, γαλάζιο, μπλε με κάθε λογής φυτό μέσα. Έξω και δίπλα από το μικρό παράθυρο της κουζίνας δέσποζε επιβλητικό ένα βιβούρνο εύοσμο. Κάθε άνοιξη λουζόταν από μέλισσες που προσελκύνονταν από το άρωμα των λουλουδιών του. Στην άλλη μεριά στον διπλανό τοίχο της πολυκατοικίας αναρριχώταν αργά αλλά σταθερά το γιασεμί ψάχνοντας για μερικές αχτίνες φωτός. Πολύχρωμες ορτανσίες, ορθόκλαδες φτέρες και γεράνια συμπλήρωναν τη χρωματική παλέτα και χόρταιναν το βλέμμα. Αυτή η μικρή όαση αποτελούσε και το σπίτι πολλών μικρών πτηνών. Την άνοιξη οι κοκκινολαίμηδες και τα σπουργίτια έκαναν πάρτι σε αυτό το μικρό παράδεισο. Τα ξέφρενα τιτιβίσματα και κυνηγητά τους ηχούσαν στ' αυτιά μου σαν το εναρκτήριο *allegro* από τις τέσσερις εποχές του Vivaldi. Για να εισέλθεις στο σπίτι του παππού περνούσες κάτω από τη γηραιά κληματαριά που φορτώνονταν κάθε καλοκαίρι με εκείνα τα τεράστια τσαμπιά με τις κόκκινες ρώγες.

Τα επόμενα χρόνια το τελευταίο δωμάτιο του μικρού αυτού σπιτιού μετά από πολλές εφηβικές εικαστικές παρεμβάσεις θα αποτελούσε το «αρχηγείο» μου. Το δωμάτιο του διαβάσματος, το εργαστήριό μου για τα πειράματα φυσικής αλλά και τις ηλεκτρονικές κατασκευές μου που μερικές φορές θα μπορούσαν να είχαν βάλει σε κίνδυνο ακόμη και την ίδια την ύπαρξη του σπιτιού!

Αγνώνοντας την εντολή του πατέρα μου έτρεξα πίσω στην αυλή βιάζομαι δειλά προς την πόρτα του κεντρικού δωματίου και κοντοστάθηκα. Κοίταξα για λίγο τη μητέρα μου μέσα στο δωμάτιο, που βουρκωμένη μ' ένα νεύμα των ματιών της μου έδωσε τη συγκατάθεσή της ν' ανέβω το μικρό κατώφλι.

Σιγή ... Ο Παππούς μου Γεώργιος Πολίτης ξαπλωμένος ατάραχος, καρτερικός...

Κι' όμως μέσα σε όλες αυτές τις χαμένες μέσα στη λήθη του χρόνου εικόνες του μυαλού παραμένει ολοζώντανη αυτή του παππού να μου αφηγείται με στεντόρεια φωνή και άκρως θεατρική παρουσία, τους άθλους του Ηρακλή σε μία γλώσσα που δυσκολευόμουν τότε να καταλάβω, και που ασυνείδητα λέξεις και σύνταξη αυτής χρησιμοποιούσα μετέπειτα στο λόγο μου. Χρόνια αργότερα, στην πρώτη γυμνασίου, θα μάθαινα ότι αυτή η γλώσσα ήταν τα Αρχαία Ελληνικά.

Αφού τελείωνε την εκάστοτε διήγηση ο παππούς μου έκανε ερωτήσεις για να δει αν είχα καταλάβει αυτά που μου διηγούνταν. Το μόνο σίγουρο ήταν, ότι το ενδιαφέρον μου για τους κόπρους του Αυγεία δεν διαρκούσε για πολύ! Δεν έβλεπα την ώρα που θα έβγαινα στο μικρό στενάκι της Κυζίκου να παίξω μπάλα με τους λοιπούς μίνι «αλητάμπουρες» της γειτονιάς (ναί τότε μας άφηναν να παίζουμε έξω σε αυτή την ηλικία υπό το αυστηρό αλλά γεμάτο αγάπη βλέμμα της γιαγιάς Ευαγγελίας). Ως αποτέλεσμα του «ενδιαφέροντος» μου για τους άθλους του Ηρακλή η μητέρα μου εισέπραττε από τον πατέρα της «κολακευτικά» σχόλια για μένα «Μαριάν παιδί μου, ο Υιός σου είναι ανεπίδεκτος μαθήσεως!»

Για τον Γεώργιο Πολίτη η μάθηση και η μεταλαμπάδευση της γνώσης στους νέους αποτελούσε έργο και στόχο ζωής. Θεωρούσε τη μάθηση σημαντικό παράγοντα για την επιβίωση, την εξέλιξη και την ευημερία καθώς αυτή όπως έλεγε με το δικό του μοναδικό τρόπο προάγει την δημοκρατική ευαισθητοποίηση και παιδεύει αυτόνομους, ενεργούς και ελεύθερους πολίτες. Έχοντας ζήσει σε χρόνια που τα πάντα είχαν χαθεί από τη μία στιγμή στην άλλη είχε ως αρχή του ότι το μόνο που έχει αξία και δεν μπορεί να στο αφαιρέσει κανείς είναι ότι κουβαλάς μέσα στο μυαλό και την ψυχή σου. Η απόκτηση της γνώσης για το Γ. Πολίτη είναι πολυτίμο δικαίωμα του κάθε ανθρώπου το οποίο και καθορίζει σε υπέρτατο βαθμό τη ζωή του. Διαμορφώνει το χαρακτήρα του την προσωπικότητα του τη συμμετοχή και τη δράση του στην κοινωνία και είναι αυτή που ορίζει μεταξύ άλλων τη λειτουργία μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Απαξιούσε τα υλικά αγαθά μιας και αυτά ήταν εφήμερα. Ολιγαρκής, ευσυνείδητος, φιλαλήθης, θαρραλέος και τολμηρός, πολυσχιδής, επικοινωνιακός, χωρατατζής, με αστείρευτη δίψα για γνώση, ιδιαίτερα φιλομαθής και λόγιος, αυστηρός στους μαθητές

Λιβίσι 1952 (στη μέση ο Ταξiάρχης) αρχ. Καλλιόπης Μουσαιου-Μπουγιούκου

του στους οποίους αφιέρωσε τη ζωή του αυστηρός και με τον ίδιο του τον εαυτό.

Ο Γεώργιος Πολίτης γεννήθηκε το 1889 στο Λιβίσι (Καγακογ) της Λυκίας στα νοτιοδυτικά παράλια της Τουρκίας, αμφιθεατρικά χτισμένο σε απόσταση 8 χιλιομέτρων από τη Μάκρη (γνωστή σήμερα ως Fethiye).

Ήταν ένα από τα τρία παιδιά (ο Ιωάννης και η Αφροδίτη τα αδέρφια του) της φτωχής έντιμης οικογενείας του Ηλία Πολίτη. Ο Ηλίας Πολίτης πατέρας του δασκάλου Γεωργίου διατηρούσε κατάστημα εμπορίας υφασμάτων στην Πόλη (Κωνσταντινούπολη). Ερωτεύτηκε παράφορα τη Μαρία την οποία τελικώς παντρεύτηκε αλλά με μεγάλο τίμημα. Η Μαρία όντας πολύ όμορφη είχε πολλούς επίδοξους μνηστήρες. Ένας από αυτούς ζήλεψε τόσο πολύ που έβαλε φωτιά στο κατάστημα του Ηλία με αποτέλεσμα αυτό να καταστραφεί. Έτσι ο Ηλίας Πολίτης κατηφόρισε τα παράλια και τελικώς εγκαταστάθηκε στο Λιβίσι.

Αυτό για το οποίο ξεχώριζε από νωρίς ήταν η υψηλή επίδοση του στα γράμματα. Ήταν άριστος μαθητής στο αρρεναγωγείο όπου φοιτούσε γι' αυτό άλλωστε τον επέλεξε το ζεύγος Λουϊζίδου, Χατζη-Νικόλαος

5	Καίτου Σηργεγιένου	18	Μάκρη	Λ.μαζός	$8 \frac{46}{62}$
6	Σεργίου Σηργιένου	20	"	Άριστα	$9 \frac{46}{62}$

1909 Ιεροδιδασκαλείο Σάμου Αποφοίτησις τάξις Δ-Βαθμολογία Γεωργίου Πολίτη-Άριστα

Σχολείο Μάκρης Μικράς Ασίας (βιβλίο Κ. Λαμέρα «Η Μάκρη και το Λυβήσι»)

Λουϊζίδης (1856-1923) και Καλλιόπη Λουϊζίδου (1861-1918) ευεργέτες των Μακρινών Λιβισιανών και τον σπούδασε με δικά της έξοδα.

Το 1909 αποφοιτά από το Ιεροδιδασκαλείο της Σάμου με άριστα.

Γυρίζοντας στη πατρίδα του εργάστηκε στη Μάκρη ως δάσκαλος με απαρράμιλλο ζήλο κι αφοσίωση εμπνέοντας την αγάπη για την πατρίδα στους μικρούς του μαθητές. Μάλιστα αναφέρεται ότι περνούσε από τις οικίες των μαθητών του σε ανύποπτο χρόνο για να ελέγξει αν διαβάζουν. Η Μάκρη τότε είχε 4785 κατοίκους εκ των οποίων οι 2000 Έλληνες, 1500 Οθωμανοί και 1285 Εβραίοι.

Ο Γεώργιος Πολίτης καλλιεργούσε με μεγάλο ενθουσιασμό στην καρδιά των μαθητών του μαζί με την Ελληνική γλώσσα τα Ελληνικά Ιδεώδη καθώς και την άσβεστη αγάπη για την μητέρα πατρίδα την Ελλάδα. Μα πάνω απ' όλα μάχονταν για να κρατήσει ζωντανό στις καρδιές των παιδιών τον πόθο και το δικαίωμα για την ελευθερία. Δεν ανεχόταν να

βλέπει τον πλησίον του να στενάζει και να λιμοκτονεί πνευματικά και σωματικά και προπαντός αυτό να γίνεται αδιαμαρτύρητα. Θεωρούσε χρέος του και ιερό του καθήκον του ως πνευματικός δάσκαλος να εναντιώνεται σε κάθε μορφή βίας και να δείχνει με τόλμη και θάρρος την άρνησή του στην παραβίαση του ιδεώδους της ελευθερίας. Το να εμποδίζεις έναν άνθρωπο να σκέφτεται ελεύθερα και να του αφαιρείς τη βούληση και θέληση να πράξει κάτι το να περιορίζεις τη δραστηριότητα και το κύρος του είναι σαν να τον κάνεις ν' απαρνηθεί την ίδια την ανθρώπινη αξία την αξιοπρέπεια την αγάπη για τον άνθρωπο και τις βαθύτερες αξίες του πολιτισμού του.

Όταν λοιπόν με την κατάληψη των Δωδεκανήσων το 1912 η Ρόδος που ήταν ακριβώς απέναντι από τη Μάκρη πέρασε στην κυριαρχία των Ιταλών ο πόθος όλων των Μακρινών Λιβισιανών για ελευθερία αναπτερρώθηκε. Ο Γεώργιος Πολίτης έφερε κρυφά την Ελληνική σημαία στους μαθητές του στο αρρεναγωγείο και ζήτησε από τα παιδιά να γονατίσουν μαζί του και να ορκιστούν σε αυτή και να ψάλλουν δυνατά τον Εθνικό ύμνο. Μετά κατέβηκαν στην προκουμαία κρατώντας Ελληνικές σημαίες και ψάλλοντας τον Εθνικό ύμνο αψηφώντας τον κίνδυνο που διέτρεχαν από τους «βαρβάρους». Αυτό μαζί με άλλα γεγονότα του στοίχησε αργότερα την ελευθερία του.

Συνελήφθη από τους Τούρκους και εξορίσθηκε από τη Μάκρη στις 18 Ιουλίου του 1921 με άλλους 35 συμπολίτες του. Το πρώτο πράγμα που έκαναν οι Τούρκοι ήταν να πάρουν ότι καλύτερο από ανθρώπινο δυναμικό είχε την εποχή εκείνη η Μάκρη και το Λιβίσι και να τους στείλουν εξορία. Έτσι λοιπόν πήραν τον δρόμο για το εσωτερικό της Τουρκίας και τα καταναγκαστικά έργα (σπάσιμο πέτρας και στρώσιμο δρόμων). Άλλοι έπεφταν λιπόθυμοι από την κούραση και την εξάντληση άλλοι από τις αρρώστιες τύφο, ελονοσία, χολέρα. Έτσι εγκαταλειμμένοι και μη έχοντας καμία βοήθεια από φίλους και δικούς τους ανθρώπους πολλοί αφήναν την τελευταία τους πνοή. Οι «βάρβαροι» απαγόρευαν κάθε βοήθεια και συμπαράσταση. «Τα ματιά του πατέρα μου βούρκωναν στη θύμηση της πατρίδας που χάθηκε και των συμπατριωτών του που απεβίωσαν, σταματούσε την αφήγηση, σηκωνόταν έβγαινε για λίγο έξω, κοιτούσε ψηλά στον ουρανό γυρνούσε πίσω βουβός, δεν μιλούσε» μου αφηγείτο η μητέρα μου. Αυτός άλλωστε ήταν κι ο σκοπός των Τούρκων, η εξόντωση του Ελληνικού στοιχείου.

«Στη συνέχεια μας διηγούνταν για την δική του περιπέτεια και πως κατάφερε να επιβιώσει. «Στάθηκα τυχερός στην ατυχία μου, λίγες μέρες πριν μαθευτεί η καταστροφή για τους Έλληνες έδωσα το μερίδιο μου από ένα περιβόλι στον συνέταιρο μου και πήρα κάποια χρήματα. Αυτά και με έσωσαν γιατί όλοι οι Έλληνες είχαν μεγάλες περιουσίες αλλά λίγοι βρέθηκαν εκείνη τη χρονική στιγμή με μετρητά στο χέρι. Ποιος Τούρκος θα έδινε λεφτά σε ρωμιό αφού όσα είχαν οι Έλληνες έγιναν αυτόματα δικά τους; Έτσι λοιπόν σπάζοντας πέτρες και στρώνοντας δρόμους κάτω από δραματικές συνθήκες βλέπαμε κάθε μέρα να γινόμαστε όλο κι πιο λίγοι. Με έπιασε απόγνωση...απελπίστηκα. Τα πόδια μου έτρεμαν δεν μπορούσαν πλέον να στηρίξουν το κορμί μου. Κοιτάζοντας τα πληγιασμένα ματωμένα χέρια μου και τα αδύναμα τρεμάμενα πόδια μου ευχήθηκα να ήμουν ένας από αυτούς που πέθαναν για να τελειώσει το μαρτύριο μου. Αλλά ο θάνατος δεν έρχεται την ώρα που τον αποζητάς...»

Είχε την τύχη να επιζήσει διαφεύγοντας από το εσωτερικό της Τουρκίας στο ουδέτερο έδαφος της Συρίας. Εκεί δίδαξε σε σχολείο της Ελληνικής παροικίας. Τα χρήματα που έπαιρνε τα έστελνε όλα στους

Ο Γ. Πολίτης 2^{ος} από δεξιά στη Συρία.

Καστελλόριζο, σχολείο, κάτω αριστερά ο Γ. Πολίτης, όρθιος αριστερά ο Δημήτριος Λογοθέτης και καθιστός δεξιά ο Σπύρος Διαμαντάρας, όλοι δάσκαλοι, αριστερά ο πάτερ Κλεόβουλος.

πρόσφυγες κατατρεγμένους και κρατούσε πολύ λίγα χρήματα για τη συντήρηση του.

Πρώτος μεταβατικός σταθμός της επιστροφής του στην Ελλάδα από τα παράλια της Λυκίας αποτέλεσε το Καστελλόριζο όπου διετέλεσε δάσκαλος για το χρονικό διάστημα 1922-1926.

Το 1924 στο Καστελλόριζο παντρεύεται την Ευαγγελία ένα από τα επτά παιδιά του Γιώργου Καραγιάννη. Δύο χρόνια αργότερα το 1926 γεννιέται στο Καστελλόριζο το πρώτο τους παιδί η Μαρία. Την επόμενη κιάλας χρονιά το 1927 φτάνει στην Αθήνα όπου εγκαθίσταται αρχικά στο Νέο Κόσμο και κατόπιν στο Βύρωνα. Το 1929 γεννιέται στην Αθήνα το δεύτερο παιδί, ο Ηλίας.

Θέλοντας να προσφέρει ότι μπορούσε στους συμπατριώτες του, με δική του προτίμηση δηλώνει ως τόπο διορισμού τη Νέα Μάκρη και ως μοναδικός δάσκαλος της κοινότητας αναλαμβάνει το 1928 όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου.

Μαθητολόγιο 1^{ου} Δημοτικού Νέας Μάκρης 1929. «Ο Διευθυντής Γ. Πολίτης».

Ένας δάσκαλος για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως ηλικίας. Για να τα βγάλει εις πέρας, δίδασκε ως αργά το βράδυ με λάμπα πετρελαίου. Με αγάπη και πολύ μόχθο έμαθε γράμματα σε πολλά πατριωτάκια του και στα παιδιά των γύρο οικισμών Βλάχικα, Γεροτσακούλι, Ανατολή. Γράφει μεταξύ άλλων η μητέρα μου σε αφήγησή της. Ο κύριος Μάμαλης από την Ανατολή αναφέρει «είμασταν φτωχά παιδιά, μας αγαπούσε και μας προστάτευε με πατρική φροντίδα».

Ο Γεώργιος Πολίτης έκανε προσωπικό του αγώνα τη δημιουργία ενός ανθρώπινου σχολείου. Παρά τις αντίξοες συνθήκες αγωνίσθηκε για την εξεύρεση οικοπέδου για την ανέγερση σχολείου. Μεταξύ άλλων μέλημά του ήταν η ύπαρξη βιβλιοθήκης στο σχολείο έτσι ώστε να μπορεί ο κάθε μαθητής να έχει πρόσβαση στη γνώση. Πέραν των βασικών μαθημάτων που ήταν τότε Θρησκευτικά, Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία, Πατριδογνωσία & Γεωγραφία, Φυσική Ιστορία, Αριθμητική, Ιχνογραφία, Καλλιγραφία, Χειροτεχνία, Ωδική και Γυμναστική ήθελε και προέτρεπε το κάθε παιδί που ενδιαφέρονταν να δανείζεται και να διαβάζει εξωσχολικά βιβλία. Αυτά που τώρα μας φαίνονται αυτονόητα εκείνα τα χρόνια δεν υπήρχαν ούτε στην φαντασία των περισσότερων εκπαιδευτικών. Ας μην ξεχνάμε ότι από την περίοδο 1920-1928 διαδέχονταν ή μία κυβέρνηση την άλλη με πραξικοπήματα και ο κάθε υπουργός παιδείας αναιρούσε αυτά που είχε κάνει ο προηγούμενος. Όσο για την κατάρτιση των 13.000 εν ενεργεία δασκάλων το 1929 μόνον το 1/3 περίπου αυτών ήταν ειδικευμένοι, δηλαδή είχαν τελειώσει διδασκαλείο.

Ως δάσκαλος ο Γεώργιος Πολίτης προσπαθούσε να ενθαρρύνει τους μαθητές του να είναι ενεργά μέλη της κοινότητας. Αφουγκράζονταν τις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες ζούσε και μεγάλωνε ο κάθε μαθητής του και λειτουργούσε εξατομικευμένα ως παιδαγωγός. Λειτουργούσε ως φορέας πολιτισμού με ευρύτατο γνωστικό πεδίο. Η ικανότητα διδασκαλίας του Γεωργίου Πολίτη ήταν σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα. Έτρεφε μεγάλη αγάπη και πάθος για το έργο που του είχε ανατεθεί. Είχε κατανόηση, προσήνεια κι ευγένεια και συνάμα ήταν αυστηρός και δίκαιος. Μεγάλη η στενοχώρια για το δάσκαλο όταν κάποιος εκ των μαθητών του εγκατέλειπε στην τετάρτη ή πέμπτη δημοτικού.

Οι δυσκολίες της εγκατάστασης των προσφύγων στην περιοχή της Ξυλοκέριζας όπως λεγόταν η Νέα Μάκρη ήταν πολλές. Λόγω του ελώδους τοπογραφικού τους Νέα Μάκρη και Μαραθώνας εκείνη την εποχή μαστίζονταν από ελονοσία. Όπως αναφέρει ο Μ. Δελησάββας η γη της Ξυλοκέριζας ήταν άγονη και πετρώδης, νερό δεν υπήρχε, ενώ αντίθετα η βορινή πλευρά της ευρύτερης πλευράς του οικισμού, προς τον κάμπο του Μαραθώνα και τη θάλασσα ήταν ελώδης και τα νερά που ανάβλυζαν από την κεντρική πηγή του βάλτου, στις υπώρειες της Πεντέλης (Αγριλίκι) σχημάτιζαν έλη όπου αναπτύσσονταν σμήνη κουνουπιών, γνωστών από την αρχαιότητα, η «εμπής η Τρικορυσία» (του Κάτω Σουλιού) του Αριστοφάνη, και η ελονοσία θέριζε τους κατοίκους μέχρι το 1950. Το έλος αυτό, που οι αρχαίοι το ονόμαζαν Μικρό Έλος, σε σχέση με το Μεγάλο Έλος του Κάτω Σουλιού και τη Μακαρία Πηγή, γνωστή από τη θυσία της κόρης του Ηρακλή Μακαρίας, και τη νίκη των Ηρακλειδών κατά την εισβολή του Ευρυσθέα στην Αττική, στους «Ηρακλείδες» του Ευριπίδη, καθώς και όλη την περιοχή όπου χύνονταν τα νερά του, μέχρι τη θάλασσα, οι Νέο-Μακρηνοί το ονόμασαν Βάλτο. Το προγενέστερο τοπωνύμιο του Βάλτου, αρβανίτικης πιθανώς προέλευσης ήταν «Μπρεξίζα» (σε ένα έγγραφο το «Μπρεξίζα» αναφέρεται και ως «Βρωμολίμνη», που είναι η περιοχή ακριβώς όπου ο Ηρώδης ο Αττικός (103- 179 μ.Χ.) ίδρυσε το ρωμαϊκό βαλανείο του και το σεραπείο των αιγυπτιακών θεοτήτων σύμφωνα με τη μόδα της εποχής του.

Ζώντας τον πόνο των πατριωτών του ο Γεώργιος Πολίτης δεν θα μπορούσε να μείνει αμέτοχος, τουναντίον μάλιστα. Γνωρίζοντας τη ζημιά που θα μπορούσε να κάνει στην κοινότητα η ανεξέλεγκτη μετάδοση

Δημοτικό σχολείο Νέας Μάκρης. Παρέλαση με την ομώνυμη σημαία του σχολείου. Δεξιά ο Πολίτης

της νόσου και τη σημασία του περιορισμού της πρωτοστάτησε στον ανθελονοσιακό αγώνα που τότε ήταν κυριολεκτικά ζήτημα επιβίωσης. Διάβαζε τις μελέτες του καθηγητή Μικροβιολογίας και Υγιεινής Κωνσταντίνου Σάββα και του σκωτσέζου Ronald Ross και με τρόπο απλό και κατανοητό ενημέρωνε τους μαθητές του, τους γονείς τους αλλά και τους λοιπούς πολίτες για την αποφυγή δημιουργίας συνθηκών πολλαπλασιασμού των κουνουπιών αλλά και του τρόπου περιορισμού της μετάδοσης της νόσου προτρέποντας τους να τηρούν συγκεκριμένα μέτρα υγιεινής. Κάποια από αυτά ήταν αποφυγή έκθεσης στο ύπαιθρο ιδιαίτερα από το σούρουπο μέχρι την αυγή, χρήση ενδυμάτων με μακριά μανίκια, μακριά παντελόνια και καπέλο, χρήση κουνουπιέρας ιδιαίτερα για τα παιδιά, χρήση ενδυμάτων και κλινο-σκεπασμάτων, τακτικό μπάνιο καθαριότητας για την απομάκρυνση του ιδρώτα, καθαρισμός των κήπων από χόρτα, αποφυγή ύπαρξης στάσιμων νερών κ.ά. Ο Γ. Πολίτης στις συναντήσεις πολιτών ενημέρωνε για τη σημασία που είχε η σωστή διαχείριση των οικιακών λυμάτων αλλά και αυτών που προέρχονταν από τις διάφορες δραστηριότητες των κατοίκων σε σχέση με τη φυτική και ζωική παραγωγή μιας και αποτελούσαν ιδανικά μέρη πολλαπλασιασμού των κουνουπιών. Παράλληλα βοήθησε στη διαδικασία χορήγησης της κινίνης.

Για τη διαφύλαξη και ανάδειξη των αρχαίων ευρημάτων της περιοχής συνεργάστηκε με τον καθηγητή της Αρχαιολογίας Γεώργιο Σωτηριάδη. Μαζί με τους μαθητές του ελάμβανε μέρος στην κατάσβεση πυρκαγιών. Αυτή η πολύπλευρη συμμετοχή του σε συνδυασμό με την προσωπικότητα του, βασικό χαρακτηριστικό της οποίας ήταν το αίσθημα δικαιοσύνης τον έφερε σε αντιπαράθεση με κάποια μέλη της κοινότητας.

Το 1936 επιστρέφει στο Βύρωνα όπου διδάσκει στα σχολεία του Αγίου Αρτεμίου, Βύρωνα και Παγκρατίου με τον ίδιο ζήλο κι αγάπη για το υπόλοιπο της ζωής του. Προτιμούσε να διδάσκει τα μεγαλύτερα παιδιά της 6^{ης} δημοτικού όπου μπορούσε να μιλάει και να διδάσκει σε άπταιστη καθαρεύουσα. Το 1929 είχε πραγματοποιηθεί ή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Ελ. Βενιζέλου λόγω της πολύ άσχημης κατάστασης που επικρατούσε στην εκπαίδευση και τα υψηλά ποσοστά του αναλφαβητισμού. Μεταξύ άλλων καθιερώθηκε η χρήση της δημοτικής σε όλες τις τάξεις του εξατάξιου πλέον δημοτικού σχολείου εκτός

από τις δύο τελευταίες τάξεις 5^η και 6^η όπου διδάσκονταν παράλληλα με την καθαρεύουσα. Η κήρυξη του 2^{ου} παγκοσμίου πολέμου βρίσκει τον Γ. Πολίτη στο Βύρωνα. Εκεί διδάσκει στο 1^ο Δημοτικό.

Ένας νέος αγώνας επιβίωσης ξεκινάει για εκείνον και την οικογένειά του όπως και πολλών άλλων χιλιάδων συμπολιτών του με αποκορύφωμα την περίοδο της Γερμανικής κατοχής. Παρ' όλες τις δυσκολίες που είχε ν' αντιμετωπίσει δεν απώλεσε τις αρχές του ως δάσκαλος και ως ενεργός πολίτης. Στον Αλβανικό πόλεμο έδωσε ολόκληρο τον μισθό του για τον έρανο της αεροπορίας. Συμμετείχε στον έρανο της «φανέλας του στρατιώτη» και στα μαθητικά συσσίτια κατά τη διάρκεια της κατοχής για να σωθούν τα παιδιά από την πείνα όπως επίσης αργότερα και στον έρανο υπέρ προσφύγων της Καισαριανής (πάνω από το 70% των προσφύγων ζούσε κάτω από το όριο της φτώχειας).

Για τα παιδιά του Μαρία και Ηλία και τη σύζυγο του Ευαγγελία στάθηκε ιδανικός πατέρας και σύζυγος. Με τον μισθό που έπαιρνε ως δάσκαλος μόρφωσε και τα δύο του παιδιά τη Μαρία και τον Ηλία. Η Μαρία σπούδασε Οδοντιατρική στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και αποφοίτησε με άριστα. Ο αδερφός της Ηλίας διετέλεσε διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου, κι ήταν ένας από τους διαπραγματευτές σε θέματα εμπορίου των Ελληνικών αποστολών στις Βρυξέλλες.

Ο Γ. Πολίτης δεν έχανε ποτέ ευκαιρία να προάγει και να μεταλαμπαδεύει την αγάπη του για μάθηση στους νέους. Όταν κατά τη διάρκεια των εγκαινίων του Ιερού Ναού Ταξιαρχών και ως τιμώμενο πρόσωπο του απηύθυνε το λόγο ο τότε πρόεδρος της κοινότητας της Νέας Μάκρης Γ. Φίλιππας και παρουσία των ευεργετών του τόπου βρήκε για άλλη μια φορά την ευκαιρία να θυμήσει την αναγκαιότητα δημιουργίας κοινοτικής βιβλιοθήκης όπου μεταξύ άλλων τόνισε: «προ παντός δια τους νέους και πλουτίσατε την με ωφέλιμα βιβλία και περιοδικά, γεωγραφικούς χάρτας πίνακας και δείκτας υγιεινής και βιολογίας και άλλα σχετικά. Ο σημερινός πολιτισμός παρέχει στάδιον δόξης λαμπρόν δι' όσους εμφορούνται από αισθήματα φιλαλληλίας και ανθρωπισμού».

Ο Γ. Πολίτης στην τάξη του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Βύρωνα.

*«Πώς μας θωρείς ακίνητος;... Πού τρέχει ο λογισμός σου,
τα φτερωτά σου τα όνειρα;... Γιατί στο μέτωπο σου
να μη φυτρώνουν, γέροντα, τόσais χρυσαίis αχτίδες,
όσαιis μας δίδ' η όψη σου παρηγοριαίis κ' ελπίδες;...»*

Αυτοί οι στίχοι του Βαλαωρίτη που με προτροπή των δασκάλων μου απήγγειλα στην 4η δημοτικού μου έρχονται στο μυαλό όταν σκέφτομαι το πρόσωπο του Γεωργίου Πολίτη εκείνο το βράδυ. Αυτό το τελευταίο βράδυ για το οποίο είχε ευχηθεί να έρθει πολλά χρόνια πριν αλλά τότε δεν του έκανε τη χάρη. Το ημερολόγιο έγραφε 13 Μαρτίου 1975.

Ευαγγελία Καραγιάννη, σύζυγος Γεωργίου Πολίτη

Η Ευαγγελία γυναίκα του Γεωργίου Πολίτη ήταν ένα από τα επτά παιδιά του Γιώργου Καραγιάννη και της Φιλίας (Τριανταφυλλιά). Είχε αδερφές τη Χρυσή, τη Μαρία (παντρεύτηκε τον Δ. Μαρατσίνο) και την Δέσποινα (παντρεύτηκε τον Κρίτωνα Πανυγήρη) και αδερφούς τον Βασίλη που ήταν ο μεγαλύτερος αδερφός (παντρεύτηκε την Ειρήνη Κωνσταντίνου) το Γιάννη και τον Παναγιώτη (παντρεύτηκε την Ελένη Σταμάτογλου).

Η Ευαγγελία Καραγιάννη γνωρίζει τον Γεώργιο Πολίτη τον οποίο παντρεύεται το 1924 σε ηλικία είκοσι τεσσάρων ετών στο Καστελλόριζο. Ήταν σκληροτράχηλη γυναίκα, υπομονετική μα συνάμα τρυφερή γεμάτη αγάπη και συμπόνια για το γείτονα το συγγενή τον συνάνθρωπο τον άγνωστο που θα της ζητούσε βοήθεια. Άνθρωπος προσαρμοστικός με επιμονή αισιοδοξία και θάρρος αλλά ταυτόχρονα με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη. Έχοντας στο πλάι της έναν άνδρα με απόλυτο χαρακτήρα σαν τον Πολίτη γνώριζε πολύ καλά πότε έπρεπε να σιωπάσει και πότε να υποστηρίξει την άποψη της η οποία και γινόταν αποδεκτή από τον σύζυγο της στις περισσότερες των περιπτώσεων. Με αστείρευτη θετική ενέργεια εστίαζε πάντα στο καλό των πραγμάτων και όχι στην αρνητική πλευρά τους, αντλούσε γνώση και δύναμη από τα παθήματα της ζωής που δεν ήταν λίγα. Θαύμαζε το Γ. Πολίτη τον οποίο ακολούθησε πιστά σε όλες τις αποφάσεις της ζωής του. Η πιο δύσκολη να αφήσει το Καστελλόριζο τη δεύτερή της πλέον πατρίδα ακολουθώντας το όραμα του συζύγου της να έρθει στη Νέα Μάκρη για να μορφώσει τα παιδιά των πατριωτών του. Για τα παιδιά της Μαρία και Ηλία στάθηκε υποδειγματική μητέρα μεταφέροντας στα παιδιά της την προίκα που είχε πάρει από τη δική της μάνα Φιλία. Τη θέληση, την πίστη, την επιμονή, την υπομονή, το θάρρος την τόλμη την ευσυνειδησία την ελπίδα την αυτοθυσία.

Η μητέρα της Ευαγγελίας η Φιλία ήταν μία γυναίκα έξυπνη αλλά και πολύ αποφασιστική. Ήταν αυτή που ανέλαβε το δύσκολο έργο να περάσει από τα παράλια στο Καστελλόριζο μόνη της τα επτά παιδιά της αλλά και ένα μέρος του βίου της για τα πρώτα βήματα στη νέα της

πατρίδα. Οι Τούρκοι έλεγχαν τους Έλληνες και ότι έπαιρναν μαζί τους κι αν αντιλαμβάνονταν ότι μπορεί να κουβαλούσαν χρήματα ή κοσμήματα τα άρπαζαν. Όταν λοιπόν ήρθε η ώρα να αποχωρήσουν από το Καλαμάκι της Τουρκίας σκέφτηκε να πάρει μαζί της ότι θα βοηθούσε να σταθεί η οικογένεια στα πόδια της το πρώτο χρονικό διάστημα στη νέα τους πατρίδα. Κάποιος της πρότεινε να δώσει ότι χρήματα διέθετε η οικογένεια και τα χρυσά της κοσμήματα σε έναν Τούρκο φίλο της οικογένειας για να τους τα παραδώσει αργότερα όταν θα καθόταν η σκόνη από το διωγμό. Αγρίεψε μονομιάς το πρόσωπό της και φώναξε «Είσαι τρελός μωρέ ή τόσο αφελής που δεν καταλαβαίνεις τι γίνεται, θα δώσεις λεφτά σε Τούρκο και περιμένεις να στα δώσει πίσω... εγώ μόνη μου θα τα περάσω. Αποφασιστική όπως ήταν, καπετάνισσα γεννημένη, γυναίκα που μεγάλωσε επτά παιδιά τό' πε και το έπραξε. Το βράδυ πέρασε τις λίρες που είχε μέσα σε σύκα αποξηραμένα. Τοποθέτησε στον πάτο ενός τσουβαλιού σκέτα σύκα και έβαλε αυτά με τις λίρες στο κέντρο κατά τέτοιο τρόπο ώστε αν έσκιζαν τον πάτο ή στο πλάι το τσουβάλι οι Τούρκοι να έβρισκαν μόνο σύκα. Την επόμενη μέρα στην προκουμαία ο Τούρκος που την είδε να κουβαλάει το τσουβάλι με τη βοήθεια των παιδιών τη σταμάτησε και τη ρώτησε τι έχει μέσα. «Σύκα» αποκρίθηκε, «θέλεις;» «Και γιατί τα κουβαλάς;» «Αν είχες κι εσύ επτά στόματα να θρέψεις τι θα' καμες θα τα κουβαλούσες για όχι;» Ο τρόπος με τον οποίο μίλησε στο «βάρβαρο» δεν του άφησε κανένα περιθώριο. Την άφησε να περάσει χωρίς κανένα έλεγχο. Έτσι η Φιλία Καραγιάννη με τα παιδιά της έφτασαν στο Καστελλόριζο όπου και εγκαταστάθηκαν. Οι λίρες που κουβάλησαν τους βοήθησαν να σταθούν στα πόδια τους, τους πρώτους μήνες της εγκατάστασης.

Τα υπόλοιπα αδέρφια έμειναν στο Καστελλόριζο και ασχολήθηκαν με το εμπόριο αρχικά και με τον ανεφοδιασμό με καύσιμα των υδροπλάνων αργότερα. Με τη συνθηκολόγηση των Ιταλών το 1943 οι Βρετανοί καταλαμβάνουν το νησί που γίνεται πλέον στόχος. Στέλνουν λοιπόν όλο τον πληθυσμό του Καστελλόριζου μαζί και την εναπομένουσα οικογένεια Καραγιάννη στην Παλαιστίνη για να αποφύγουν τους βομβαρδισμούς των Γερμανών. Το νησί βομβαρδίστηκε σε σημείο σε τέτοιο βαθμό που οι οικισμοί καταστράφηκαν ολοσχερώς. Δεν έφτανε όμως αυτό. Οι Βρετανοί στρατιώτες που πήγαν στο νησί μετά την απελευθέρωση λεηλάτησαν τα αφύλακτα σπίτια και στη συνέχεια τα

Γεώργιος Πολίτης, σύζυγος Ευαγγελία Καραγιάννη με την κόρη τους Μαρία.

πυρπόλησαν για να μην αποκαλυφθούν οι πράξεις τους. Το 1945 επιστρέφουν από την Παλαιστίνη στο Καστελλόριζο με ενδιάμεσο σταθμό την Κύπρο και στη συνέχεια εγκαθίστανται μόνιμα στη Ρόδο όπου και ασχολήθηκαν αρχικά με το εμπόριο υφασμάτων και μετέπειτα με ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Οι δύο αδερφές της Ευαγγελίας Χρυσή και Μαρία έφυγαν κι εκείνες από το Καστελλόριζο και παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Επισκέπτονταν πολύ συχνά την Ευαγγελία στο Βύρωνα. Οι τρεις τους ήταν πολύ δεμένες. Οι επισκέψεις θυμάμαι κρατούσαν ώρες. Μίλαγαν, γελούσαν, έπλεκαν μαζί και ανταλλάσσαν ιστορίες ζωής. Τις δικές τους μοναδικές ιστορίες. Τις θυμάμαι και τις τρεις να κάθονται η μία δίπλα στην άλλη με χαμηλό φωτισμό και να τραγουδάνε. Τι κρίμα σκέφτομαι καμιά φορά να μην ήμουν λίγο μεγαλύτερος τότε με μία κάμερα των 8mm στο χέρι. Η Ευαγγελία έφυγε από τη ζωή τρία χρόνια μετά την αποχώρηση του άνδρα της.

Επίλογος

Αν και ο λόγος που αρχικά ξεκίνησε η έρευνα για τη ζωή το εκπαιδευτικό και πατριωτικό έργο αυτής της εμβληματικής προσωπικότητας του Γεωργίου Πολίτη ήταν να του αποδοθεί έστω και μετά από τόσα χρόνια ένας ελάχιστος φόρος τιμής για το ρόλο και τη δράση του, θεωρώ ότι με την γραφή αυτού του μικρού βιβλίου ο στόχος αυτός υπερκεράστηκε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Κι' αυτό για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι το γεγονός ότι αυτό το βιβλίο αποτελεί ένα ιστορικό αποτύπωμα για τους απανταχού Μακρηνολιβισιανούς και όχι μόνον. Δεν είναι μόνο τα γεγονότα που περιγράφονται αλλά η συνείδηση αυτών. Ο δεύτερος γιατί λειτουργεί για όλους εμάς τους νεότερους ως πυξίδα για κάποιες από τις πραγματικές αξίες της ζωής που στην εξελικτική πορεία του δικού μας τρόπου ζωής αφήσαμε να ξεθωριάσουν, ευσυνειδησία, δικαιοσύνη, ακεραιότητα, ανθρωπιά, ελευθερία, δημοκρατία. Ο Γ. Πολίτης κινείται μέσα στην ιστορικότητά του στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων του και στην κατάκτηση της ελευθερίας. Η «Σωκρατικού τύπου» στάση ζωής του μας διδάσκει τι σημαίνει προσφορά και αυταπάρνηση. Αναλαμβάνει πλήρως το ρόλο που του αναλογεί ως παιδαγωγός και ως αφυπνιστής πατριωτικής συνείδησης ως υπερασπιστής της ελευθερίας του λόγου και της δημοκρατίας. Η διατήρηση ενός Έθνους βασίζεται σε συναισθηματικούς δεσμούς οι οποίοι συνδέουν όλους αυτούς που έχουν κοινή καταγωγή, επιτεύγματα, κοινά παθήματα, κοινές προσπάθειες για το παρόν και το μέλλον, δεν είναι απλά μία κοινότητα ανθρώπων αλλά κοινότητα πνευματικών ιδεών και αξιών. Ο Γεώργιος Πολίτης μέσα από το ρόλο του εκπαιδευτικού αλλά και ως ενεργό μέλος της κοινωνίας προσπάθησε να συντηρήσει την Εθνική συνείδηση μιας και αυτή ισχυροποιεί την έννοια της πατρίδας ανεξαρτήτως της γεωγραφίας ή του χώρου. Αντιμάχεται ένα τρόπο ζωής στον οποίο προεξέχουσα θέση έχει η ευχαρίστηση λόγω απόκτησης αγαθών.

Στο μικρό προσφυγικό σπιτάκι στο Βύρωνα έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του έχοντας δεχτεί άπλετη αγάπη και φροντίδα από την κόρη του Μαρίτσα (Μαρία) ή οποία τον υπεραγαπούσε και τον είχε ως πρότυπο φιλαλήθειας, ακεραιότητας, εγκράτειας και δικαιοσύνης. Παρέμεινε μέχρι το τέλος ουσιαστικά ελεύθερος χωρίς την ανάγκη αναζήτησης αναγνώρισης ή ανταπόδοσης αυτών που είχε απλόχερα προσφέρει στους άλλους αλλά και χωρίς την παρουσία των όποιων άλλων. Δεν εξάντλησε τις δημιουργικές πηγές του φιλοσοφία, πίστη, ελπίδα δεν απώλεσε τους φωτεινούς σηματοδότες του τους αρχαίους φιλοσόφους. Ακόμη και στα δύσκολα δεν αποκήρυξε ούτε στιγμή τις αξίες του ελευθερία, δίκαιο, καθήκον, τιμή, θάρρος, εντιμότητα, αξιοπρέπεια.

«Είσαι ελεύθερος αν μπορείς να απομακρύνεσαι από τους ανθρώπους, χωρίς να σε υποχρεώνει να τους αναζητήσεις μήτε η ανάγκη του χρήματος, μήτε η ανάγκη της αγέλης, ο έρωτας, η δόξα, η περιέργεια, που στη σιωπή και στη μοναξιά δεν βρίσκουν τροφή. Αν σου είναι αδύνατον να ζεις μόνος, γεννήθηκες σκλάβος. Μπορείς να έχεις όλα τα μεγαλεία του πνεύματος και της ψυχής, είσαι ένας ευγενής σκλάβος ή ένας ευφυής υποτακτικός. Δεν είσαι ελεύθερος.» (Πεσσόα: Μ. Παπαδήμα)

Χαρίλαος Φίλιππας

Msc Management-Marketing

Ο Γεώργιος Πολίτης στην Ακρόπολη

ΠΗΓΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχείο Χαρίλαου Φίλιππα, Msc Management-Marketing εγγονού του Γ. Πολίτη
- Αρχείο Εταιρείας Ιστορικών Ερευνών «ΛΥΚΙΑ»
- Αρχείο Nick Pappas, δικηγόρου, συγγραφέα και ερευνητή εκ Καστελλορίζου, κάτοικου Αυστραλίας.
- Ιστορικό και διπλωματικό αρχείο Υπουργείου Εξωτερικών
- Γενικά Αρχεία του Κράτους- Εκτιμητικές επιτροπές περιουσιών προσφύγων Μάκρης-Λιβισίου
- Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών- Αρχείο Μαρτυριών Μάκρης-Λιβισίου
- Αρχείο Μικρασιατικού Συλλόγου «ΑΝΑΤΟΛΗ», Εστία Νέας Σμύρνης
- Πασχαλίδης Σάββας: «Αρχαία και Σύγχρονος Λυκία», από το αρχείο του εγγονού του Κυριάκου Σαράφη, Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ, Εκδόσεις ΕΜΒΡΥΟ 2018
- Θεοδοσιάδης Στέλιος: «Το μονοπάτι της διάβας μου», Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ, Εκδόσεις Μπαλτά 2021
- Καραγεωργίου Νίκος: «Από τη Μάκρη Μικράς Ασίας στη Νέα Μάκρη Αττικής»
- Καραγεωργίου Νίκος: «Μάκρη και Λιβίσι»
- «Μάκρη και Λιβίσι Μικράς Ασίας – Ο Τόπος και οι άνθρωποι»- Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών ΛΥΚΙΑ, Εκδόσεις ΕΜΒΡΥΟ 2019
- Μακρηνολιβισανός Τύπος 1950-1963 (εφημερίδες «Η Μάκρη», «Το Λιβίσι», «Η Φωνή του Λιβισιού και της Μάκρης» ψηφιοποιημένος OCR στο ψηφιακό αρχείο της ΛΥΚΙΑΣ www.lycia.gr)
- Περιοδικό «Νέα Μάκρη» τεύχος 7, Δεκέμβριος 2003, αφιέρωμα στο Γ.Πολίτη
- Αρχείο 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Νέας Μάκρης
- Ληξιαρχείο και Δημοτολόγιο Δήμου Βύρωνα

Παραρτήματα:

Τρεις Λόγοι του Γεωργίου Πολίτη

Λόγοι Γεωργίου Πολίτη – Εισαγωγικό σημείωμα Μιχάλη Δελησάββα

Δεν ήταν δυνατόν έπειτα από όλα αυτά και όλους αυτούς που έγραψαν για τον Γεώργιο Πολίτη αν δεν περιλαμβάνουμε σ' αυτή τη «Βιογραφία» κάτι από τον ίδιο, τους λόγους και τις παραινέσεις από τον λαμπρό του λόγο, που είναι ακριβώς ο ίδιος σαν έκφραση, διατύπωση και ιδιοσυγκρασία, και που πίστευε ακράδαντα σε όσα έγραφε. Αυτοί είναι τρεις Λόγοι του, που διασώθηκαν και ήρθαν ως εμάς:

- Ο πρώτος είναι υμνητικός και δοξαστικός για τους «Εθνομάρτυρες της Πατρίδας», όπως τον ονομάζει. Τον λόγο αυτό τον εκφώνησε ο Γ. Πολίτης στον ιερό ναό της Ζωοδόχου Πηγής και αναφέρεται κυρίως στους μάρτυρες και τους ενδόξως πεσόντες της πατρίδας τα μαύρα χρόνια των διωγμών και του ξεριζωμού.
- Ο δεύτερος είναι παρηγορητικός και απευθύνεται προς την σύζυγο και την οικογένεια του ήρωα-μάρτυρα του Δενισλί, τον Βασίλειο Αγιορείτη, που έδειξε όσο κανείς τι πάει να πει ήρωας και μάρτυρας και εθελοντικά μαρτύρησε και πέθανε με μαρτυρικό θάνατο.
- Ο τρίτος λόγος είναι πανηγυρικός και επαινετικός προς του ζεύγος των ΝεοΜακρηνών ευεργετών του κοιμητηρίου του Ταξιάρχη, των Χαρίτου και Δέσποινας Μαυρίκου. Η τελετή έγινε παρουσία του μητροπολίτη Αττικής και Μεγαρίδος Ιάκωβου, και του τότε Κοινοτάρχη, δάσκαλου, Γεώργιου Φίλιππα. Και οι τρεις αυτοί λόγοι εκτός των άλλων, του ύφους και του συναισθήματος, χαρακτηρίζονται από το εξής:

Και οι τρεις αυτοί λόγοι ανατέθηκαν από τις κεφαλές της Κοινότητας στον πιο κατάλληλο, τον πιο αξιοσέβαστο, τον πιο άξιο εκπρόσωπο της Κοινότητας ή του Συλλόγου, για να εκφράσει συναίσθημα ευγενικά και με μεγάλο και βαρύ περιεχόμενο. Όπως ακριβώς γινότανε δηλαδή στην αρχαία Ελλάδα, όσο υπήρξε αξιοκρατία....

Εισαγωγικό σημείωμα Ε.Ι.Ε ΛΥΚΙΑ

Οι τρεις λόγοι του αείμνηστου δασκάλου διασώθηκαν στο Μακρηνολιβισιανό τύπο 1950-1960 και αποτελούν ντοκουμέντα για πολλούς λόγους:

Πρώτον, γιατί είναι οι μόνοι που διεσώθησαν εκ των πολλών και αξιόλογων του αείμνηστου δασκάλου.

Δεύτερον, γιατί αποκαλύπτουν το ήθος, τον τρόπο σκέψης, τις αξίες, την ευρυμάθεια, το πνεύμα, την καλλιέργεια, το χαρακτήρα και την ιδιαίτερη προσωπικότητά του.

Τρίτον, γιατί αποτελούν συγκλονιστικές μαρτυρίες της ιστορίας μας. Ο μεν πρώτος, στο 1^ο μνημόσυνο των «Εθνομαρτύρων» Μακρηνολιβισιανών, περιγράφει τα τραγικά για τους προγόνους μας χρόνια πριν τη Μικρασιατική Καταστροφή. Ο λόγος αυτός είναι ένα γραπτό μνημείο πεσόντων. Η μεταγραφή επανατύπωση και παρουσία του, μέσα στο παρόν βιβλίο, αποτελεί δε σήμερα, 100 χρόνια μετά, ένα ακόμα μνημόσυνο και τιμή στη μνήμη τους από εμάς τους απογόνους που δεν ξεχνάμε την ιστορία μας και τους μνημονεύουμε, Ο δεύτερος λόγος, έπεται χρονολογικά του 1^{ου} και περιγράφει το ρίζωμα και την προκοπή στην Ελλάδα των προσφύγων προγόνων μας, τους παλαιούς και νέους ευεργέτες των Μακρηνολιβισιανών. Έτσι ο δάσκαλος μέσα σε δυο λόγους, περιγράφει όλη την ένδοξη και τραγική ταυτόχρονα διαδρομή των Μακρηνών-Λιβισιανών και μέσα από αυτήν, όλου του πολύπαθου Ελληνισμού της Μικράς Ασίας.

Τέταρτον, γιατί δια της ιστορικής αφήγησης και των υψηλών παραδειγματικών βίων που ο δάσκαλος Γεώργιος Πολίτης τιμά και εξυψώνει, συνεχίζει να μας διδάσκει σήμερα, τι σημαίνει ανθρωπιά, ιδανικά, αυταπάρνηση, αγάπη, θυσία, ήθος, αξιοπρέπεια, μνημοσύνη τιμή και ελπίδα.

Ας αφήσουμε λοιπόν το δάσκαλο Γεώργιο Πολίτη να αρχίσει την...παράδοση του μαθήματος κι ας διαβάσουμε σαν επιμελείς μαθητές τα διδάγματα της ζωής του:

Λόγος Γεωργίου Πολίτη 17.2.57 Ι.Ν. ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΥΠΕΡ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗ

Εφημερίδα Φωνή του Λιβισιού και της Μάκρης Τεύχος 4.

Σεμνή των λειτουργῶν του Υψίστου χορεία, Προσφιλέστατοι συμπολίται Λειβησιανοί και Μακρηνοί,

Απερίγραπτη συγκίνηση συνέχει σήμερον τας ψυχάς όλων μας. Ωραία και φωτεινή απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας, «Ο Γλαύκος», μας συνήγαγε να τελέσωμεν μνημόσυνον, να αποτίσωμεν φόρον τιμῆς στους μάρτυρας της Εθνικής και Χριστιανικής ιδέας συμπολίτας μας, και η συγκέντρωσίς μας, κατ' αρίστην εκλογήν, γίνεται στο ιερόν τούτο τέμενος της Ζωοδόχου Πηγῆς, υπό τους θόλους της οποίας αντήχησεν επί δεκάδας ετών η φωνή του συμπολίτου

μας πρωθιερέως Διονυσίου Καλαφάτη, που άρχισε την εθνικήν του δράσιν από τα πρώτα βήματα της διδασκαλικής του σταδιοδρομίας στην Πατρίδα μας Μάκρη και τη απεκορύφωσε στη δράση του, ως μέλος της Μεγάλης των Αλυτρώτων Επιτροπείας της ενδόξου Βενιζελικής πειρόδου της συνθήκης των Σεβρών και του Νείγυ και εις την αποκατάστασιν των εις την ελευθέραν πατρίδα προσφύγων συμπατριωτών μας.

Και θεωρώ καθήκον μου και δημοσία να ευχαριστήσω τους κυρίους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου δια την τιμήν, που μου έκαμαν να με εκλέξουν ως ομιλητήν κατά την σεμνήν και εθνοπρεπή αυτή τελετήν.

Και πρέπει αν είπω εξ αρχής ότι αισθάνομαι φόβο, μήπως δεν ανταποκριθώ εις τας προσδοκίας σας, να σκιαγραφήσω έστω, όσους ανήκουν εις την σεμνήν χορείαν των υπέρ της Εθνικής Ιδέας και του Χριστού πεσόντων αιμινήστων συμπολιτών μας.

Επικαλούμαι δια τούτο την επιεικήν κρίσιν σας, αφού φυσικό είναι τα δραματικά δια τον αλύτρωτον Ελληνισμόν, επομένως και δια την ιδιαίτεραν πατρίδα μας γεγονότα, που εξετυλίχθησαν εις το πρώτον τέταρτον του εικοστού αιώνος να σκιαστούν από τον πανδαμάτορα χρόνον, ο οποίος κατά τους στίχους του ποιητού Κάλβου:

«..από την στάμναν του χύνει τα ρεύματα της λήθης και τα πάντα αφανίζει».

Τους συμπολίτας μας, τους κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπον εξοντωθέντας υπό των Τούρκων τυράννων κατανέμω εις τρεις κατηγορίας:

Εις τους ολίγον προ του πρώτου παγκοσμίου πολέμου του 1914 σφαγιασθέντας,

Εις τους κατά την διάρκειαν αυτού μέχρι της ανακωχής του Μούδρου μαρτυρήσαντας και,

Εις τους κατά την διάρκειαν του μεταξύ Ελλάδος και Κεμαλικής Τουρκίας πολέμου, μέχρι της Μικρασιατικής Καταστροφής εξαφανισθέντας.

Πλημμυρίζει την ψυχήν μου την στιγμήν ούτην βαθυτάτη συγκίνησις που εις εμέ εκ της ταλαιπωρημένης αυτής γενεάς έλαχεν η τιμή να εκφωνήσω, επισήμως ούτως ειπείν, σήμεραν το προσκλητήριόν των.

Και ιδού, από της πρώτης κατηγορίας παρελαύνουν εμπρός μου ο Γεώργιος Χατζηαναστασίου, κατακρεουργηθείς εις το Τουρκικόν χωρίον «Κιόλ-Χισάρ» (Κιουλεσέρι) όπου ειργάζετο ως ξυλουργός, ο Αντώνιος Ορφανός, φονευθείς στο βουνό Κράγον (Κατακαλμάζιν), ο Βασίλειος Καραγιώργης μετά του Ορφανού σφαγιασθείς την ιδίαν ημέραν.

Ο Γεώργιος Αμπατζής, θείος του ομιλούντος, πυροβοληθείς, ενώ εκοιμάτο, εις το κτήμα του του Τουρκικού χωρίου «Τοικιούρ-Ιντζιρί». Τον διωγμόν αυτόν εκήρυξαν Τούρκοι επίσημοι, που υπέδειξαν και οικονομικόν αποκλεισμόν καθ' όλων των απίστων.

Όσοι συμπολίται μας διέφυγον του θανάτου, επαγγελματίαι, μικρέμποροι, κτηματίαι εκ των εργαζομένων εις τα 80 περίπου χωρία της υποδιοικήσεως Μάκρης συγκεντρώθηκαν περίτρομοι εις την πόλιν της Μάκρης εγκαταλείψαντες τας εις τα Τουρκικά χωρία περιουσίας των.

Εις τους της δευτέρας κατηγορίας ανήκουν όσοι συνελήφθησαν ή εξετοπίσθησαν και διαφοροτρόπως εθανατώθησαν από τους αιμοδιψείς Τούρκους μετά την ευρεθείσαν εις την παραλίαν του Λειβησιού επιστολής, η οποία απηυθύνετο προς το Γενικόν Προξενείον της Αγγλίας εν Ρόδω και την οποίαν απέρριψαν κάπου εις τους θάμνους, εκείνοι εις τους οποίους την ενεπιστεύθη ο αποστολεύς της, φοβηθέντες την σύλληψίν των από τας δυνάμεις ασφαλείας της Τουρκίας, αι οποίαι κατόπιν προδοσίας ετέθησαν εις καταδίωξίν των. Ο γραφικός χαρακτήρ της επιστολής ήτο του Ιωάννου Αγιορείτου, περί τούτου άλλωστε επείσθησαν αι Τουρκικάί αρχαί, όταν κατόπιν υποδείξεως των ομοφύλων μας προδοτών ήνοιξαν το σπίτι του του Κάστρου, και ευρόντες γραπτά κείμενα του Αγιορείτου συνέκριναν ταύτα προς το της επιμάχου επιστολής.

Η επιστολή συνελήφθη τον Ιούλιον του 1916 όταν δηλαδή ο κόσμος του Λιβησιού και της Μάκρης παραθέριζε εις τα κτήματα του Λειβησιανού κάμπου. Άμα το ακούσματι ότι η επιστολή του συνελήφθη, έσπευσε εις το σπίτι μου, που ήτο απέναντι του ιδικού του, εζήτησε να του υποδείξω πως να μεταβάλλει τον γραφικόν του χαρακτήρα και της προσπαθείας αυτής παρητήθη, όταν έμαθε ότι ήνοιξαν (επάτησαν) το σπίτι του του χωρίου και συναπεκόμισαν γραπτά του.

Ο Αγιορείτης ωμολόγησε από των πρώτων ημερών ότι αυτός ήτο ο γράψας την επιστολήν δια να εντοπίση την ενοχήν και την τιμωρίαν εις το πρόσωπόν του και αποσοβήση ούτω την ομαδικήν, την γενικήν κατά του Ελληνικού στοιχείου δίωξιν.

Εν τη επιστολή όμως υπήρχε χάρτης των επακτίων πυροβολίων και φυλακίων του τομέως της Μάκρης, εν τω οποίω εσημειούντο όλα αυτά με μαθηματικήν ακρίβειαν. Εκ τούτου εγένετο δήλον ότι με τον αείμνηστον Αγιορείτην συνηργάσθησαν πρόσωπα, έχοντα ειδικότητα περί τα τοιαύτα.

Δια τούτο οι Τούρκοι και δη ο στρατιωτικός Διοικητής του τομέως της Μάκρης Ταχήρ βέης, δράσας εν Μακεδονία προ του 1912 κατά των Βουλγάρων Κομιτατζήδων και των Ελληνικών ανταρτικών σωμάτων, και αποκομίσας εκείθεν την περί τα τοιαύτα πείραν ανεζήτηι τους συνεργάτας του Αγιορείτου μεταξύ των διανοουμένων Ελλήνων της Μάκρης και του Λειβησίου, πράγμα το οποίον ηρνείτο μετ' επιμονής και ακάμπτου σταθερότητος ο Αγιορείτης.

Από την στιγμήν αυτήν ήρχισε να ανεβαίνει ο Ιωάννης Αγιορείτης τον Γολγοθάν του απεριγράπτου μαρτυρίου του. Απεκορυφώθη τούτο, εις τα σκληρότερα, τα απεχθέστερα μέσα βασανισμού δια να εξαναγκασθή να ομολογήση τους συνεργάτας του. Αλλά, αυτός εστάθη μέχρι των τελευταίων στιγμών της απροσμετρήτου πλέον σε τραγικότητα ζωής του, ακλόνητος και αλύγιστος, αναδειχθείς ούτω αληθινός ήρωας και εθνομάρτυς, εφάμιλλος εκείνων της μακραίωνος ιστορίας του γένους μας.

- «Εγώ,εγώ», εκραύγασε με την δύναμιν που απέμεινε εις το βασανισμένο και σκελετωμένο εκ του συνεχούς μαρτυρίου σώμα του, «εγώ έγραψα την επιστολήν κανένας άλλος δεν πταίει» και εξέπνευσε.

Όσοι εγνώριζον τον Αγιορείτην δεν εξεπλάγησαν δια τον ηρωισμόν του αυτόν. Ενεθυμούντο ένα περιστατικό, εκ του οποίου καταφαινεται το άτρομον και υψηλό φρόνημά του.

Είχε εμφανιστεί μίαν πρωίαν εις τον λιμέναν της Μάκρης εντός του Α' Παγκοσμίου πολέμου, το γαλλικό θωρηκτό Ζαν ντ' Άρκ. Θα εβομβάρδιζεν τους στρατώνας και την πετρελαιοαποθήκην, όπως και το έκαμε.

Όσοι Έλληνες ευρέθησαν εις την προκουμαίαν της Μάκρης με δυσκολίαν απέκρυπτον την χαράν και τον ενθουσιασμόν των επί τη εμφανίσει του συμμαχικού πολεμικού. Μεταξύ των παρευρεθέντων εκεί ήτο και ο Ιωάννης Αγιορείτης, κατενθουσιασθείς βέβαια, και αυτός. Κατέφθασε τότε δύναμις Τούρκων χωροφυλάκων με επικεφάλης έναν Χιλίαρχον, ο οποίος διέταξε να φύγουν αμέσως όλοι από την προκουμαίαν.

Ο Αγιορείτης ευρέθη σε μια άκρη της προκουμαίας και καμάρωνε το μέγα πολεμικόν, εκώφευσε δε εις την διαταγήν του Χιλιάρχου. Βλέπων ο Χιλίαρχος ότι η διαταγή του ηγνοήθη από τον Αγιορείτην κραυγάζει εις τους χωροφύλακας:

- Κουβαλήστε τον αυτόν (Κιοττίριν πουνού).

Κι ο Αγιορείτης απαντά έντονα:

- «Τι κουβαλάτε, κ. Χιλίαρχε; τσουβάλι μ' άχυρα κουβαλάτε; (Σαμάν τσουβαλού μου κιοττιρίορσουν);

Επάγωσε κυριολεκτικώς ο Χιλίαρχος και άφηκε να ατονήση η διαταγή του ως προς τον Αγιορείτην.

Την σύλληψιν δια της επιστολής ηκολούθησε τοιαύτη των προυχόντων Λειβησίου. Ούτω συνελήφθησαν ο Γεωργ. Αναγνωστόπουλος, ο ιερεύς Δημήτριος Χαστάς, ο διδάσκαλος Κυριάκος Τσακίρης, ο επιμελέστατος ούτος σκαπανεύς των Ελληνικών γραμμάτων, ο Χριστόδουλος Παν. Κελ-Πανηγύρης, ο Γεώργιος Κοντός, ο Γεώργιος Πανηγύρης, ο Θεόδωρος Χατζηκυριακού, οι αδελφοί Αντώνιος και Μιχαήλ Χατζή-Αντωνίου, οι αδελφοί Μιχαήλ και Παναγιώτης Τεληπάση, οι αδερφοί Βασίλειος και Στέλιος Θεοδοσιάδαι και πολλοί άλλοι, εν όλω περί τα 20-25 πρόσωπα. Απεστάλησαν όλοι εις το στρατοδικείον και οι περισσότεροι υπό καθεστώς φοβερών κακώσεων και στερήσεων, υπέκυψαν, αναδειχθέντες ούτω μάρτυρες της Εθνικής Ιδέας και του Χριστού.

Οι Τούρκοι παρά το ότι η επιστολή ευρέθη εις το Λειβήσιον, υπόπτευον ότι η όλη εθνική κίνησις κατηυθύνετο από την Μάκρην, και δια τούτο αρχίζουν να εφαρμόζουν πρόγραμμα εξοντώσεως του Ελληνικού στοιχείου, Μάκρης και Λειβησίου. Η πρώτη ομάς εκτοπιζομένων, εις τους οποίους περιλαμβάνετο και ο έχων την τιμήν να σας ομιλή, αποστέλλεται την 13^{ην} Οκτωβρίου 1916, εις το Βουρδούριον του

Ικονίου. Ολίγας ημέρας πριν, συλλαμβάνεται ο μύστης της Επιστήμης του Δικαίου Γεώργιος Λαζαρίδης και αποστέλλεται εις το στρατοδικείο, όπου, υπο συνθήκας φοβερών μαρτυριών, αποθνήσκει, περιβληθείς τον φωτοστέφανον του εθνομάρτυρος.

Ο Γεώργιος Λαζαρίδης, εσπούδασεν εν τω Πανεπιστημίω Αθηνών, δαπάνη της οικογενείας Μανέ ή Γιαγκλίτζη, της οποίας την θυγατέραν Δέσποιναν μετά την αποπεράτωση των σπουδών του ενυμφεύθη, σεβασθείς την ην σύνηψε συμφωνίαν. Δεν κατέλιπε εις την πολυμελή οικογένειάν του, σπουδαίαν κτηματικήν ή χρηματικήν περιουσίαν, διότι την δικηγορίαν ήσκει περισσότερο ως κοινωνικόν λειτούργημα παρά ως μέσον πλουτισμού.

Εκοσμήτο από θερμοτάτην φιλοπατρίαν, ηγόραζε λαχεία του Εθνικού Στόλου από την Σμύρνην δι' εμπίστων προσώπων, και τα έσχιζε αι εθνικάί επιτυχίαί απετέλουν την ευτυχίαν της ζωής του.

Ο εθνοπρεπής αυτός επιστήμων, αν συνέβαινεν να εγκατασταθή εις τα μεγάλα κέντρα του Ελληνισμού την Σμύρνην, την Κων/πολιν, ή τας Αθήνας, θα διεδραμάτιζεν ρόλον πανελληνίου ανδρός. Αρκεί να σας είπω, ότι ο περίφημος δια τον Φιλελληνισμό του και την Χριστιανοφιλίαν του, ίσως δε εν τω κρυπτώ Χριστιανός, σοφός Τουρκοκρής Καϊμακάμης τότε Μάκρης, Μουσταφά εφέντης, του οποίου την φωτογραφίαν είχαν αναρτήσει εις τα σαλόνια των, πολλαί Μακρηναί οικογένειαι, συγχρόνως και φίλος του Ελευθερίου Βενιζέλου, εις τα Χανιά, όταν ο Μέγας Κρής ήσκει το επάγγελμα του δικηγόρου, αρκεί να σας είπω, λέγω, ότι κατά τας τακτικές επισκέψεις του εις το γραφείον του Λαζαρίδου, έλεγε ότι έβρισκεν εν τω προσώπω του πολλά προσόντα συμπίπτοντα με τα τοιαύτα του μεγάλου εκείνου πολιτικού ανδρός, προείπεν δε εις τον αείμνηστον Λαζαρίδην περί του διεθνούς ρόλου, τον οποίον θα διαδραμάτιζε ο δικηγόρος των Χανίων Βενιζέλος. Ο Λαζαρίδης ουδέποτε δια τας υπηρεσίας του προς την Κοινότητα, προς τα σχολεία ή τους λειτουργούς των, εζήτησε να αμειφθή, έμενε δε έκπληκτος, όταν άλλοι συνάδελφοί του δια παρόμοιας υπηρεσίας ήγειρον αξιώσεις αμοιβής.

Διατήρει σπουδαίαν βιβλιοθήκην νομικών, κοινωνιολογικών και άλλων επιστημονικών συγγραμμάτων και ετακτοποιεί τας υποθέσεις των πελατών του Ελλήνων, Τούρκων, Εβραίων με τάξιν σπάνιαν την

οποίαν θα εζήλευον και μεγάλα δικηγορικά γραφεία της Κων/πόλεως και των Αθηνών.

Ήτο αυστηρός τιμητής των παρεκτροπών εις ζητήματα Εθνικά και ηθικά, δια τούτο διετήρει εις το γραφείον του ένα φάκελλον επιγραφόμενον «Ηθικοί και Λογικοί μαργαρίται των εν Μάκρη Επιστημόνων». Τι περιείχε ο φάκελλος αυτός; Μεταξύ των άλλων και ένα τηλεγράφημα επιστήμονος συμπολίτου, μας, ο οποίος, ατύχως, εις στιγμάς εξάρσεως προσωπικών πόθων, δεν εδίστασε να καταγγείλη εις την Υψηλήν Πύλην τον αναμορφωτήν της Πατρίδος μας και διδάσκαλον του Γένους, Μιχαήλ Μουσαίον, ως εξυβρίσαντα την Μωαμεθανικήν θρησκείαν εις τον πρόλογον του συγγράμματός του «Βατταρισμοί». Πράγματι, ο Μιχαήλ Μουσαίος αναφέρει εκεί, ότι η μοιρολατρεία της Μουσουλμανικής θρησκείας απεργάζεται τους πιστούς της δεισιδαίμονας και ως εκ τούτου συντελεί εις την πνευματικήν των καθυστέρησιν.

Στον ίδιον φάκελλον, περιείχετο καταγγελία άλλου συμπολίτου μας κατά του ιδίου του Λαζαρίδου, προς τον Σεϊχούλ-Ισλαμάτον, την ανωτάτην τότε θρησκευτικήν αρχήν των Τούρκων. Η καταγγελία ήτο ότι ο Λαζαρίδης εξύβρισε τον Σεϊχούλ-Ισλάμη. Η ζωή τότε του Λαζαρίδου εσώθη τη επεμβάσει του εν Μάκρη Γαλλικού Προξενικού Πράκτορος Ιππολύτου Καζίλη, θερμοτάτου Φιλέλληνος. Επέισθη ούτος από τον ευφυέστατον Λαζαρίδην και ετηλεγράφησε εις τον εν Κων/πόλει Πρεσβευτή της Γαλλίας Καμπών, ότι ο Γεώργιος Λαζαρίδης τυγχάνων νομικός σύμβουλος του Προξενικού Πρακτορείου, κινδυνεύει από την συκοφαντικήν εκείνην καταγγελίαν.

Ο Πρεσβευτής, βάσει του τότε ισχύοντος καθεστώτος, των διομολογήσεων (των Καπιτουλασιόν), όχι μόνον απήλλαξε τον Λαζαρίδην της κατηγορίας, αλλά ηρώτησε και ποίαν τιμωρίαν αξιοί ούτος δια τους κατηγορούς του.

Η απάντησις του σπουδαίου τούτου επιστήμονος αξίζει να ακουσθή εις την σημερινήν μας συγκέντρωσιν:

«Ουδεμίαν τιμωρίαν δια τους συκοφάντας μου επιθυμώ, αρκετή δι' αυτούς τιμωρία είναι ο βαρύτατος φόρτος της παχυλής αμαθείας, όν φέρουσι επί της ράχεώς των!»

Αλλ' εκείνο που εξύψωνε πολύ τον Γεώργιον Λαζαρίδην, ήτο η θέσις, που έπαιρνε εις ζητήματα εκπαιδευτικά.

Ήχθη κάποτε εις Εφορείαν Μάκρης, της οποίας ετύγχανε επίλεκτον μέλος, μια προστριβή ενός γονέως και του διδασκάλου του παιδιού του. Ε λοιπόν και παιδαγωγικά αν είχε σπουδάσει ο Λαζαρίδης, δεν θα έπαιρνε τόσον ορθήν στάσιν. Εκήρυξεν την Εφορείαν αναρμοδίαν και υπέδειξε εις τον σημαίνοντα κοινωνικώς γονέα, να θεωρήση μόνον αρμόδιον τον διδάσκαλον και την λύσιν, που έδιδε αυτός, την μόνην ενδεδειγμένην.

Ιδού τώρα και άλλο περιστατικόν εξαίρον την προσωπικότητα του Λαζαρίδου:

Όταν εις τας αρχάς ενός σχολικού έτους, εκλήθη η Εφορεία να διορίση Διευθυντήν ένα εκ των έξη παιδαγωγικώς κατηρτισμένων διδασκάλων του διωρισμένου ήδη διδακτικού προσωπικού, ο Λαζαρίδης προέτεινε να αποσυρθούν οι διδάσκαλοι εις τον Νάρθηκα της παρακείμενης εκκλησίας του Αγίου Νικολάου και ως άνθρωποι μορφωμένοι να αναδείξουν αυτοί Διευθυντήν του Σχολείου. Τι τούτου δημοκρατικότερον και λογικώτερον; Τι δε τιμητικώτερον δια τους διδασκάλους, οι οποίοι αφήνοντο ελεύθεροι να αναδείξουν τον πρώτον επί ίσοις συνάδελφόν των;

Τοιούτος υπήρξε ο Γεώργιος Λαζαρίδης, αληθινό σέμνωμα της Μάκρης, και επιστημονικό και Εθνικό κόσμημα αυτής.

Ησυχολήθην περισσότερο με την προσωπικότητά του, διότι φρονώ ότι τοιούτοι άνδρες πρέπει να προβάλλονται φωτεινόν παράδειγμα μιμήσεως εις τους επιγεγομένους.

Δεν παρήλθον ολίγαι ημέραι, και οι Τούρκοι συνέλαβον άλλον σημαίνοντα κοινωνικόν και κοινοτικόν παράγοντα της Μάκρης, τον Πλάτωνα Μ. Μουσαίον τον ευγενή τούτον γόνον του μεγάλου διδασκάλου του Λειβησιού, Μιχαήλ Μουσαίου, τον ενθουσιώντα δια τα ιδεώδη τα Ελληνικά. Πόσον ελληνοπρεπώς εσκέπτετο και ησθάνετο, ο αείμνηστος Πλάτων, αποδεικνύουν όσα, απευθυνόμενος προς ημάς τους διδασκάλους του τόπου του έλεγε, την ημέραν της συγκροτήσεως υπέρ της Κρήτης συλλαλητηρίου των Τούρκων της Μάκρης με βαθύτατον εθνικόν άλγος:

«Τι συμφορά μας! Να είμεθα υποχρεωμένοι να παριστάμεθα εις συλλαλητήριον εκ διαμέτρου αντίθετον ως προς τα αισθήματά μας»!

Είχεν ο αείμνηστος Πλάτων Μουσαίος, σοβαράν κοινοτικήν και Εθνικήν δράσιν. Όταν του εδηλώθη από τας τουρκικάς αρχάς να ετοιμασθή δια το Δενιζλή, συνέπεσε να ευρεθώμεν μαζί του οι διδάσκαλοι, ο αείμνηστος Δημήτριος Παπαντωνίου και εγώ, στο σταυροδρόμι πλησίον του σπιτιού του, και ωσάν αν εμάντευε ότι η συνάντησίς μας εκείνη ήτο η τελευταία, αντήλλαξε μαζί μας συγκινητικώτατο ασπασμό.

«Ας φιληθούμε, φίλοι μου, είπε, γιατί δεν ξαίρουμε, αν θα ξαναϊδωθούμε».

Εις το στρατοδικείον, από τας κακουχίας και τα μαρτύρια, εις α υπεβλήθη, ησθένησε σοβαρώς. Ο εν Σμύρνη διαμένων τότε αδελφός του, διαπρεπής ιατρός και εθνικώτατος ανήρ, αείμνηστος Β.Μουσαίος, κατώρθωσε να τον αποφυλακίση δια να τον περιποιηθή και να τον σώση, αλλά η υγεία του είχε κλονιστεί ανεπανορθώτως και υπέκυψε περιβληθείς και αυτός τον στέφανον του Εθνομάρτυρος.

Ενώ εις το στρατοδικείον εξετυλίσσετο η τραγωδία αυτή, ήρχιζεν άλλη, με τας αθρόας εκτοπίσεις του Ελληνικού πληθυσμού προς το εσωτερικόν, άλλων εις το Τέφενη Ικονίου, άλλων εις το Βουρδούρι, άλλων εις το Δενιζλή και άλλων εις το Ατζή-Πατέμ.

Από την τραγωδίαν του στρατοδικείου, όπως είπον προηγουμένως, ελάχιστοι διεσώθησαν, διαφυγόντες τον θάνατον. Επήλθεν η ανακωχή του Μούδρου της Λήμνου, και οι εκτοπισμένοι πληθυσμοί εν θριάμβω επεστρέψαμεν εις τας προσφιλείς εστίας μας αλλά η βάσκανος μοίρα δεν άφηκε να διαρκέση η ευτυχία αυτή. Η δυσμενής κατά του Ελευθερίου Βενιζέλου ψήφος του Ελληνικού λαού επέπρωτο να έχη σοβαρωτάτας συνεπειάς δια τον αλύτρωτον Ελληνισμόν. Παρά τας περί του εναντίου υποσχέσεις των αντιπάλων του Ελευθερίου Βενιζέλου, η Ελλάς, επανέλαβε τον πόλεμον προς την Κεμαλικήν Τουρκίαν. Επανήρχισαν οι διωγμοί κατά των αλυτρώτων και αι εξορίαι των εις απωτάτας της Τουρκικής Επικρατείας περιοχάς.

Απ' εδώ, σημειούμεν τους της Γ' κατηγορίας μάρτυρας εκ των συμπολιτών μας. Εις αυτούς ανήκουν, πρώτον, όσοι με την ανακωχήν, ενθαρρυνθέντες τεχνηέντως υπό των Τούρκων, επέστρεψαν εις τα κτήματά

των, των Τουρκικών χωρίων, δια να περισυλλέξουν ότι ηδύναντο. Από αυτούς αναφέρω τους αδελφούς Εμμανουήλ και Αγγελήν Γιαγκιλίτζη ή Μανέ, τον Σεραφείμ Χαριτωνίδην, την θείαν του ομιλούντος Δέσποιναν Γεωργίου Απατζή και τον νεκρόν υιόν της, Αντώνιον. Οι δυο τελευταίοι υπέκυψαν εις τα ανατριχιαστικώτερα των μαρτυρίων.

Δεύτερον, όσοι εν τη εξορία, εκ των κακουχιών και της κοπώσεως υπέκυψαν εις τον θάνατον,

Από την πρώτην μεγάλην ομάδα των εξορίστων, αποτελούμενη εκ τεσσαράκοντα ατόμων, εις ην περιλαμβάνετο και ο έχων την τιμήν να σας ομιλή, ο Χριστόδουλος Ιωάννου Δουλής, προσβάλλεται υπό ηλιασεως εις την θέσιν «Καργί» ολίγον έξω της Μάκρης. Πριν προφθάση ο αείμνηστος ιατρός Χριστόδουλος Παπαδουλής να του προσφέρη τας πρώτας βοηθείας, ο επί κεφαλής των Τούρκων χωροφυλάκων της συνοδείας μας, φιλομειδής αλλά αιμοδιψής, ως απεδείχθη, Χουσεϊν Τσαδούς, καταφέρνει κατ' αυτού ανηλεή δια του υποκοπάνου του όπλου του κτυπήματα και τον αποτελειώνει. Και ηκούσθη εις το θλιβερό καραβάνι μας, θλιβερή η αναγγελία του αειμνήστου ιατρού:

«Παιδιά, ηλαττώθημεν κατά ένα»

Ο ιερεύς Γεώργιος Εγγλέζος ετέλεσε την νεκρώσιμον ακολουθίαν του αειμνήστου Χριστοδούλου, του φίλου του Χατζησάββα Γαβάθα, του επίσης αείμνηστου, εκτελούντος χρέη ψάλτου και αναγνώστου. Η πρώτη αυτή απώλεια ενός τόσο εκλεκτού φίλου, εβύθισεν όλους μας εις βαθυτάτην λύπην και εις μελαγχολικάς σκέψεις περί του τί μας επεφύλασσε το μέλλον.

Επροχωρούσαμε, εβαδίζαμε τον ατελεύτητον δρόμον και ετηλεγραφούσαμε εις την Μάκρην από κάθε πόλιν:

«Επί του παρόντος ευρισκόμεθα εδώ».

Οι συνοδοί μας χωροφύλακες, έσπευσαν να μας εξασφαλίσουν, συμφώνως με το υπάρχον σχέδιον, πέραν της Σεβαστείας, ίσως διότι ο Ελληνικός Στρατός, τας ημέρας εκείνας επλησίαζε προς την Άγκυραν.

Εφθάσαμε μετά 75 ημέρας εις το Χεκίμ Χάν της περιφέρειας Μαλατίνας, της Μελιτινης ην αναφέρει ο Ξενοφών εν τη Κύρου Αναβάσει του.

Εκεί με μίαν εύστοχον ενέργειαν του συμπολίτου μας Γεωργίου Κόλλια, διεκόπη η πορεία μας και ετέθημεν υπό την προστασίαν ενός φυλάρχου των Κούρδων της περιοχής λεγομένου Χατζή-Γκαρία Αγά, προς ον προσεφέραμεν ως δώρον 500 χαρτίνας τουρκικάς λίρας, προϊόν του μεταξύ μας εράνου.

Εις την πολίχνην αυτήν, προσβληθείς υπό εξανθηματικού τύφου, απέθανε ο συμπολίτης μας δημοδιδάσκαλος Πέτρος Παπαθεοφάνους. Με μεγάλην μου λύπην αναφέρω, ότι δεν έτυχε ιατρικής περιθάλψεως εκ φόβου των συνεξορίστων μας ιατρών (και παρά τον ιατρικόν όρκον των) μήπως τοις μεταδοθεί η νόσος. Τον εκηδεύσαμεν και τον εθάψαμεν εις νεκροταφείον κατεστραμμένης Αρμενικής Εκκλησίας, θύμα και ο αείμνηστος αυτός της προσηλώσεώς του προς την Εθνικήν και Χριστιανικήν ιδέαν.

Εν το μεταξύ άλλοι συμπολίται μας εν οίς ο Αντώνιος Λαζαρίδης, ο Νέστωρ ούτος της Πατρίδος μας ο οποίος ενέπνεεν εμπιστοσύνην δια την ευθυκρισίαν και εντιμότητά του εις ομοθρήσκους και αλλοθρήσκους υπέκυψε λόγω της εξαντλητικής πορείας και των κακουχιών θύμα και αυτός της προσηλώσεώς του εις τα ιδεώδη του γένους.

Ακολούθησαν επίσης οι δύο επιστήθιοι φίλοι Δημοσθένης Δαμιανός και Νικόλαος Παπανικήτας μετά του Κωστή Κουβά, του λεγόμενου Παπλωματά, προσπαθούντες να διαφύγουν εις Συρίαν.

Και ενώ οι επιζήσαντες εκαθήμεθα επί τον ποταμόν Βαβυλώνος, ως άλλοι αιχμάλωτοι του νέου Ναβουχοδονόσορος Ιουδαίοι, και εκλαίωμεν εν τω μνησθήναι ημάς της Σιών και των εν αυτήν προσφιλών μας και αναμέναμεν εναγωνίως το νόστιμον ήμαρ, να ιδώμεν τον αναβρώσαντα εκ των εστιών μας καπνόν, απροσδόκητος συμφορά επέσατο επί της μεγάλης Σιών, της Μεγάλης Ελληνικής Πατρίδος.

Το φοβερό σαράκι του Εθνικού μας διχασμού, συνεπικουρούμενον και επί των τότε, ως και νυν, ψευδοσυμμάχων, των νέων αυτών Σταυροφόρων Ιταλών, Γάλλων του Φραγκλέν-Μπουγιόν και Άγγλων του Λούδ Τζώρτζ και Άσκουϊθ απειργάνθη την φοβεράν Μικρασιατικήν καταστροφήν, την τρομερωτέραν αυτήν από της Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως συμφοράν και γενοκτονίαν της φυλής μας.

Αι ανεξερεύνηται βουλαί του Υψίστου ηθέλησαν η λύσις του μεγάλου δράματος να ευνοήση τους τυρράνους κατά τρόπον εντελώς αδόκητον δι αυτούς και να εκριζώση τον Μικρασιατικόν Ελληνισμόν εκ της ιεράς γης των πατέρων του.

Αλλ' ιδοί ανευάλαμεν επί των ερειπίων της καταστροφής, ώσπερ ο μυθολογικός φοίνιξ εκ της τέφρας του και έχομεν την ζωντάνιαν και εξορμώμεν προς νέας κατακτήσεις προόδου και πολιτισμού.

Και όσοι εκ των συμπολιτών μας δεν εμνημονεύθησαν σήμερον εις την συγκέντρωσίν μας αυτήν και αφανείς και άγνωστοι έπεσαν υπέρ των ευγενεστέρων του ανθρώπου ιδεωδών, του ιδεώδους της πίστεως και της Πατρίδος, πρόσφεραν μετά των μνημονευθέντων την ευγενεστέραν των θυσιών επί του μεγάλου βωμού της Ελληνικής Εθνότητος.

Επί του βωμού τούτου η Ελληνική Φυλή δεν θα παύση να προσφέρει ότι συντελεί εις την δόξαν και το μεγαλείον της.

Επιμνημόσυνος Λόγος εκφωνηθείς υπό του κ. Γεωργίου Πολίτη εν τω Ιερῷ Ναῷ του Νεκροταφείου Βύρωνος την 4^{ην} Αυγούστου 1963 κατά το ετήσιον μνημόσυνον υπέρ αναπαύσεως της ψυχῆς της Σεβαστῆς Ἰωάννου Ἀγιορείτου και την εν τούτῳ δέησιν υπέρ αναπαύσεως των ψυχῶν των τεθνεώτων μελῶν της οικογενείας αὐτῆς και του Κωνσταντίνου Γεωργόπουλου.

Εφημερίδα ΛΙΒΙΣΙ Τεύχος 24. Αύγουστος 1963

«Σεμνή των λειτουργῶν του Ὑψίστου χορεία,

Προσφιλή τέκνα των υπέρ ων τελείται το ιερὸν τούτο μνημόσυνον, Σεβαστῆς και Ἰωάννου Ἀγιορείτου, των μελῶν της Οικογενείας αὐτῶν και του Κωνσταντίνου Γεωργοπούλου,

Λοιποὶ οικεῖοι και συγγενεῖς,

Φίλοι και γνωστοὶ αὐτῶν.

Χριστιανικότατον χρέος συνήγαγε πάντας ημᾶς εις τον ιερὸν τούτον χώρον και πέριξ του δίσκου των ιερῶν κολλύβων των προσφιλῶν νεκρῶν, ἵνα μετὰ των ευχῶν της μητρὸς εκκλησίας αναπέμψωμεν και τας ιδικάς μας προς τον Ὑψιστον, υπέρ αναπαύσεως των ψυχῶν αὐτῶν.

Ἡ Χριστιανική Εκκλησία ορμάται εκ της δογματικῆς ιδέας ὅτι μετὰ θάνατον δεν επανέρχεται αμέσως η οριστική κρίσις, και συνεπῶς οὔτε και η τιμωρία ἢ ανταμοιβή των προς Κύριο μεταστάντων. Εξαίρεσις

απετέλεσεν ο επί του Σταυρού ομολογήσας την πίστιν του προς τον Κύριον ληστής, αξιωθείς δια τούτο αυθημερόν του Παραδείσου.

Εκ τούτου προκύπτει ότι μέχρι της Μελλούσης Κρίσεως μεσολαβεί μέση τις «Αποκατάστασις» των ψυχών, κατά το στάδιον της οποίας, απηλλαγμένη η ψυχή των αδυναμιών του γήινου σώματος, υποβάλλεται εις την δοκιμασίαν αυστηρού αυτοελέγχου δια τας εν τω κόσμω πράξεις της.

Η μήτηρ Εκκλησία πιστεύει, ότι δια των επιμνημοσύνων δεήσεων και ευχών ως και δια των εν τη θεία και ιερά Προθέσει τοιούτων και άλλων παρεμφερών παρηγορούνται και ανακουφίζονται και συγχωρούνται και αναπαύονται αι ψυχαί των εκ του κόσμου τούτου προς Κύριον αποδημούντων.

Μετά την ερμηνευτικήν αυτήν περί της σημασίας των μνημοσύνων παρέεκβασιν, ας ιδώμεν εν ολίγοις ποία υπήρξε η πεφιλημένη μας νεκρά Σεβαστή, ως σύζυγος, ως νύμφη εν τη οικογενεία του Πενθερού της Βασιλείου Αγιορείτου και ως μητέρα.

Η Σεβαστή εγεννήθη εν Σύμη της Δωδεκανήσου. Ο πατήρ της ωνομάζετο Αντώνιος Σφακιανός, έλκων την καταγωγήν προφανώς εκ Κρήτης. Η μήτηρ της ωνομάζετο Μοσκούπιά και κατήγετο εκ Λιβισίου, εκ της ευηπολήπτου οικογενείας Χατζηβασιλείου,

Η Σεβαστή μετά τον πρόωρον θάνατον του πατρός της, εκ της νόσου των δυτών, στερούμενη προστασίας και περιουσίας, κατέφυγε μετά της μητρός της εις το Λιβίσιον, όπου είχε συγγενείς αξιολόγους. Εκεί εργαζόμενη ως μοδίστρα συνετήρει εαυτήν και την μητέρα της αξιοπρεπώς.

Ο ηθικός χαρακτήρ της, η σύνεσις και η εργατικότητα της δεν εβράδυνε να εκτιμηθή και την συνεξεύχθη ο Ιωάννης Αγιορείτης εξ αισθήματος.

Ο Ιωάννης Αγιορείτης ήτο άνθρωπος τολμηρός και ρηξικέλευθος. Τούτου απόδειξιν τρανήν έχομεν ότι κατά τον Α΄ παγκόσμιον πόλεμον αι συμμαχικάί Προξενικάί αρχαί της πλησίον προς την Μάκρην νήσου Ρόδου μετά επίμονον και ενδελεχή έρευναν, διώρισαν τον Αγιορείτην αρχηγό των δυνάμεων καταδρομών κατά των Τουρκικών Παραλίων, απο Αλικαρνασού-Μάκρης-Καστελλορίζου μέχρις Ατταλείας.

Την αποστολήν αυτήν δεν επρόφθασε να εκπηρώση, διότι εκ προδοσίας περιήλθεν εις τους Τούρκους επιστολή του προς τας συμμαχικάς Προξενικάς αρχάς Ρόδου, και συλληφθείς υπέστη τον μαρτυρικότατον των θανάτων, μη καταδεχθείς να αποκαλύψη εις τους δημίους του ούτε ένα εκ των συνεργατών του.

Ότα συνελήφθη, εγνώριζε τι τον περίμενε και είχε τρόπον να διαφύγη εις Δωδεκάνησον. Αλλ' η φυγή ούτε ως φευγαλέα σκέψις δεν διήλθε της διανοίας του. Το διεπίστωσε ο ίδιος κατά την ολιγόλεπτον συνομιλίαν, που είχε μαζί μου, ολίγον προ της συλλήψεώς του. Απεφάσισε αδιστάκτως να αποθάνη υπέρ της οικογενείας του και της «Μεγάλης Ιδέας».

Ως σύζυγος η Σεβαστή εχάρισεν εις τον Αγιορείτην παραδειγματικήν συζυγικήν και οικογενειακήν αρμονίαν, εξ ου και η μέχρι αυτοθυσίας αφοσίωσίς του προς την σύζυγον και τα παιδιά των.

Η Σεβαστή ως νύμφη ηγαπάτο υπό των ανδραδελφών της περισσότερον από όσον αυτοί ηγάπων τας αδελφάς των. Την δε πεθεράν της Χρυσ αφίνα, μετά τον μαρτυρικών θάνατον του υιού της και την βαθυτάτην λύπην, που ησθάνθη δι αυτόν, συνεκλόνηζεν εξ ίσου η ιδέα ότι θα έχανε και την νύμφη της, η οποία ως νέα και έχουσα να διαθρέψη δύο ανήλικα ορφανά, την Χρυσούλαν και τον Βασιλάκην, ήτο ενδεχόμενον να ήρχετο εις δεύτερον γάμον.

Ας ίδωμεν τώρα την Σεβαστήν ως μητέρα.

Δεν ήλθεν εις δεύτερον γάμον. Έταξεν προορισμόν της εν χειρία ζωής της την δια της καλής ανατροφής και παιδείας ανάδειξιν των ορφανών τέκνων της. Επεδίωξε τούτο μετ' επιμονής, εξικνουμένης μέχρι πάθους αι αντιξοότητες της ζωής των πρώτων μετά την προσφυγιά χρόνων προέβαλλαν στυγναί και αδυσώπητοι σε κάθε της βήμα, αλλ' αυτή ηγωνίσθη τον επίμοχθον αγώνα μεθ' υπομονής κι ελπίδος και ενίκησεν. Ηυτύχησε να δεί το ευγενές όνειρόν της πραγματοποιούμενον.

Απεκατέστησε την Χρυσούλα της, δια της πλήρους συμπαραστάσεως του εν Αμερική ανδραδελφού της, με άνδρα πρότυπον οικογενειάρχου και ανεδείχθη η Χρυσούλα σπανία σύζυγος και νοικοκυρά και φιλόστοργος μητέρα κατά το ζωντανόν παράδειγμα της μακαρίτιδος μητρός της.

Με τα πενιχρά μέσα που διέθετε, προώθησε την μόρφωσιν του Βασιλάκη της μέχρι της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου και ανεδείχθη ούτος άριστος και καλής ανατροφής επιστήμων.

Πτυχιούχος πλέον της Νομικής ο Βασιλάκης προσελήφθη ως βοηθός εν ταύτω και συνεργάτης εις το δικηγορικόν γραφείον του Αχιλλέως Λάμπρου και Ιωάννου Κοκορέλη και ένα μήνα μετά την πρόσληψίν του ο ευρυμαθέστατος εν νομοθεσία Αχιλλέας Λάμπρου και ο αντάξιος συνεργάτης αυτού Ιωάννης Κοκορέλης έλεγον εις τον εισηγηθέντα την πρόσληψίν του επί λέξει: «Σας ευχαριστούμε, Κύριε, θερμώς, που εφέρατε εις το γραφείον μας έναν τέτοιον νέον.»

Την αξίαν του ως δικηγόρου και ανθρώπου διείδεν επίσης ο έγκριτος δικηγόρος Αθηνών μακαρίτης Κωνσταντίνος Γεωργόπουλος και κατέστησεν τούτον γαμβρόν του επι τη εκλεκτή θυγατρί του Αμαλία.

Προικισμένος ο Βασίλειος Αγιορείτης με το εκ κληρονομικότητας ζώπυρον και με την φιλομάθειαν και φιλεργίαν του, ανεδείχθη εις εκ των εγκρίτων δικηγόρων των Αθηνών, χάρμα και καύχημα της ηρωίδος μητρός του εις τας ευγενείς προσπαθείας της οποίας εν πολλοίς οφείλει την σημερινήν επιστημονικήν και κοινωνικήν του θέσιν.

Τρία έτη προ του θανάτου της η μακαρίτις Σεβαστή προσεβλήθη υπο νόσου, που την καθήλωσε στο κρεβάτι του πόνου μέχρι του θανάτου της. Δεν έλειπεν από την θυγατέρα της και από τον υιόν της τίποτε, που θα ήταν ηδύνατο να μετριάση τους πόνους της και να ανακουφίση την κατάστασίν της και κατά την ασθένειάν της την μακροχρόνιαν, όπως και πάντοτε προ αυτής, διετρανώθη ποικιλοτρόπως προς την πάσχουσαν μητέρα η αφοσίωσις η φιλοστοργία και η τρυφερότης του όντως ευγνόμωνος υιού της.

Είδομεν, αγαπητοί μου, τι δύναται να επιτελέση μια μητέρα, έχουσα συναίσθησιν του υψηλού, του ιερού προορισμού της η συναίσθησις αυτή συντρίβει και εκμηδενίζει κάθε αντιξοότητα. Το παράδειγμα της Σεβαστής Ιωάν, Αγιορείτου προβάλλει εμπρός μας άξιον προς μίμησιν.

Μιμηθείτε μητέρες, μιμηθείτε νεανίδες την εξαίσιαν μητέρα Σεβαστήν Ιωάννου Αγιορείτου και όλοι μαζί μου αναφωνήσατε αιωνία αυτής η μνήμη.

Ακολουθεί το σχετικό χειρόγραφο του Γεωρ. Πολίτη, το μόνο σωζόμενο του:

Συμνή των χειουργών του Υψίστου
Χορμα.

Προσφίη μοι τέυναγτων ύπερ ών τό ιερόν
τουτο μηκρόσυγον, ξεβαστις και Ίωάννου
Αγιορείτου και ~~Κωνσταντίνου~~ Γεωργίου σουίζου,
χειροί ούκίτοι και συγγενείς,
φίλοι και γνωστοί αυτών.

Χριστιανιώτατον χρέος συνήγαγε πάντας
ήμας εις τον ιερόν τουτον χώρον και περί τού
είσιν των ιερών ποηθέντων των προσφίτων νεαρών
ένα μετά των ενώντων της μητρής επιμηνοσίας απα-
πέμφωμεν και τας ίδιους μας προς τον Υψίστον,
ύπερ αναστάσεως των ψυχών αυτών. —

Η Χριστιανική επιμηνοσία ορμάται εις
της δογματικης ιδίας ότι μετά θάνατον δεν επιέρ-
χεται αμέσως η όριστικη κρίσις, και συνεπώς ου-
τε και η τιμωρία, η ανταμοιβή των προς Κύριον
μεταλόντων. εξαίρεσις αποτελείσει ο επί του
σταυρού όμολογήσας την πίστιν του προς τον Κύ-
ριον Αριστής, άτιωδύει δια τουτο αυθημερόν του Πα-
ραδείσου. —

Εν τουτον προύπτει ότι μέχρι της Με-
λούσης κρίσεως μεταβιβεί μίση τις αποματάστασις
των ψυχών, κατά τό σιάδιον της όδοίας, απομαγαμε-
νη η ψυχή των αδυναμιών του γήινου σώματος,
υποβάλλεται εις την θουμασίαν άστυροσύ αυτου
ερχομεν δια τας εν τω κόσμω πράξεις της. —

Η μητηρ επιμηνοσία πιστεύει, ότι δια των
επιμηνημοσύων δειήσεων και ενώντων ως και δια

των ἐν τῇ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ. Προδίδουσι τοῦτον καὶ ἀγ-
λων παρήμεραν παρηγοροῦνται καὶ ἀνακουρίζονται
καὶ συγχωροῦνται καὶ ἀπαυαίνονται αἱ ψυχαὶ τῶν
ἐν τοῦ κόσμου τοῦτον πρὸς Κύριον ἀποδηρούντων.

Μετὰ τὴν ἐρμηνευτικὴν ἀδελφὴν τῆς ση-
μασίας τῶν μετρησούτων ἐπιπέλασον, ἀδ' ἴδωμεν ἐν
ὄψει ποία ἐπέπρξεν ἡ θεολογικὴ μετὰ γε-
γραμμένη, ὡς σύμβολοι, ὡς ἕκαστος ἐν τῇ οὐκο-
γενεῖα τοῦ Πενθέου τῆς βασιλείου Ἀγορεύου
καὶ ὡς μετρία.

Ἡ δεκάτη ἐμνήθη ἐν Σύμῃ τῆς Δωδεκανή-
σου· ὁ πατήρ τῆς ὀνομαζέτο Ἀντώνιος Ἐρασιματός,
ἔχων τὴν καλαμῆν ἀφορατικῶς ἐν Κρήτῃ· ἡ κί-
τηρ τῆς ὀνομαζέτο Μοσιουπιά καὶ κατήγετο
ἐν Μικηνοῖσι, ἐν τῇ οὐκογενεῖα Πατρὸς βασιλείου.

Ἡ δεκάτη, μετὰ τὸν πρῶτον δόξαντος τοῦ πατρός
τῆς ἐν τῇ νόσῳ τῶν θυτῶν, σπειρομένη, προσλαοῖται καὶ
περιοσιῖται, κατέρχεται μετὰ τῆς μετριάς τῆς ἐν
τῷ Λατίνῳ, ἔχον συγγενεῖς ἀφορατικῶς· ἐπιτ. ἐρμηνευ-
τικῶς ὡς μετρία συνετρεῖ ἐαυτὴν καὶ τὴν μετρία
τῆς ἀφορατικῆς.

Ὁ πῶτος κεραμειρ τῆς, ἡ οὐκίσι καὶ ἡ ἔργα-
τικῆς τῆς δὲν ἐβραδύει καὶ ἐπιμονῆ καὶ τῆς οὐ-
εξέχου ὁ Πωτῆς Ἀγορεύου ἐν ἀποδήμιας.

Ὁ Πωτῆς Ἀγορεύου ἦτο ἀνδραγαθὸς ἰσχυρὸς
καὶ ριζοκλάτης· τοῦτον ἀποφάσκει βρατὴν ἔχομεν οὐ
κατὰ τὸν Ἀ' σαμασίον ἔχον αἰσθητικῶς ἀφορα-
τικῶς ἀρχαί τῆς ἀποστόλου πρὸς τὴν Μάριν νήσου Ρόδου,
μετὰ ἑορταστικὴν καὶ ἐνδοξοῦ ἔρευνα, δώριον τὸν
Ἀγορεύου ἀρχηγόν. τῶν δυνάμεων κατεδραμεῖ καὶ

3
 τῶν τουρκερικῶν παραγίων, ἀπὸ Ἰμιοκρατοῦ - Μά-
 κηρος - Κουδερνίφου μέχρι Ἀλμασίε -

Τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν δὲ ἐπέφορασε καὶ ἐπιση-
 ρώση, διότι ἐν προδικαίᾳ περιήγησιν εἰς τοὺς Τούρκους
 ἐπιτόλῃ του ἀπὸ τῆς συμμαχικῆς Προξενικῆς ἄρχαί
 Ρέδδῶν, καὶ συζητητικῆς ἐπίστασιν τῶν μαρτυρικῶν βιβλίων
 τῶν θαναίων, μετὰ παραδειγματικῆς καὶ ἀποκαλύψεως εἰς τοὺς
 δημίους του οὗτε ἐνα εἰς τὴν οὐδένησιν του.

Ὅταν συνεήθη, ἐγνώρισε ὡς τὸν ἀπὸ τῆς καὶ εἶ-
 χε φόσον νὰ διαφύγῃ εἰς Πωδοσεινήσον. Ἄλλ' ἢ φύγῃ
 οὗτε καὶ συζητικῆς συλλήψεως θέν δὲ πῶδε τῆς διανοίας
 του· τὸ δικαστικῶν ὁ ἴδιος κατὰ τὴν ἐπισημῶν οὐνο-
 κλαυ, σοὶ εἰρήματι μου, ἐχέρον ἀπὸ τῆς συζητικῆς του· ἀπο-
 βάσειτε ἀδιόριστος νὰ ἀποδείξῃ ὡς τῆς οὐνοκλαυ
 του καὶ τῆς ἀλλοθίης ἰδέσθαι» -

Ὡς οὕτως ἡ Σιλασίη ἐγαρίων εἰς τὸν Ἰμιοκρατοῦ σα-
 ρδευματικῆν οὐνοκλαυ, καὶ οὐνοκλαυτικῆν ἀρμοσίαν, ἐφ' οὗ
 καὶ ἡ μείζων ἀποδοτικῆς ἀφαιρέσεως του ἀπὸ τῶν οὐ-
 κλαυ καὶ τῶν σαυδικῶν του. -

Ἡ Σιλασίη καὶ νύμφη ἠγάπητο ὡς τὸν ἀνορθώ-
 φαι τῆς οὐνοκλαυ ἀπὸ ὅσον οὗτοι ἠγάπητο τῶν ἀνο-
 φάλ τῆς ἠγάπης τῶν οὐνοκλαυτικῶν Χρυσοκλαυ, μετὰ τὸν ἠγά-
 πηρικῶν θάνατον τῶν νύμφη καὶ τῶν καὶ οὐνοκλαυτικῶν γύ-
 πτω, σοὶ ἠγάπητικῶν δι' αὐτοῦ, ~~καὶ~~ συνεχρόνισεν ἐφ' ἴσον ἡ
 ἴδεια ὅτι δὲ ἔχασε καὶ τὴν νύμφη καὶ, ἡ ὁδοτικῆς καὶ
 νῆα καὶ ἔχασσε νὰ διαφύγῃ δὲ οὐνοκλαυτικῶν ἔργων,
 τῶν Χρυσοκλαυ καὶ τῶν ἠγαπῶν, ἵστο ἐπισημῶν
 καὶ ἠγάπητο εἰς θάνατον γάμον. -

Ὡς ἴδωμεν τῆρα τὴν Σιλασίην καὶ μετῆρα.
 Δὴ ἠγάπητο εἰς θάνατον γάμον: ἔλαβε οὐνοκλαυτικῶν τῆς

εἰ χηρεία φωτὶς ἴης ἴης ^{ἴης} ἴης ^{ἴης} μαγνὸς ἀνατροφῆς ^{ἴης} αὐτῆς. ^{ἴης} εἰδὲν ἔρε
 παιδείας ἀνάδωξιν τῶν ὄργανόν τεύξαντες. ^{ἴης} εἰδὲν ἔρε
 τούτο μετ' ἐπιμονῆς, ἐβουλεύμεντες μέχρι εὐδαιμονίας
 αὐτῆς ἀντιφοσφενίτις ἴης φωτὶς ἴης σφύτων μετὰ ἴης προσ-
 φυγία χρόνον ἀπο-λογον σήματα καὶ ἀδυσώβουσι
 σε ἴαδι της βήμα, ἀγ' αὐτὴ ἴης ἠγωνίσθη ἴης εὐνο-
 χδον ἀγῶνα μετ' ὄψασμονῆς καὶ ἐγὼ ἴης καὶ ἐν-
 τικον. πύλοχρα καὶ δὴ ἴης εὐνοῖα ἴης ἄνερτον της ἀρα-
 γμαλοποιούμενον. —

Ἰατρικαὶ ἐπισημοὶ τῶν Χρυσούνη ^{ἴης} μετὰ ἀνδρα ^{ἴης} ἴης
 ἴης ἀπογοητευθῶν καὶ ἀνευχθῶν ἴης Χρυσούνη
 σσανία σφύτων καὶ νοικοκυραὶ καὶ φοιτῶντες ἴης
 ἴης κατὰ τὸ φωτὶς παράδειγμα ἴης μαμαρβίδας
 καὶ τῶν ἴης.

Μὴ τὰ σενικρά μῆσα σου δὲ εἶδε, σφύτων ἴης
 μέρψωσι τοῦ βασιλέως της μέχρι ἴης Νομιεῖς ἴης
 ἴης τοῦ Πανσιεβιμῶν καὶ ἀνευχθῶν σφύτων ἀρίστος
 καὶ κατὰ ἀνατροφῆς εἴδησῶν.

Πτυχιούχος ἴης ἴης Νομιεῖς ὁ βασι-
 λέως ἀρρογιήθη ἴης βουπὸς ἴης λατῶν καὶ σφύτων
 γαίης εἰς τὸ διμηγοριὸν γραμμάτων ἴης ἀχιλλεὺς λαμ-
 προφῶν ἴης Κομορένη καὶ ἴης ἀναμῆνα μετὰ ἴης
 ἀρρογιήθη του ὁ ἴης μαδεύταλος ἴης νομομαδεύ-
 α ἴης ἀχιλλεὺς λαμπρόφω καὶ ὁ ἀντάξιως σφύτων
 αὐτῶν ἴης Κομορένη ἴης ἴης εἴδησῶν εἰς τὸν εἴ-
 ηνηδύνα ἴης ἀρρογιήθη του ἴης ἀχιλλεὺς λαμ-
 προφῶν ἴης, κύριος ἴης σφύτων, σου ἐφέρασε εἰς
 τὸ γραμμάτων καὶ ἴης ἴης ἴης ἴης. —

Τὴν ἀρίαν του ἴης διμηγορίας καὶ ἴης
 ὄρατον διεδόξε ἴης ἴης ὁ ἴης διμηγορίας ἴης

Μακαρίτης
 (Κων/ντίνος Γωργόπουλος και παύσιμος τῶν τον
 γαμβρόν τον ἐστὶ τῆ ἐκκευτῆ δουρατῆ τον Ἰαμα-
 ρία. -

Προικιόμονας ὁ βασιλεὺς Αἰγορείτης μετ' ἴ-
 ἐν ἀπρονομιόικιας ζωοῦρον καὶ κέ φιλομά-
 θειαν καὶ φιλοφρονίαν ὅν τὴν λόγῶν σάν, ἀνεδέχθη
 εἰς ἐμὴν ἐμπόριαν διευκρίνας τὴν Ἀθηνῶν, χάριτα
 καὶ καύχηται τῆς ἡρωϊκῆς μητρὸς τοῦ, εἰς τὰς
 ὠγενεῖς προσάδειλας τῆς σάσας ἐν σοφιστῶν
 ὀρέξει τὴν σπερμινὴν δουλομικτικὴν καὶ
 κιοικωνικὴν τον δόκον. —

Τρία ἔτη ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἡ μακαρίτης
 δεβαστῆ προσεβήθη ἑσὸ νόσον, σὸν τὴν κατ' ἡγῶ-
 σε σὸ ἐπὶ τῷ τῶν ὄντων μέχρι τῶν θανάτου τῆς
 Αἰν. ἔχθη καὶ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς με καὶ ἀπὸ
 τῶν υἱῶν τῆς ἡσασ, σὸν δὲ ἡ θάνατο καὶ μετὰ τὴν
 τῶν ὄντων τῆς καὶ καὶ ἀναμνησίον τῆς καλαΐδα-
 σὶν τῆς. καὶ κατὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς τῆς μαρο-
 χροῖα, ὅσως καὶ θάνοιτο ἐπὶ αὐτῆς, διετρανί-
 δη σσιμολογῶσα ἐπὶ τὴν πάσχησαν μητέρα
 ἡ ἀροσίωσι, ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ ἰριεφερότης
 τοῦ ὄντως ἐγνώμονας υἱοῦ τῆς. —

Ἄδωκα, ἀγαπᾷ μοι, ἡ δὲ τῶν καὶ
 ἐπιτέσει μία μητέρα, ἔχονσα σιναΐσθισον τῶν
 ὕψιστον, τῶν ἑρῶν ἀπροορισμοῦ τῆς. ἡ σιναΐσθισ
 αὐτῆ σιναΐσθισ καὶ ἐπεμνήθη με κατὰ ἀντιφοῦσθισ
 τῶν ἀπαράδειγμα τῆς δεβαστῆ θάνατ. Αἰγορείτης
 ἀπὸ τῆς ἡσασ ἐμπερὶ ματ' ἄξιον ἐπὶ μεμνον. —

Μικροῦτε μητρες, μεμνήθητε νεαριστῶν τῆς ἐφα-
 σταν μητέρα δεβαστῆ θάνατῳ Αἰγορείτης καὶ ὅσως
 κατὰ μοι ἀναρωτησῶσι αἰωνία αὐτῆς ἡ μητρη.

Λόγος Γεωργίου Πολίτη, Νοέμβριος 1965, Νέα Μάκρη

**ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ, ΔΩ-
ΡΕΑ ΧΑΡΙΤΟΥ ΜΑΥΡΙΚΟΥ**

Εφημερίδα ΛΙΒΙΣΙ Τεύχη 35 και 36. Νοέμβριος και Δεκέμβριος 1965

**Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ
ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ**

Ο Ιερός Ναός Ταξιαρχών εν Νέα Μάκρη, ανεγέρθη υπό την αιγίδα του Δασκάλου Μαυρικού

**ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΕΙΣ Ν. ΜΑΚΡΗΝ**

Μακαριώτατε,

Αγαπητοί συμπολίται Λιβισιανοί και άλλοι επίσης αγαπητοί οικισταί της Νέας Μάκρης.

Μετά την μεστήν υψηλών νοημάτων τελετήν των εγκαινίων υπό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου και Προέδρου Αττικής και Μεγαρίδος κ. κ. Ιακώβου, θεωρώ και εγώ καθήκον μου να απευθύνω προς υμάς ολίγας λέξεις επί τη ευκαιρία της ωραίας των εγκαινίων τελετής.

Και εν πρώτοις ευχαριστώ θερμώς την Επιτροπήν του Νεκροταφείου Νέας Μάκρης ως και τον Πρόεδρον της Κοινότητος κ. Γεώργιον Φίλιππαν δια την τιμήν που μου έκαμαν, να με καλέσουν εις την τελετήν.

Έπειτα τυγχάνω, ως γνωρίζετε, ένας από τους επιζώντας δυο η τρεις διδασκάλους της χαμένης πατρίδος μας Μάκρης και Λιβισίου και

μάλιστα ίσως ο γηραιότερος και θα ήτο ασυγχώρητος παράλειψις εκ μέρους μου να παρίσταμαι και να μη ακουσθή και η ιδική μου φωνή.

Ο φιλότιμος και θεοσεβής συμπολίτης μας Χαρίτων Μαυρίκος κατέχεται βεβαίως από χριστιανοπρεπή αισθήματα, αλλά και μιμείται ευλαβώς τον ευσεβήν θείον του Κωστούλην Μαυρίκον, ο οποίος στην παλιά μας Πατρίδα ανήγειρε περικαλή ναόν νεκροταφείου επ' ονόματι του Αγίου Παντελεήμονος στην περιοχή του Λιβισίου, την λεγόμενη «Πηγήν του Γεωργή».

Ο απλός λοιπόν και αγνός την ψυχήν, φιλότιμος άνθρωπος Χαρίτων Μαυρίκος είχε εμπρός του το παράδειγμα του θείου του και των άλλων ευεργετών του τόπου μας Χατζή-Νικολάου Λουϊζίδου και της Καλλιόπης και τόσων άλλων κι αυτά τον παρώτρυναν και τον ώθησαν στο σπουδαίον παράδειγμα που προβάλλει σήμερον ενώπιον όλων ημών.

Ημείς οι Μακρηνολιβισιανοί, αγαπητοί μου φίλοι και συμπολίται, στο κεφάλαιον αυτό της ευποιίας, της αγάπης δηλαδή προς τους συναθρώπους μας έχομε μια βαρεία κληρονομιά απ' την παλιά μας Πατρίδα. Πρέπει να έχωμε μπροστά μας το παράδειγμα των πρώτων και μεγάλων της Πατρίδος μας ευεργετών, του Χατζηνικολάου Λουϊζίδη και της συζύγου του Καλλιόπης των οποίων η ευεργετική δράσις είχε βγή πολύ έξω από τα όρια της Πατρίδος μας και η οποία δράσις τους ανέδειξε και τους εξύψωσε σε Πανελλήνιες Προσωπικότητες.

Γι αυτό ο Χατζηνικόλας Λουϊζίδης ετιμήθη με παράσημο του Παναγίου Τάφου από το Πατριαρχείον Ιεροσολύμων. Με παράσημο του Σουλτάν Χαμήτ, ο οποίος του απένειμε και τον πολύ τιμητικό δια τους Τούρκους τίτλο του Πασά μετά χρυσής σπάθης και με παράσημο από το Πατριαρχείον Κων/πόλεως και από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν μέσω την Ελλήνων Βασιλέων.

Των μεγάλων αυτών ευεργετών υπότροφος υπήρξε και ο έχων την τιμήν να σας ομιλή αυτήν την στιγμήν, Τους μεγίστους Εκείνους δια την Πατρίδα μας Ευεργέτας εμμήθησαν αργότερον και άλλοι εκλεκτοί συμπολίται μας ο Βασίλειος Χατζηαποστόλου Βασιλειάδης, ο Εμμανουήλ Κρομμυδάς, ο Χατζηγεώργιος Παπαδουλής και άλλοι εκ της ξένης γης της Αμερικής, ο Αλκιβιάδης Σαράφης, αναδειχθέντες και αυτοί μεγάλοι του τόπου μας ευεργέται.

Αλλ' ιδού τώρα, που προβάλλει και στη Νέα, παρά την ένδοξον γην του Μαραθώνος Πατρίδα μας, ένα τέκνον της Μακρηνολιβισιανής κοινωνίας, της κοινωνίας αυτής των πολλών και μεγάλων προτερημάτων, αλλά ατυχώς και των πολλών μικροελαττωμάτων, ο Χαρίτων Μαυρίκος με το θεάρεστον έργον του επ' ονόματι των Αγίων Ταξιαρχών ανεγερθέντος υπ' αυτού ωραίου ναού του νέου νεκροταφείου της Νέας Μάκρης.

Αι ανάγκαι όμως της Κοινότητός σας, αγαπητοί συμπολίται, δεν θεραπεύονται και δεν τελειώνουνε με το νεκροταφείον και τον ναόν του. Υπάρχει ευρύ πεδίον ευποιΐας δι' όλους σας, εις άλλους τομείς και ρίχνω στην ολότητά σας μίαν ιδέαν: ιδρύσατε βιβλιοθήκην προπαντός δια τους νέους και πλουτίσατέ την με ωφέλιμα βιβλία και περιοδικά, με γεωγραφικούς χάρτας, με πίνακας και δείκτας υγιεινής και βιολογίας και άλλα σχετικά. Ο σημερινός πολιτισμός παρέχει στάδιον δόξης λαμπρόν δι' όσους εμφορούνται από αισθήματα φιλαλληλίας και ανθρωπισμού.

Μιμηθήτε λοιπόν τον Χαρίτωνα Μαυρίκον. Μιμηθείτε τον.

Γένοιτο! Γένοιτο!

Ο Γεώργιος Πολίτης στο Μακρονηολιβισιανό τύπο 1950-1964

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Οί επιφανείς μας δάσκαλοι, ο αζι-
μνηστος Δημήτριος Παπαντωνίου, ή
σεβαστή μας διδασκάλισσα Δέσποι-
να Παπαντωνίου, ο επίσης σεβα-
στός μας δάσκαλος Γεώργιος Πολί-
της καλλιεργούσαν με ένθερμο Πα-
τριωτικό ένθουσιασμό στην ψυχή τών
παιδιών, μαζί με την Έλληνική γλώσ-
σα και την θρησκευτική πίστη και
έχάρασαν στις εύπλαστες καρδιές
των, τὰ Έλληνικά ιδεώδη και άρε-
τές, και την άσβεστη αγάπη για την
Ύδοξη Μητέρα Έλλάδα, και τόν
εύγενή πόθο, τó ιερό δικαίωμα κάθε
άνθρώπου, την ελευθερία!...

Ό πατριώτης δάσκαλος Γεώργιος
Πολίτης, φέρνει κρυφά και με θανά-
σιμο κίνδυνο (συνελήθη γι' αυτό κα-
τόπιν), την Έλληνική σημαία στο
άρρεναγωγείο, παραγγέλλει στα παι-
διά να γονατίσουν, με θρησκευτική
κατάνυξη και να όρκιστούν σ' αυτή
και με ρίγη συγκινήσεως και με δά-
κρυα χαράς, ψάλλουν τόν Έθνικό μας
Ύμνο...

Μόλις οί ύπόδουλοι "Έλληνες εί-
δαμε με άξέχαστη συγκίνηση να
φθάνη στο ώραιο μας λιμάνι τó Έλ-
ληνικό άτμόπλοιο «Ρούμελη», που
έφερε την άποστολή, δέν πιστεύαμε
στά μάτια μας... Άμέσως κινητο-
ποιηθήκαμε άπ' άκρου εις άκρον.
Όσοι δέν είχαν μπορέσει να προ-
μηθευθούν σημαίες Έλληνικές, άρ-
χισαν μυστικά να φτιάχνουν γαλα-
νόλευκες, που θά τις ύψώναμε (έλ-
λοίμονο) σέ λίγο, που θά είμαστε
πιά ελεύθεροι.

Ζητωκραυγές αντίλαλούσαν σ' ό-
λο τόν τόπο. «Ζήτω ό Έλληνικός
Έρυθρός Σταυρός». «Ζήτω ό Άρ-
χίατρος!».

Τά παιδιά του σχολείου με τόν
πατριώτη διδάσκαλο κ. Γεώργιο Πολί-
τη, κατέβαιναν στην προκουμαία
και, άφηφώντας κάθε κίνδυνο που
διέτρεχαν από τούς βαρδάρους, με
ένθουσιασμό τραγουδούσαν τόν Έ-

Εφ. «ΛΙΒΙΣΙ» Τεύχος 5. Φεβρουάριος 1961 και Τεύχος 10. Σεπτέμβριος
1961. Άρθρα-μαρτυρίες Βερούλας Δαμιανού «Πατριωτικές Αναμνήσεις», τα
αποσπάσματα χαρακτηριστικά για την εθνική δράση του Γεωρ. Πολίτη στη
Μάκρη προ του 1922.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ
Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Ν
Συγκλήσεως Γενικής Συνελεύσεως
τοῦ Συλλόγου «Ἑνωσις Μακρηνῶν καὶ
Λιβισιανῶν ἢ Μάκρη», τῆς 10-12-60

Ἐν Ἀθήναις σήμερον, 18ην Δεκεμβρίου 1960, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Κυριακῆν καὶ ὥραν 11ην π.μ. οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, μέλη τοῦ Συλλόγου «Ἑνωσις Μακρηνῶν καὶ Λιβισιανῶν ἢ Μάκρη» συνήλθομεν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τούτου διὰ νὰ συζητήσωμεν καὶ λάβωμεν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ θέματος «τροποποιήσις τοῦ Καταστατικοῦ».

Μὴ ἐπιτευχθεῖσης ὁμως ἀπαρτίας, δὲν προέδημεν εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως καὶ ἐπεφυλάχθημεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς νέαν Γενικὴν Συνέλευσιν διὰ τὸ αὐτὸ θέμα κατόπιν νεωτέρας προσκλήσεως.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν καὶ ὑπεγράφη ὡς ἔπεται :

Οἱ παρευρεθέντες :

1. Μιχ. Σαράφης, 2. Μιχ. Παναγιώτης, 3. Μιχ. Χατζηκωνσταντίνου, 4. Παντελῆς Χατζηπαναγιώτου, 5. Μιχ. Θεοδοσιάδης, 6. Χρυσούλα Βράτσου, 7. Δέσποινα Ζαμπάκη, 8. Ἀντιγό-

νη Γεωργαλίδου, 9. Νικήτας Χατζηγεωργίου, 10. Κων. Μιχαλόπουλος, 11. Γεωργίου Γεώργ. 12. Βασίλ. Δροσόπουλος, 13. Παράσχ. Καπαταϊδάκης 14. Εἰρήνη Καντσοῦ, 15. Χρυσούλα Πρινωτάκη, 16. Γεώργ. Πολίτης, 17. Ζαμπέτα Μιχαλόπουλου, 18. Ἀπόστολος Ι. Παπαγεωργίου, 19. Ἀδαμάντιος Σκυφτός, 20. Γεώργ. Βαμβακόπουλος, 21. Μαρία Σελτᾶ, 22. Εἰρήνη Γεωργιάδου, 23. Γεώργιος Προικιός, 24. Χαρίτες Προικιός, 25. Ἰωάννης Προικιός, 26. Ἀντών. Χατζηνικολάου, 27. Βασίλειος Μελισσιανός, 28. Ἐλένη Δουλιῆ, 29. Ἀγαπητὸς Χατζηελένης, 30. Μιχαὴλ Καλλιντζῆς, 31. Νικόλ. Κούρτης, 32. Νικόλ. Καραγεωργίου, 33. Συμεὼν Παπαδόπουλος, 34. Σταμάτιος Τζαφάρης, 35. Χρυσὴ Κωνσταντινίδου, 36. Ἀμαλία Γεωργίου, 37. Παναγιώτης Ἀρετῆς, 38. Ἰωάννης Ἐγγλέζος, 39. Κυριάκος Ἀναστασιάδης, 40. Ἡλίας Φωτιάς, 41. Βασίλειος Λαμπρίδης, 42. Ἀντών. Καρατζᾶς, 43. Παντελῆς Καρατζᾶς, 44. Ἀναστάσιος Χασάπης, 45. Νικόλαος Κολοκοτρώνης.

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

αυτής. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὀρίζει δύο πρακτικογράφους ἐκ τῶν συνεταίρων ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδριάσεως. Εἰς τὰ θέματα περὶ λογοδοσίας, ἀπαλλαγῆς εὐθύνων Διοικητικοῦ καὶ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἢ Ἀντιπροσώπων δὲν ἔχουσι δικαίωμα φήσου ἢ ἐγγραφεντέας ὡς συνεταῖροι κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς συνελεύσεως ἐξάμηνον.

Αἱ φηφοροαὶ ἐνεργοῦνται δι' ἀνατάσεως ἢ ἀνωρώσεως τῶν χειρῶν, ἐκτὸς ἐὰν τὸ τέταρτον τῶν παρουσῶν φηφαστῶν τῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἢ διὰ φηφορελτίων φηφοροσίαν, ὅποτε ἐφαρμόζεται ὁ ζητηθεὶς τρόπος. Πάντως πᾶσα φηφοροαὶ ἀφορᾶσα ἀρχαιορσίας, ζητήματα ἐμπροσθοῦνης πρὸς τὴν Διοκρίσιν καὶ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἔγκρισιν Ἰσολογισμοῦ, λογοδοσίαν καὶ προσωπικὰ ἐν γένει ζητήματα γίνεται διὰ μυστικῆς φηφοροσίας διὰ φηφορελτίων. Ὁ Πρόεδρος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὀρίζει δύο φηφορελτέας ἐκ τῶν παρόντων συνεταίρων, ἔγκρισίως παρὰ τῆς Συνελεύσεως. Ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνεται ὅλον ὅμῳ συγχρόνως. Ὁμοίως γίνεται ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ἀποφασίζεται ὁ παρὰ τοῦ Προέδρου λαμβανόμενος κλήρος. Εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Νοεμβρίου υποβάλλεται πρὸς ἔγκρισιν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους εἰς δὲ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ἀπριλίου υποβάλλεται ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ἐνεργοῦνται αἱ ἀρχαιορσίας. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἐξέλεξιμοι ὡς μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ ἀντιπροσώπων πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἑνῆς προθεσμίας τῶν ἐξ (6) μηνῶν.

Ἄρθρον 220ν

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἔχει τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Συνεταιρισμοῦ. Ἴδιαι δὲ ἔχει τὴν ἐξῆς δικαιοδοσίαν: α) ἐπιβάλλει πᾶσας τὰς ἔργασίας τοῦ Συνεταιρισμοῦ καὶ ἴδῃ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, β) ἀποφασίζει περὶ ἔγκρισεως τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ Ἀπριλίου περὶ τῆς χρησιμοποιοήσεως τῶν κερδῶν ἢ τῆς καλύψεως τῶν ζημιῶν, περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Ἐποπτικοῦ καὶ τοῦ Ταμίου ἀπὸ εὐθύνων διὰ τὰς ἔργασίας αὐτῶν, γ) διορίζει Ἐπιτροπὰς δι' ὀρισμένους σκοποῦς, δ) καθορίζει τὰ ἀνώτατα ὄρια τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τόκου τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ Συνεταιρισμοῦ συναπτόμενα δάνεια, ε) ἀποφασίζει περὶ ἀγορᾶς, ὑποθηκείσεως καὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτων καὶ ἔγκρινει ὅλας τὰς συμβάσεις οἰκονομικῆς συμφωνίας, αἱ ὅποια συνεινῶνται διαρκεῖς ὑποχρεώσεις διὰ τὸν Συνεταιρισμὸν, στ) καθορίζει τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπιβάλλεται εἰς τὸ προσωπικὸν πρόσωπον καὶ ἐπιβάλλει αὐτὰ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἐγκριμένους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Κανονισμῶς, ζ) ἀποφασίζει ἐπὶ ὅλων τῶν ὑποβαλλόμενων παραπόνων κατὰ τοῦ Διοικητικοῦ καὶ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἢ μελῶν αὐτοῦ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τιν, η) ἐκλέγει τὸ Διοικητικὸν καὶ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον καὶ ἀπαλλάσσει αὐτὰ ἢ μέλη τούτων τὴν καθήκοντων, θ) τροποποιεῖ καὶ συμπληροῖ τὸ Καταστατικὸν, προνοήσας τῶν νομίμων διατυπώσεων καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ διαφορῶν διὰ τὴν ἐρμησίαν αὐτοῦ ὡς καὶ προηγουμένως ἀποφάσεων αὐτῆς.— Πᾶσα ὅμως ἀπόφασις περὶ τροποποιήσεως τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ὄσον ἀπαραίτητος νὰ ὑποβληθῆ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν, ι) ἔγκρινει τὸν κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διοικητικοῦ καὶ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ια) ἀποφασίζει περὶ προσφυγῶν περὶ ἀποδοχῆς συνεταίρων καὶ

Ἄρθρον 280ν

Τὰ μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ζητήματα, κανονίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται περὶ αὐτῶν ὁ Νόμος 602 περὶ συνεταρισμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΥΪΗ

Τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 290ν

Διὰ τὰς δαπάνας τῆς λειτουργίας τοῦ Συνεταιρισμοῦ, καταβάλλεται ὑπὸ τῶν μελῶν μηνιαία εἰσφορά, ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ μὴ διασιμῆ ἐν ὑπερβῆ τῶ ποσῶν τῶν δροσῶν δέκα (10) συμφηφοριζόμενον πρὸς τὰ γενικά ἐξῆδα, εἰς τὰ ὅποια συμμετεῖχι ὁ συνεταῖρος.

Ἄρθρον 300ν

Ὁ Συνεταιρισμὸς ἔχει ἴδιαν σφραγίδα φέρουσαν τὸν τίτλον «Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς Ἡ ΜΑΚΡΗ» Σιν. Π.Ε. Ἀθήνας.

Ἄρθρον 310ν

Τὸ παρὸν καταστατικὸν ἐξ ἄρθρων 31 ἐνεκρίθη παμφηφει ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἰδρυτῶν αὐτῆς τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1960 καὶ ὑποβληθήσεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν.

Ἐν Ἀθήναις τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1960

Οἱ ἸΔΡΥΤΑΙ

- 1) Μιχ. Σαρόφης — Ἄγ. Μελετίου 40 (Ἀθήνας).
- 2) Μιχ. Πανηγύρης — Σπάρτης 3 (Ν. Ἐλβετία).
- 3) Χατζηκωνσταντίνου Μιχαὴλ — Ἀδριανουπόλεως 106 (Ἀθήνας).
- 4) Χατζηπαναγιώτου Παντελῆς — Ἀριστῆς 4 (Ἀθήνας).
- 5) Θεοδοσιάδης Μιχαὴλ — Ἡλιουπόλεως 86 (Ἀθήνας).
- 6) Βράτσου Χρυσούλα — Σομόρα 19 (Ἀθήνας).
- 7) Ζαμπάκη Δέσποινα — Αἰόλου 63 (Παλ. Φάληρον).
- 8) Γεωργαλίου Ἀντιγόνη — Λαζαρου Φωτιάδου 30 (Ἀθήνας).
- 9) Χατζηγεωργανίου Νικήτας — Νέα Μάκρη.
- 10) Κων. Μιχαλόπουλος — Ν. Ἰωνία Τζαβέλλα ἀριθ. 1.
- 11) Γεωργίου Γεώργιος — Ἀμαλίδου 22 (Δραπετσώνα).
- 12) Βασιλ. Δροσάπουλος — Χατζηδάκι 7 (Ἀθήνας).
- 13) Παράσχου Καπαταϊδάκης — Δελμιοῦ 12 (Νίκαια) Πειραιῶς.
- 14) Εἰρήνη Καντσοῦ — Ἄγ. Σοφίας 40 Ἀμφιάλη (Πειραιῶς).
- 15) Χρυσούλα Πριμιστάκη — Ἀναλήφεις 214 Δραπετσώνα (Πειραιῶς).
- 16) Γεώργιος Πολίτης — ὁδὸς Κυζικίου 3 Ν. Ἐλβετία (Ἀθήνας).
- 17) Ζαμπέτα Μιχαλόπουλος — Ἀσκληπιῶ 2 Κερατσίνι (Πειραιῶς).
- 18) Ἀπόστολος Ι. Παπαγεωργίου — Κανελλοπούλου 165 (Πειραιῶς).
- 19) Ἀδαμάντιος Σκυφτὸς — Κανελλοπούλου 82 (Δραπετσώνα) Πειραιῶς.
- 20) Γεώργιος Βαμβακόπουλος — Κυδωνίων Γρηγορίου 3 (Αἰγάλεω).
- 21) Ἀδαμάντιος Σκυφτὸς — Καλοκαιρινῶ 82 Δραπετσώνα (Πειραιῶς).
- 22) Μαρία Σελλά — Ἄγ. Νικολάου πάροδος 5 (Πειραιῶς).

Εφ. «ΛΙΒΙΣΙ» Τεύχος 7 Ἀπρ. 1961. Ὁ Γεώργιος Πολίτης ἀνάμεσα στους ἰδρυτέας τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Νέας Μάκρης.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Μου δίδεται η ευκαιρία όπως
εμφάνω τις εντυπώσεις μου διά
τὸ ταξίδι πρὸς εἴχα τὴν καλὴν
τύχην ἀπὸ 50 χρόνων νὰ προσκο-
νίσω τὰ πνευματικά καὶ νοσταλγικά
μέρη πρὸς εἴχα ἡ Πατρίδα. Μέσον
Ρόδου, Μαρμαρά, Μοδῆλα, με-
σοφρεϊὸν Ταλάμωσι Γεωσάκου-
μου ἐπιβάσαμε εἰς τὴν πόσθητιν
Μάκρησιν. Τὸ ταξίδι ἦταν ὄρατο.
"Ἄμα ἀντίκρουσα τὰ ἀγαπητὰ μου
ἐκείνα τοπία ἐθνηθήθηκα τὴν παι-
δικὴν μου φιλίαν, με τὸς φίλους
μου, τὸς συμπαθῆτάς μου. Ἐνας
ἐξ αὐτῶν μέλλοιτα εὐρίσκειται ἐν
τῇ ζωῇ, εἶναι ὁ ἀγαπητὸς δάσκα-
λος κ. Γεώργιος **Μολύτιν**. Ἐὰν ἐν-
θνηθήσῃ, ἀγαπητὸ Γεώργιο, ἄμα
διαβόησις πῶς εἶμαι ὁ γείτονας καὶ
συμπαθῆτάς Σου, πρὸς ἐπιβάσαμε
μαζὺ εἰς τὸ Κεσὴ Καπὸ, εἶμαι ὁ
Σταύρος Κ. Κιλιμέτης με τὸ πα-
ραινῶσι: τῆς Μήνης μου «Τὸ
Μακεδόν». Μὲ τὸν ἀδελφὸν οὖν τὸν
κακαρίτη, μέλλοιτα, τὸν Γιάννην,
ἐπιβάσαμε τὸ φουρνέλο εἰς τὴν
Γραμμῆν. Τὸ ἐθνηθίσαι πιστεύω
ἀναπτύξῃ, ἄλλῃ μὲν φέρῃ μὸς δι-
δεται ἡ ευκαιρία νὰ γράψω διὰ
τὴν Πατρίδα. Τὰ ἴθι καὶ ἴθιμα
ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν εἴχα γράφει
εἰς τὴν τότε ἐφημερίδα τοῦ Σουλ-
λόγου «Τελμηρόν» ἐπὶ Προεδρίας
τοῦ ἀειμνήστου Βλαχά. Στι-
ράφι 2—3 ἄρθρα. Γράφω τώρα
τις εντυπώσεις μου ἀπὸ τὴν Πα-
τρίδα τὴν Νέαν Μάκρησιν.

Ἦσαν Σαποτέμβριος ἔσαν ἀντι-
κρουσα τὴν Μάκρησιν. Μὸς ἦλθε ἑ-
ρῶ. Δὲν ἦσαν ἡ ὄρατα ἐκείνη Μά-
κρη, ἄλλὰ μὸς ἀρεισιμῶν ἀπὸ
αἰσθητῶν καὶ ἀπὸ πολιτικῶν πῶσις
πρὸς ἀνοδοῦ με τὸν Ἑλληνοκόσμον
τον πληθυσμὸν τῆς. Ἄλλοτε, με τὰ
σχολαία καὶ με τὰ ὄρατα σπῆματα,
τῆς καὶ τῆς Ἑκκλησίας. Μὸς ἦσαν
καταστραμμένη ἀπὸ αἰσθητῶν.

Ἐκείνη εἴχα ἐκείνη τὴν νύ-
χτα. Δὲν εἴχα κανόναν νὰ πῶ τὸν
πόσον μου, πρὸς αἰσθητῶν, καλὰ
καὶ ἤξευρα τὴν Τουρκικὴν γλώσ-
σαν καὶ δὲν ἐδυσκολοῦμαι νὰ
μιλήσω. Λοιπὸν ἀγαπητοί μου εἴ-
χα ἐκείνη ἡ περιφέρεια ἀπὸ

τὰ Καρακάλια εἰς τὸ Κορδὸν καὶ
εἰς τὸ Δικαστήριον δὲν φαίνεται
τίποτε. Εἶναι ὅλα καταστραμμένα.
Μόνον ἡ Πασπατοῦρα καὶ τὸ Τζα-
μὴν ἐκείνο τὸ στενὸ. Στις οἱ παλαι-
ότεροι θὰ ἐθνηθίσαι πρὸς πᾶς τοῦ
θείου Κρημνοῦ τὸ σπῆμα εἶναι ὅ-
που ἦσαν καὶ τὸ χαμῆρι, ὅλα τὰ
ἄλλα εἶναι καταστραμμένα. Μετὰ
ἀπὸ τὴν Πασπατοῦρα, προχώρη-
σα δεξιὰ, ἐπήγα εἰς τὸν Ἅγιον Νι-
κόλαον, ἐκείνη εἴχα ἡ περιχώρῃ, τὰ
σπῆματα τῆς στέκου κλειστά καὶ ἔ-
ρεισιμῶν ὅπως ἦσαν. Κατακοῦν
μόνον τὰ κείνα πρὸς εἶναι σὲ καλὴ
κατάστασι. Ἀντίκρουσα τὴν ἐκ-
κλησίαν. Τὴν ἔχον καταστραμμένη.
Ἐκείνη καὶ μὸς εἶπα θὰ κτι-
σοῦν μουσῆον. Ἐκείνη μὸς ἀντι-
κρουσα τὴν ἑκκλησίαν καὶ εἶπα: Ἐγὼ σ' ἐπῆ-
γην τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν ἔλαγα τὸν
Ἀπόστολον καὶ πολλὰς φορὰς ἐ-
μνησάμην τὸν ἅγιον τοῦ Ἁγίου-Νι-
κόλαου τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου
Λουκίτιου τὸν ἑθνηθῆσιν τῆς
Μάκρησιν καὶ Λιβισίου. Ἐθνηθῆ-
μαι τὴν νύχτα μου, τὴν ἀειμνή-
στον Καλλιόπην, ἡ ὅρατα με φίλο
σε ἔσαν με ἔδρα. Ἐπειτα προ-
χώρησα νὰ ἔρω τὸ σπῆμα. τὸ
εἴχα καταστραμμένη. Ἐπήγα εἰς τὴν
Γέφυραν, ἐθνηθῆθηκα πρὸς ἔλα-
γα. Ἐκεί σὲ ποτῆρι εἶπα ἐκεί-
σαν ἄλλῃ γέφυρα σπῆματα. Ἐπή-
γα εἰς τὸ Μαρκσινοῦ. Ἄλλα
ἦσαν τὸ δικὸν μας σπῆμα, εἶδα τὸν
κῆρον μας πρὸς εἴχα τις λαμῆσις
καὶ τις πορτοκαλίσις κ' ἐπῆγα
μέσα καὶ με συγκίνησις ἔκτα ἕνα
λαμῆσις καὶ τὸ ἀγάθησις καὶ ἔκτα-
θησις. Ἐθνηθῆθηκα πρὸς τις εἴχα φου-
ρῆσις ἐγὼ. Εἶδα δὲ νὰ κτίζωσαν νέα
κτίρια, Τελωνεῖον, Δικαστήριον
καὶ κέναν ὑπονόμωσις. Ἐχον
κτίσει καὶ νοσοκομῆσις. Στὸ Λιβί-
σι δὲν ἐπήγα ἀπὸ τὴν συγκίνησις
μου ἔβλα, νὰ φέγω, ὅπως τὸ
σπῆμα ἔβλα εἶδον καὶ ἀπῆλθον.
Μεγάλον ἐντύπωσις μὸς ἔκανε
πρὸς δὲν εἶδα ἕνα καμῆσις καὶ
γαιθούρισι. Τώρα ἔχον ἀμερικαν-
ικὰ αὐτοκίνητα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΙΑΜΕΤΗΣ

Εφ. «ΛΙΒΙΣΙ» Τ.26 Δεκ. '63-Γράμμα Μακρηνοῦ ἀπὸ το ἐξωτερικὸ με αναφορὰ στο
Γ. Πολίτη.

Σάντα Μπάρμπαρα-Καλλιφορνίας

H.P.A. 12-1-58

Κε Ἀντώνιε I. Πετρόγλου,

Παρακαλῶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν πρωτοβουλίαν σας νὰ μοι ἀποστείλετε τὴν νεοεκδοθεῖσαν ἐφημερίδα μας «Μάκρη» ἣς ἀνέγνωσα καὶ τὰς τέσσαρας μηνιαίας ἐκδόσεις, μετὰ τῆς συζύγου μου Μαρίας, καταγομένης ἐκ Λιβησίου (τὸ γένος Θεοδώρου Χ|Κυριάκου) καὶ ἀδυνατῶ νὰ σᾶς περιγράψω τὴν μεγάλην μου χαρὰν ἅμα καὶ συγκίνησιν. Ἄγνοῶ πῶς νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὸ ὑπέροχόν σας ἔργον πρὸς ἐκδοσιν τῆς περιωνύμου ἐφημερίδος «Μάκρη». Σᾶς διαβεβαίω ὅτι ἀκόμη δὲν συνῆλθον ἐκ τῆς συγκινήσεώς μου, ἀναμνησθεῖς παρελθόντα μεγαλεῖα, βίον πλουσιοπάροχον καὶ λίαν ἐλεύθερον. Ἐπίσης τὰς νεανικὰς ἀναμνήσεις ὅτε ἐφοίτων εἰς τὴν Λουϊζίδειον σχολὴν ἐνθα ἔμαθον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ τῶν τότε καθηγητῶν μας κ. κ. Παρασκευᾶ Ἐλευθερίου, Χραλάμπους Καβάσιλα, Γεωργίου Πολίτη καὶ Σάββα Πασχαλίδη. Συνημμένως λαμβάνετε ἐπιταγὴν ἐκ δώδεκα δολλαρίων διὰ συνδρομὴν μου. Ἐπίσης ἐπιθυμῶ ἀργότερον ὅπως γίνω μέλος τοῦ ἀρτισυστάτου συλλόγου μας.

Ἀνεγνώσαμεν πολλὰ ὀνόματα πατριωτῶν, οὓς ἐγνωρίζομεν ἐκ Μάκρης καὶ Λιβησίου, καὶ συνεκινήθημεν μέχρι δακρύων.

Εφ. «Η ΜΑΚΡΗ» Τ.10 ΦΕΒ '57- Γράμμα Μακρηνού από το εξωτερικό με αναφορά στο Γ. Πολίτη.

ΠΩΣ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗ Η ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ

Του κ. ΝΙΚΟΥ ΕΜΜ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

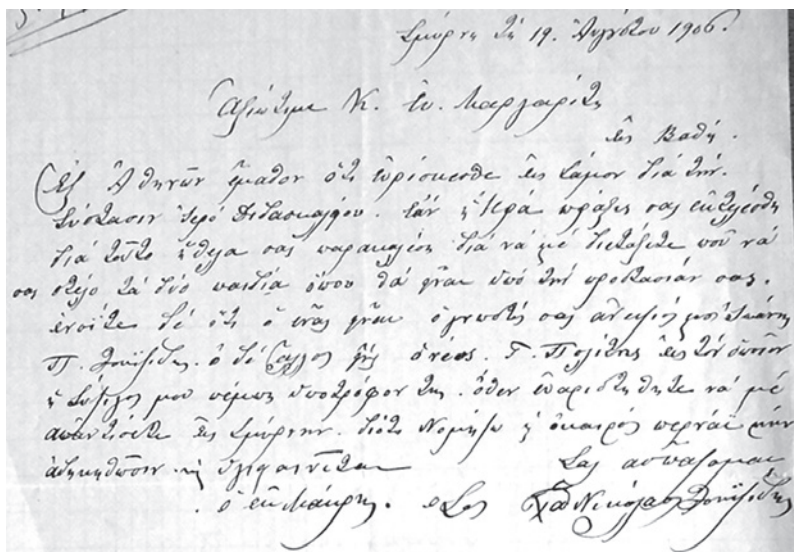
Τὸ Σχολεῖον ἐκτίσθη ἡ ἐπιτροπή ἀποκαταστάσεως προσφύγων μεπλύνθους μονοτάξιον με δύο (2) αἰθούσας, εἰς ὅ φοιτοῦσαν τὰ παιδιὰ τῆς Νέας Μάκρης, ὡς καὶ τῶν δύο συνοικισμῶν βλαχοποιμένων, οἵτινες ἀπέχουν περὶ τὰ δύο καὶ ἡμίσει χιλιόμετρα ἕκαστος, οἱ δὲ διδάσκαλοι κατ' ἀρχὴν δὲν ἦσαν πατριῶται, βραδύτερον ὅμως τὸ 1929 ἀφίχθη ὁ συμπατριώτης μας Γεώργιος Πολίτης ἐξαιρετικὸς δημοδιδάσκαλος, ὁ ὁποῖος με θέρμην ἀγάπης καὶ ζήλον συνέτεινεν εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καλοῦ χαρακτήρος τῶν τέκνων μας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄπαντες οἱ γονεῖς οφείλουσιν εὐγνωμοσύνη.

Ἀλλὰ δυστυχῶς διὰ τὴν Νέα Μάκρην ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἐγκαταλείψει τὸ 1933, διότι ἤθελε νὰ σπουδάσῃ τὰ παιδιὰ του εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ οὕτω ἡ Νέα Μάκρη ἐστερήθη ἕναν ἐπίλεκτον συμπατριώτην διδάσκαλον.

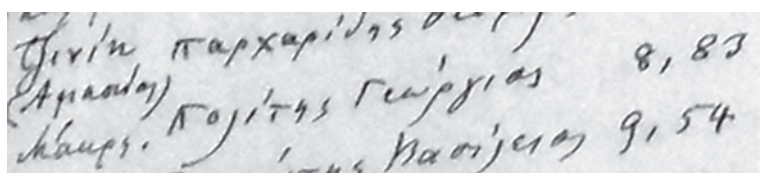
Εφ. Μάκρη Τεύχος 4, 1957. «Το Σχολεῖον ἐκτίσθη ἡ Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων με πλίνθους με δύο (2) αἰθούσας, εἰς ὅ φοιτοῦσαν τα παιδιὰ τῆς Νέας Μάκρης, ὡς καὶ τῶν δύο συνοικισμῶν βλαχοποιμένων, οἵτινες ἀπέχουσι περὶ τα δύο καὶ ἡμίσει χιλιόμετρα ἕκαστος, οἱ δε διδάσκαλοι κατ' ἀρχὴν δὲν ἦσαν πατριῶται, βραδύτερον ὅμως το 1929 ἀφίχθη ὁ συμπατριώτης μας Γεώργιος Πολίτης, ἐξαιρετικὸς δημοδιδάσκαλος, ὁ ὁποῖος με θέρμην ἀγάπης καὶ ζήλον συνέτεινεν εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καλοῦ χαρακτήρος τῶν τέκνων μας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄπαντες οἱ γονεῖς οφείλουσιν εὐγνωμοσύνη»

(Σημείωση: Οἱ ημερομηνίες καὶ ὁ λόγος ἀναχώρησης τοῦ Γ. Πολίτη εἶναι λανθασμένες. Ἡ θητεία τοῦ ἦταν 1928-35 καὶ ὁ λόγος ἀναχώρησης ἡ ρήξη τοῦ με τοὺς ντόπιους)

Έγγραφα:

1906 Επιστολή Χ' Νικόλα Λουϊζίδη προς Πρόεδρο Συλλόγου «ΑΝΑΤΟΛΗ» για υποτροφία Γεωρ. Ηλία Πολίτη (Αρχ. Εστίας Νέας Σμύρνης «ΑΝΑΤΟΛΗ»)

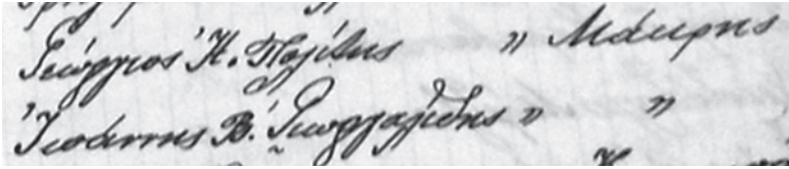
1907 Ιεροδιδασκαλείο Σάμου-Αποφοίτησις τάξις Α-Βαθμολογία Γεωργίου Πολίτη

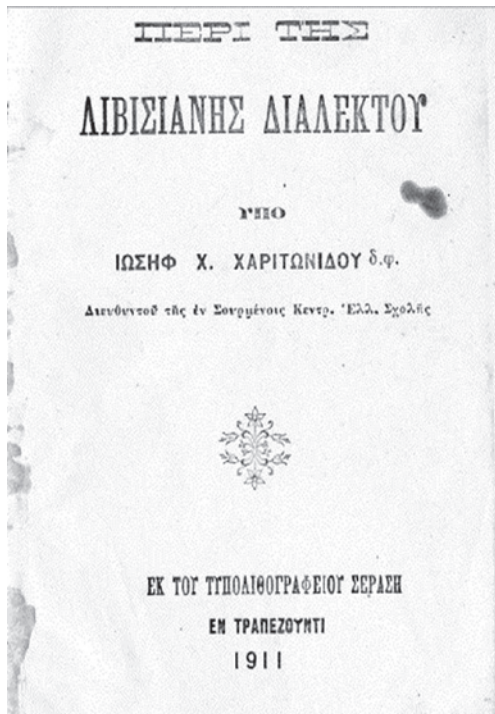
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,,"

Αρ. αφοθ.	ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΠΑΤΡΙΣ	ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤ.
Ἐδρεθεύοντες ἐν Σάμῳ			
42	Γρηγόριος Σβολάκης.....	Μηχανιώνα	1908-1909
43	Ἐρμμανουὴλ Θράβαλος.....	Σάμος.....	"
44	Εὐστράτιος Ἀλεπίδης.....	Μυτιλήνη.....	"
45	Χαραλάμης Καρόδης.....	Βουρλά.....	"
46	Ἰωάννης Γεωργαλίδης.....	Μάκρη.....	"
47	Γεώργιος Πολίτης.....	Μάκρη.....	"

Επετηρίς 1911 Μικρασιατικού Συλλόγου «ΑΝΑΤΟΛΗ». Κατάλογος αποφοίτων-Γ. Πολίτης.

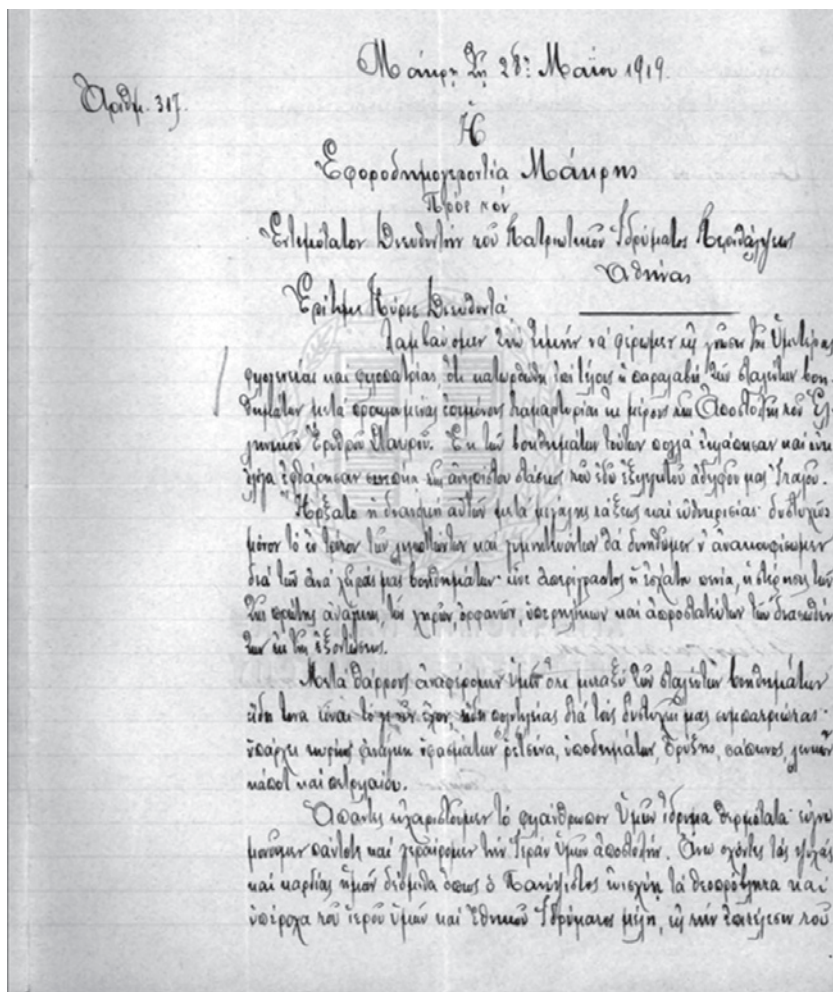
Ιεροδιδασκαλείο Σάμου-Αποφοίτησις τάξις Β'. Γεώργιος Η. Πολίτης και Ιωάννης Β. Γεωργαλλίδης (πιο πάνω στη λίστα, συμφοιτητής τους αναφέρεται και ο Ιωάννης Π. Λουϊζίδης, επίσης εκ Μάκρης).

ΕΝ ΜΑΚΡΗ: (Μ. Ασίας)
Τῆ εὐγενεῖ ὄροντι τοῦ ἀξ.
κ. κ. Ἰωάν. Γεωργίου.
Σάββας Ἐμμ. Παυλίδης 1

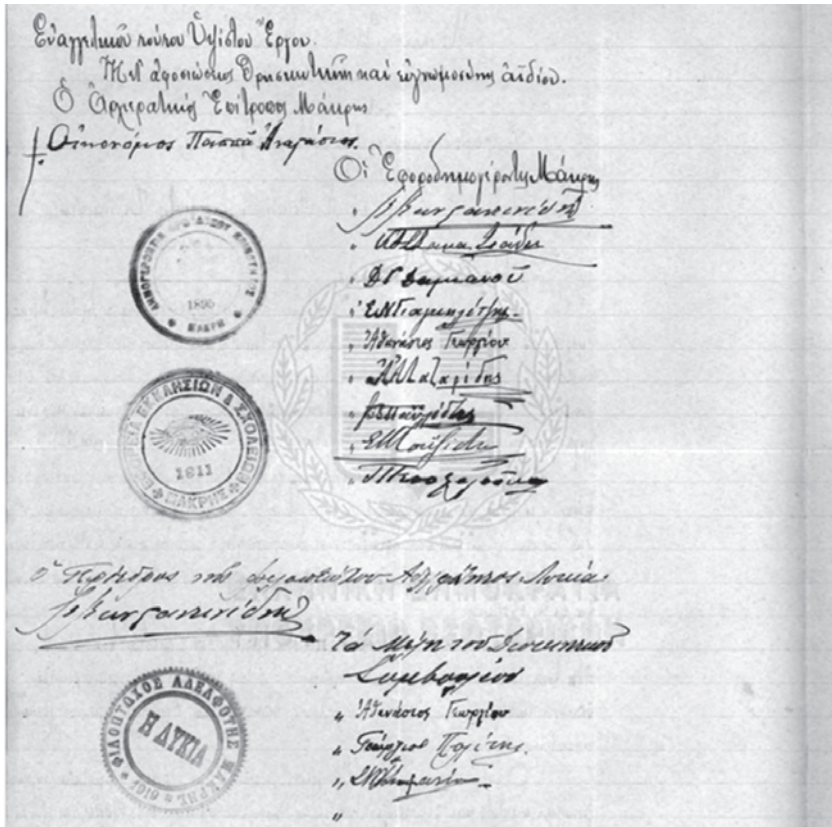
Θεμιστοκλῆς Χαριτωνίδης 5
Ἄντωνιος Παππαθανασίου 5
Διογένης Ἰ. Λουϊζίδης 4
Κ. Παππαδουλῆς (ιατρός) »
Μιχ. Πετρίδης »
Κωνστ. Ἄντ Μαμαλιγκας »
Γεώρ. Ν. Θεοδορόπουλος »
Μιχ. Καραμιχαλῆς »
Σ. Ἄ. Βασιλειάδης »
Σεραφείμ Χαριτωνίδης »
Π. Ἄγ. Παρασκευας διδ. »
Ἀύγου. Φ. Πανηγύρης » »
Γεώρ. Χαρ. Καίσης »
Μιχ. Ἄγ. Παρασκευας »
Τῆ εὐγενεῖ ὄροντι τοῦ ἑλλ.
κ. κ. Δ. Παπαντωνίου.
Γεώργιος Β. Κόκκινος 1
Ἰ. Β. Γεωργαλλίδης (διδ) »
Θ. Σ. Χουρμουζιάδης » »
Χριστόδ. Π. Κατζῆς » »
Γεώργιος Πολίτης » »
Γ. Ἄ. Λαζαρίδης (δικηγ.) »

Προτελευταίος στη λίστα συνδρομητών του βιβλίου του Λιβισιανού Ιωσήφ Χαριτωνίδου (εκδ. 1911) ο Γεώργιος Πολίτης-Δάσκαλος.

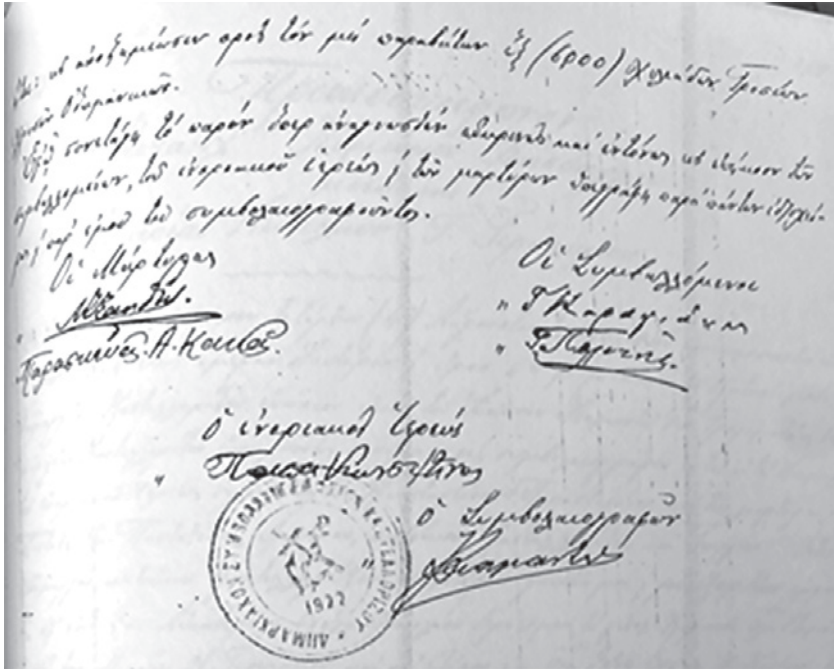

**ΑΡΧΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΦΑΚΕΛΟΣ 1919 -
ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**

Ψήφισμα ευχαριστιών και ταυτόχρονα διαμαρτυρίας της Δημογεροντίας Μάκρης το 1919 (επί Ιταλικής κατοχής της Μάκρης) προς το Ελληνικό Πατριωτικό Ίδρυμα για την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στη Μάκρη, από την οποία μέρος εκλάπη και εφθάρρη εξαιτίας των Ιταλών. Υπογράφει μεταξύ άλλων εξεχόντων Μακρητών, ο Γεώργιος Πολίτης ως μέλος της Φιλοπτώχου Αφελφότητος Μάκρης.

• Γεώργιος Κογιάνης.

Προικοσύμφωνο Γεωργίου Ηλία Πολίτη-Ευαγγελίας Γεωρ. Καραγιάννη, Καστελλόριζο 1924:

«Εν Καστελλορίζω σήμερον την 18.07.1924....»

71/573

✠

Αριθ. 724

ΕΠΑΡΧΙΑ ΡΟΔΟΥ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ

Ο υποφαινόμενος δηλοποιῶ ὅτι ἐν τῇ ἑορταίᾳ τοῦ Ἁγίου
Γεωργίου ἐκ τῶν νομίμων συζύγων Γεωργίου Πολίτη
Μαρίας καὶ Μαρίας
Καστελλορίζου γεννήθη τῇ 6^ῃ Ιουλίου 1926. τέκνον ἄρρεν
τῇ 14^ῃ 9/βριτ 1926 ὡς ἐπεβαπτισθὲν κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς καθ' ἡμᾶς
Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπ' ἐμοῦ ἀνεδέξατο ἐκ τῆς
ιεράς κολυμβήθρας Γεωργίου Λουκά Μυτιληναίου
ὀνομάσει ἁγίου Νικολάου ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν
συνυπογεγραμμένων μαρτύρων.
Ἐν Καστελλορίζῳ τῇ 14^ῃ 9/βριτ 1926.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ	Ο ΒΑΠΤΙΣΑΣ ΙΕΡΕΥΣ	Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ
<u>Γεωργίου Μυτιληναίου</u>	<u>Γεωργίου Καστελλορίζου -</u> <u>Πατρὸς Σεφείνου</u>	<u>Αθανασίου</u>

Πιστοποιητικό γέννησης Μαρίας, κόρης Γ. Πολίτη Καστελλορίζου 1926.

2900
 Φοβ. 304
 Ζητούν η ίδια και αρτοποιήμα 1436 ηρασιονιά 8-11-24 δέματα 20⁵
 Ζητούν η ίδια και αρτοποιήμα 1436 ηρασιονιά 8-11-24 δέματα 20⁵
 Ζητούν η ίδια και αρτοποιήμα 1436 ηρασιονιά 8-11-24 δέματα 20⁵
 Ζητούν η ίδια και αρτοποιήμα 1436 ηρασιονιά 8-11-24 δέματα 20⁵

επί όσον επί δική και το μέτρο δειγματολόγιο 300
 Λουρα και αυτιά ζυμύ 150 η τακτική δειγματολόγιο 40
 Παιδική και αυτιά ζυμύ 50 η τακτική δειγματολόγιο 10
 Ξηροκαυμάρο ζυμύ 100 αυστηρότητα δύο επί αυστηρό
 είσοδα 300, 10, 0,5% επί 22 μήνες 14 22,50
 αυστηρότητα 10, 0,5% 32,50, αυστηρότητα 50 377,50
 η ίδια (Γραμμοί και δειγματολόγιο) 100 η τακτική δειγματολόγιο
 446 επί 10 αυστηρότητα 100 η τακτική δειγματολόγιο 100 65
 55 η Μίλαρον Μαρία 100 η τακτική δειγματολόγιο 100 40, 1/2 } 398,50
 38 70 = 1 αυστηρότητα 100 η τακτική δειγματολόγιο 100 70

η Μίλαρον Μαρία 100 η τακτική δειγματολόγιο
 = 1 αυστηρότητα 100 η τακτική δειγματολόγιο

ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ-1925 Απογραφές περιουσιών προσφύγων Μάκρης
 Μικράς Ασίας, περιουσία Ιωάννη Ηλ. Πολίτη, αδερφού του Γεωργίου Πολίτη.
 Συνκληρονόμοι η μητέρα τους Μαρία και ο αδερφός του Ιωάννη «διδάσκαλος
 Γεώργιος».

Αριθ. απόφ. 850

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ & ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΟΤΗΤΟΣ

Συγκείμενη εκ των μελών αυτής *Κυρίαίους Κωνσταντίνου Τσοβόλα, Καρ. Κόσουδα, Διμ. Ραϊζίου Γ. Παναγιώτρου και Ν. Σουμιάδου*

συνελθούσα εν τῷ κατστήματι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τὴν 19^{ην} *Νοεμβρίου 1927* ἐπέληθη τῆς ἐξετάσεως τῆς ἀνταλλαξιμότητος ἢ μὴ τοῦ *Γεωργίου Η. Πολίτη* ὑπὲρ οὗ ἢ ὑπ' αὐτοῦ 304 ἀποφασίς τῆς Ἐκτιμητικῆς Ἐπιτροπῆς *Μάιουμ-Παδί* ἀφ' ἑαυτῶν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐνώπιόν της ἐκτεθέτα *ἔκαστ' 43 ἡμέρας διαρκείας Ὑπουργεῖον Γεωργίας.*

Σκεφθεῖσα

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἐν τοῖς σχετικοῖς πρακτικοῖς λεπτομερῶς ἐκτιθέμενα ἀπεδείχθη ὅτι ὁ *Γεωργίου Η. Πολίτης* ἐτύγχανεν ὁρμηανὸς ὑπήκοος ἐλληνικοῦ ὀρθοδόξου δόγματος.

Ἰὰ ταῦτα

καρκτηρίζει αὐτὸν ὡς ἀνταλλάξιμον.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ,
Παναγιώτρου

Ἐθεωρήθη

Ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς

Ὁ Διευτὴς Ἀνταλλαγῆς

Ἐγγραφο 1927 -βεβαίωση ὅτι ο Γ. Πολίτης εἶναι ἀνταλλάξιμος.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΠΟΣΗΜΙΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ

Δικαιούχος Γεώργιος Γ. Πολίτης Διευθυντής του Γραφείου
 Κοινότης Λαμία Έπαρχιας Πρωτοβουλίας
 Αριθ. μητρώου 225 Αριθ. Πράξεως 204
 Διευθύνσις του ενταθα Συνεδ. Ανωτάτων των Παιδαγωγ.

καταβλητέον ποσόν Μητρώου 100
 Μείον έκπτώσεως 26%, 74

πρός δραχμὰς 357,6400 Υπόλοιπον 10389.20
 Δρχ. 10389.20

ΕΠΙΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟΝ

Τὸ Ταμείον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐντέλλεται:

1ον) Νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν εἰρημένον δικαιούχον
 α) Διὰ τὸ ποσὸν τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ Δρχ. 2077.80
 β) » τὸ πλεον κλάσμα ἀποζημιώσεως Δρχ. 311.40
 Παρεδόθησαν δὲ εἰς αὐτὸν ὁμολογίαι ὑπ' ἀριθ. 8000
 ἀξίας » 8000
 Σύνολον Δρχ. 10389.20

2ον) Ἐπὶ τοῦ συνόλου τούτου τὸ Ταμείον
 ἐντέλλεται νὰ εἰσπράξῃ δια προμήθειαν 1%, Δρχ. 103.90

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16-12 1927

Ἐξωφλήθη αὐθημερόν καὶ
 παρελήφθησαν αἰ ὡς ἄνω
 ὁμολογίαι

Ὁ λαβὼν

Ὡς Ἐπίτροπος δυνάμει τ α ὑπ' ἀριθ. α
 ὡς πληρεξούσιος » ὑπ' ἀριθ. α

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΥ
Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Ἐγγραφο 1927 ἀποζημίωσης δικαιοῦχων ανταλλαξιμῶν γιὰ Γ. Πολίτη.

ΠΑΜΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ
— Α Μ Υ Ν Η Σ —
ΔΙΚΛΙΟΥΧΩΝ ΑΝΤΙΛΛΑΞΙΜΩΝ
Π.Ο.Α.Α.Α.
1924
ΑΙΟΛΟΥ 155

Αρ. Πρωτ. 10621

Αθήναι 23 - 11 - 1927

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

Πιστοποιούμεν την ταυτότητα του εικονιζομένου κυρίου
Γεωργίου Γρηγορίου Παρίσου
πρόσφυγος εκ Λιβυσίου Πισιδίας
κατοίκου Καστελλορίζου
κατόπιν προσαγωγής του βιβλιαρίου περιθάλψεως και
των κάτωθι μαρτύρων *Μιχαήλ Αλέξια Γεωργίου*
Νικόλαοι ου κωμάρηδες μεμ' ημερ' 28-8-1922 εδ' ειν' εγγένει
αγγαριωδ' ήμασιν.

Εφ' ώ χορηγείται τὸ παρὸν ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν εἰσπραξίν
τοῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἀπολατῶν του.

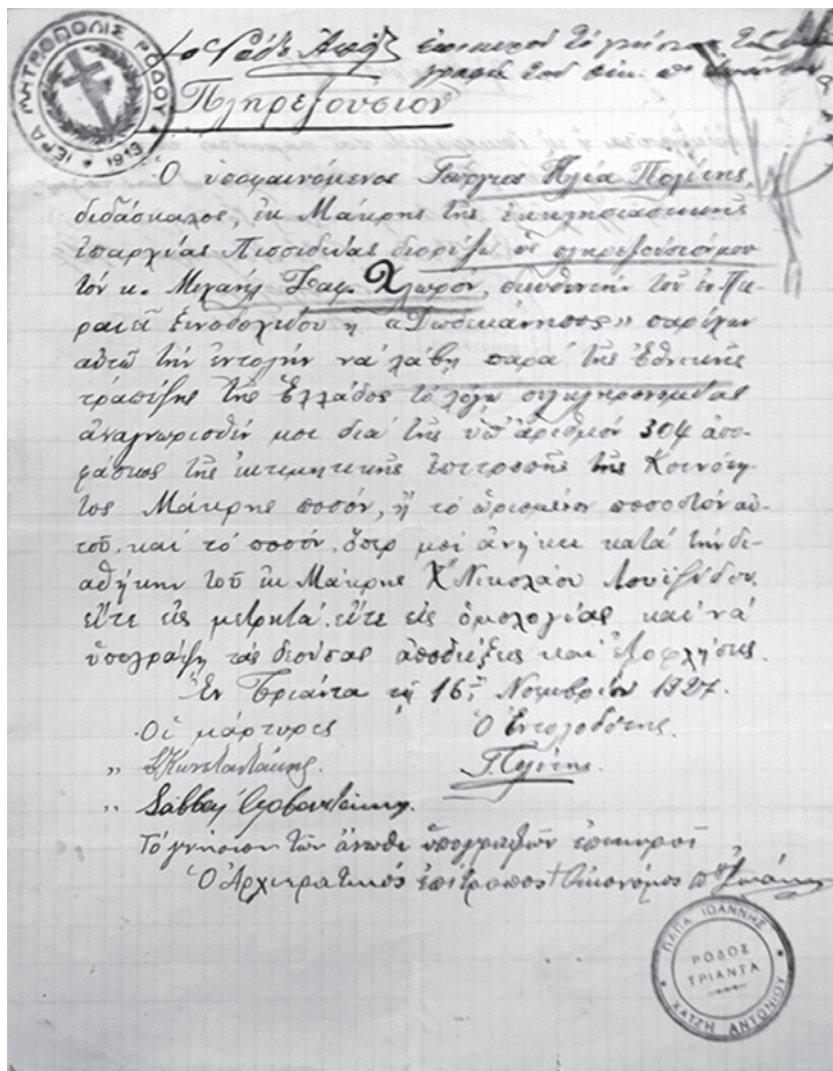
Ο ΑΡΧΟΕΛΕΥΘΕΡΟΣ
Ρ. Κωνσταντίνου

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Γ. Πολίτης

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ
Μιχαήλ Αλέξια

Πιστοποιητικό ταυτότητας Γ.Πολίτη εκ Λιβυσίου κατοίκου Καστελλορίζου το 1927.

Έγγραφο 1927. Ο Γεώργιος Πολίτης εκ των κληρονόμων του Χ΄ Νικόλαου Λουϊζίδη.

Mod. SV, 311

ΑΤΤΟ ΔΙ ΜΟΡΤΕ ΠΡΑΞΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

Avanti di me (1)
 Ένώπιον έμοθ ωσ Ανθιαρχου Αρχιεπισκου
Αρσνα Κηροποιου Πλακατωαίεσ Αρχιεπισκου
 sono oggi comparsi i Signori:
 Ένεφανέθησαν σήμερα οι Κύριοι:

I
 1ον ο Γεωργιος Καραγιάνης di professione επαγγέλματος
27 ετών di anni 3 ημεσιν ούτω
 II
 2ον Βασίλειο Γεωργίου Καραγιάνη di professione επαγγέλματος
37 ετών di anni 3 ημεσιν ούτω

i quali mi hanno dichiarato che alle ore
 οι οποίοι μοι έδηλώσαν ότι περί ώρον 10 μ. μ. 22.1.30
 del giorno 22.1.30 è deceduto in (2)
 της ημέρας 22.1.30 απώλειαν εις

συναυσία έξ Καστελλόριζου il signor
ο Κήριος Δημητρίου
Γεωργίου Καραγιάνη di anni 27 di profes-
 sione επαγγέλματος
 τος εμπίκου figlio di Γεωργίου
 e di Αναστασίας
 και της Αναστασίας
Αγαπης

Letto confermato e sottoscritto
 'Ανεγνώσθη έβεβαιώθη και έσφραγίσθη

Η επαρχοποιός 6 φεβρουαρίου 1930.

I DENUNCIANTI
 ΟΙ ΑΠΑΓΟΥΝΤΕΣ
Βασίλειο
Καραγιάνη

L'INCARICATO
 DELLA TENUTA DEI REGISTRI DI MORTE
 Ο ΕΝΤΕΤΑΑΜΕΝΟΣ
 ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΘΑΝΑΤΩΝ

Πράξη θανάτου κουνιάδου του Γ. Πολίτη, Δημητρίου Γεωρ. Καραγιάννη, 22.1.30 Καστελλόριζο.

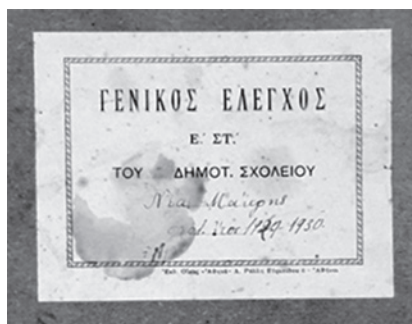
ΜΑΘΗΤΟ										ΔΟΧΙΟΝ										
ΤΟΙΣ ΕΚΔΕΧΟΜΕΝΟΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ										ΕΡΓΑΣΙΑΣ										
Αριθμ. μαθητ.	Όνομα και επώνυμο μαθητ.	Αλικία	Τόπος γέννησης			Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη	Αριθμ. μαθητ. στην τάξη
			Επαρχία	Πόλις	Χώρα															
1	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	11	Αθήνα	Κωνσταντινούπολη	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	10	Λαμία	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	8	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	11	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	8	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	Λεωνίδης του Κωνσταντίνου	9	Αθήνα	Αθήνα	Αθήνα	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Μαθητολόγιο Σχολείου Νέας Μάκρης 1929. Αναφέρονται οι βαθμολογίες 63 μαθητών ηλικίας 7-16, ο τόπος γέννησης (περισσότερων Μάκρη-Λιβισί), το επάγγελμα πατρός κ.ά. Υπογράφει ο «Διευθυντής Γ. Πολίτης».

**ΜΑΘΗΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1928-29**

αα	Ον/νυμο	Ηλικ.	Γέννηση	Διαμονή	Επάγγ.Πατρός	Τάξη
1	Λουίζος Αντ. Αναστάσιος	10	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Σιδηρουργός	Γ
2	Λουίζος Ιορδ. Αναστάσιος	10	Σμύρνη	Ν. Μάκρη	Οδηγός	Γ
3	Πασβάγκα Σταυρ. Μαρία	11	Κόρινθο	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Γ
4	Αναγνωστόπουλος Αντ. Τάκης	9	Δελλώναι	Ν. Μάκρη	Ιατρός	Β
5	Παπαγεωργίου Δέσποινα	9	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ιερεύς	Γ
6	Μανάβη Βλασ. Ανθούλα	9	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Γ
7	Λαζάρου Μοσχ. Βασίλειος	13	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Ε
8	Τρέμπελης Γιωρ. Ιωάννης	9	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Α
9	Σωτηράκος Ιωάν. Χρήστος	10	Χανιά	Ν. Μάκρη	Στρατιωτικός	Γ
10	Σουλάντων Αντ. Δεσποινούλα	7	Αθήνα	Ν. Μάκρη	Υποδηματοποιός	Α
11	Εξηντάρης Σταυρ. Σταμάτιος	9	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Β
12	Πασβάγκα Σταυρ. Λάζαρος	11	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Δ
13	Σωτηρίου Μιχ. Αντώνιος	10	Άμφισα	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Γ
14	Σωτηρίου Μιχ. Ελισάβετ	8	Φυλιατρά	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
15	Σωτηράκου Ιωαν. Παναγιώτα	8	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Στρατιωτικός	Α
16	Λουίζου Αντ. Αθηνά	8	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Σιδηρουργός	Α
17	Τσακκιριγιάννη Ιωάν. Μαρία	7	Ρόδος	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
18	Θεοδωράτου Χαράλ. Άρτεμις	8	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ανθρακεύς	Β
19	Λιβαθνού Αλεξ. Μαρία	10	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Υποδηματοποιός	Γ
20	Παλτήρη Βασίλ. Αρτεμισία	11	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Κρεοπώλης	Γ
21	Ταχτατζή Ανδρ. Μοσχούλα	10	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Γ
22	Ταχτατζή Ανδρ. Ελπίδα	8	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
23	Κρεμανδάλου Νικ. Κυριάκος	10	Προύσα	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Β
24	Τσαλμουσιάν Καρνικ. Μαρία	9	Σμύρνη	Ν. Μάκρη	Εργάτης	Α
25	Τσαλίκη Δημ. Σταυρίτσα	9	Σμύρνη	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Α
26	Εμμεής Κων. Βασίλειος	8	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Παντοπώλης	Β
27	Πασβάγγας Σταυρ. Γεώργιος	7	Ηνωμ. Πολιτεία	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
28	Χ»Γαβριήλ Ευθύμ. Νικόλαος	8	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Β
29	Κάκος Κυριάκ. Νικόλαος	7	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
30	Παλτήρη Γιωρ. Αρετή	10	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Β
31	Παλτήρη Γιωρ. Μαρία	8	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
32	Τσιλάβη Βασίλ. Μαρία	9	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Ορφανή	Β
33	Δαμιανού Δημοσθ. Μαρία	8	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Ορφανή	Β
34	Τσίρκας Αναστ. Ευάγγελος	8	Γεροτσακούλι	Γεροτσακούλι	Βλαχοποιμίν	Α
35	Μακρής Δημ. Γεώργιος	8	Γεροτσακούλι	Γεροτσακούλι	Βλαχοποιμίν	Α
36	Πασβάγκα Σταυρ. Ιωάννης	8	Ηνωμ. Πολιτεία	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
37	Βαζάνας Ιωάνν. Ιωσήφ	10	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Β
38	Βαζάνας Ιωάνν. Δημήτριος	8	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
39	Κορωπούλη Αδάμ. Ελένη	9	Μάνδρα	Ν. Μάκρη	Ρετινοουλλέκτης	Β
40	Μακρή Ευάγγ. Σοφία	7	Μάνδρα	Ν. Μάκρη	Δασοφύλαξ	Α
41	Παπαγεωργίου Ιωάννης	14	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ιερεύς	Ε
42	Σωτηράκης Ιωάνν. Κων/νος	13	Κρέσταινα	Ν. Μάκρη	Στρατιωτικός	Ε
43	Μαγγίνας Αθαν. Νικόλαος	14	Αραπετώσα	Μαραθών	Ορφανός	Δ

αα	Όν/υμο	Ηλικ.	Γέννηση	Διαμονή	Επάγγ.Πατρός	Τάξη
44	Γκίκας Σπυρ. Μιλτιάδης	14	Γραμματικόν	Μαραθών	Γεωργός	Δ
45	Μαγγίνας Γιωρ. Αναστάσιος	10	Αραπετώσα	Μαραθών	Βλαχοποιμίν	Β
46	Πασβάγκας Σταύρ. Γεώργιος	16	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Ε
47	Εμμεή Λάμπου Μαρία	7	Αγόριανη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
48	Δαμιανός Κωνστ. Γεώργιος	14	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Ε
49	Δαμιανός Κωνστ. Μιχάλης	9	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
50	Μανές Εμμαν. Νικόλαος	13	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Ορφανός	Ε
51	Τούμπερη Αντ. Κατίνα	10	Λιόπεσι	Ν. Μάκρη	Αλιεύς	Β
52	Λαγός Ιωάνν. Γεώργιος	16	Βρύουλα	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Δ
53	Δαμιανός Αντ. Ιωάννης	14	Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Ε
54	Λαγού Ιωαν. Κωσταντία	7	Ν.Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
55	Καραγιάννης Ιωαν. Κώστας	16	Λιβίσιον	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Ε
56	Κεπέση Κωνστ. Ευαγγελία	7	Καίτσα	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
57	Μαντέλας Γιωργ. Δημήτριος	11	Γεροτσακούλι	Γεροτσακούλι	Βλαχοποιμίν	Α
58	Τσίρκας Δημ. Γεώργιος	8	Γεροτσακούλι	Γεροτσακούλι	Βλαχοποιμίν	Α
59	Λουίζου Ιορ. Ειρήνη	7	Ν.Μάκρη	Ν. Μάκρη	Οδηγός	Α
60	Καλαϊτζής Λουκ. Γεώργιος	8	Ν.Μάκρη	Ν. Μάκρη	Γεωργός	Α
61	Μαγγίνας Γεωρ. Ευάγγελος	14	Αραπετώσα	Μαραθών	Βλαχοποιμίν	Δ
62	Μακρής Ευαγγ. Γιώργος	13	Μάνδρα	Ν. Μάκρη	Ρετσιοσυλλέκτης	Δ
63	Μίχας Μιχαλ. Δημήτριος	7	Μάνδρα	Ν. Μάκρη	Ρετσιοσυλλέκτης	Α

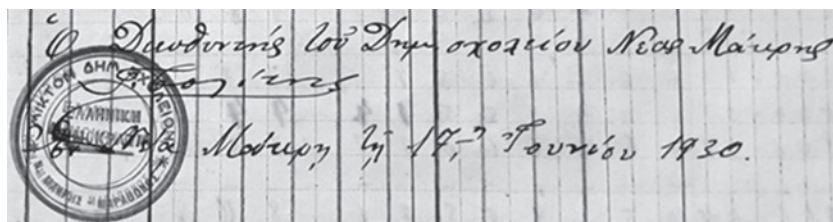
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ									
Γ' Διάρκεια Μαθήματα									
Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά
9	8	10	8	8	10	9	10	8	9

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ									
Α' Διάρκεια Μαθήματα									
Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά
9	10	8	8	10	9	9	8	8	7

Ποσάτα
 έμμετρών στην οκτώμηνη επί μέρους επί εν Νέοι Μαίικροι
 μονολόγιου δημοτικού κατ' έτος 1929-1930.

Κατάταξη	Μαθηματικά			Ελληνικά			Επιστήμες			Αποστολές			Παραμύθια κ.τ.λ.				
	Αριθμ.	Σύνολο	Μέση	Αριθμ.	Σύνολο	Μέση	Αριθμ.	Σύνολο	Μέση	Αριθμ.	Σύνολο	Μέση					
Α'	7	7	14	3	3	3	-	-	4	7	11	3	5	8	7	2	3
Β'	13	10	23	1	1	2	1	-	1	9	20	10	8	14	1	2	3
Γ'	6	3	9	1	1	1	-	-	5	3	8	5	3	8	-	-	-
Δ'	5	6	11	1	1	2	-	-	4	5	9	4	5	9	-	-	-
Ε'	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-	1	-	-	-
Σ'	5	-	5	3	-	3	-	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-
Μέση	57	26	64	9	2	11	1	1	29	24	52	25	20	45	3	4	7

Ο Διευθυντής επί δημοτικού Νέοι Μαίικροι
 Γεώργιος Πολίτης
 Μαίικροι 27 1930 7ου μηνός 1930.

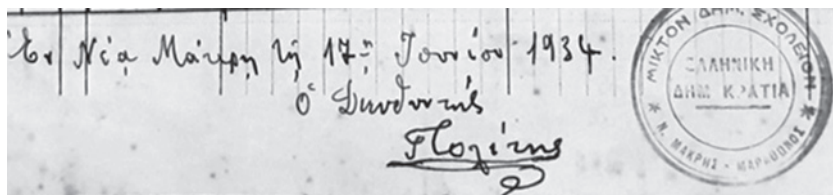

Δημοτικό σχολείο Νέας Μάκρης 1930 -Δντής Γεώργιος Πολίτης.

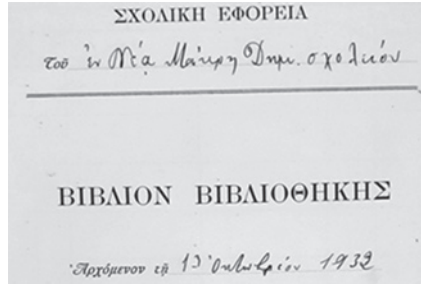
Πίνακ
Απολογιστικού του δημοτ. σχολ. Ν. Μάκρης του σχολ.

Τάξη	Εγγραμμένοι			Εξετασθέντες			Προσβάντες και αποχθόντες			Οι διήλθαν με επιτυχία			Παρατηρήσεις
	Αρρένες	Θήλειες	Σύνολο	Αρρένες	Θήλειες	Σύνολο	Αρρένες	Θήλειες	Σύνολο	Αρρένες	Θήλειες	Σύνολο	
Α'	21	3	24	21	3	24	16	2	18	5	2	7	
Β'	11	10	21	11	9	20	11	6	17	1	-	1	
Γ'	12	7	19	12	5	17	11	4	15	1	1	2	
Δ'	5	4	9	4	3	7	4	3	7	1	-	1	
Ε'	1	3	4	1	3	4	1	3	4	-	-	-	
Σ'	4	2	6	4	2	6	4	2	6	-	-	-	
Σύνολο	54	39	93	53	25	78	47	20	67	8	3	11	

Νέα Μάκρη 17, 7 Ιουνίου 1934.
Ο Διευθυντής
Γεώργιος Πολίτης

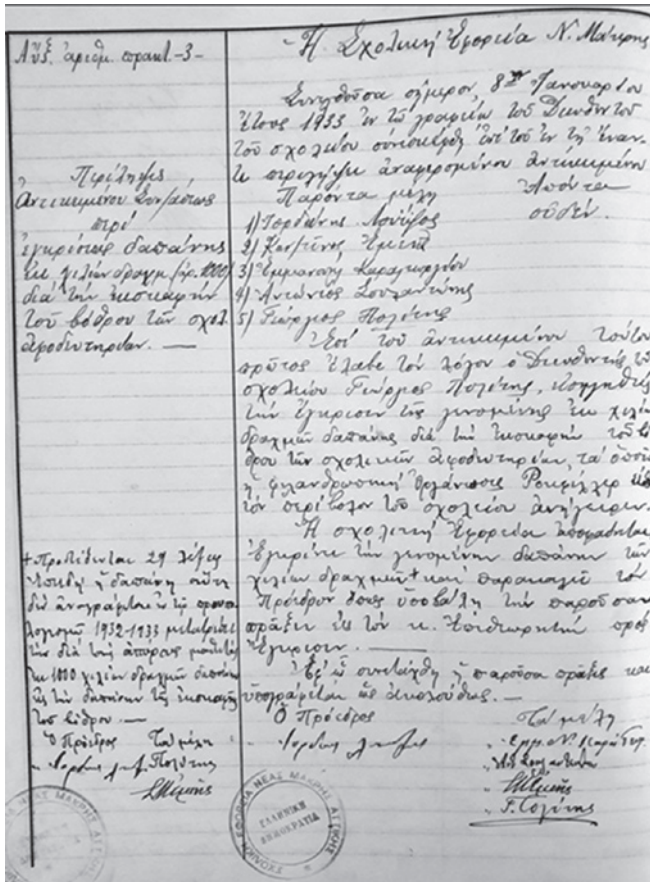
Δημοτικό σχολείο Νέας Μάκρης 1934 -Δντής Γεώργιος Πολίτης.

Αριθμ. βιβλίου	ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΤΙΤΛΟΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩ	ΕΤΟΣ	
1930/1	1	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/2	2	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/3	3	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/4	4	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/5	5	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/6	6	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/7	7	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/8	8	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/9	9	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/10	10	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/11	11	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/12	12	Τὸ βιβλίον πορτοκάλι καὶ τὸ κίτρινον πορτοκάλι	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.

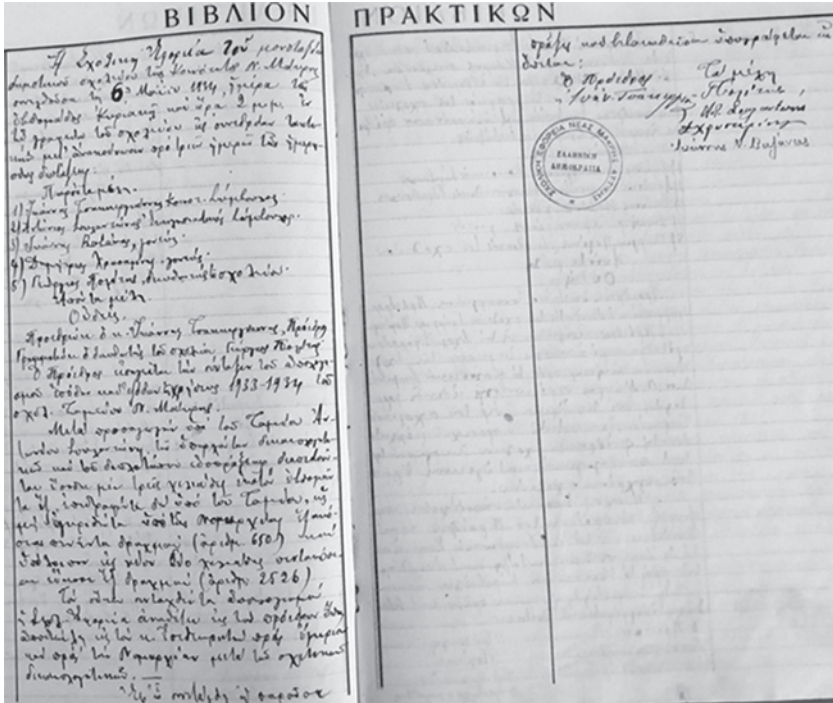
Αριθμ. βιβλίου	ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΤΙΤΛΟΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩ	ΕΤΟΣ	
1930/13	13	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/14	14	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/15	15	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/16	16	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/17	17	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/18	18	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/19	19	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/20	20	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/21	21	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/22	22	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/23	23	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.
1930/24	24	Χρῆμα καὶ ἀργύριον	Σταμάτης Καραγιάννης	200 σελ.

Βιβλίο βιβλιοθήκης Δημοτικού Σχολείου Νέας Μάρκρης 1932-34.

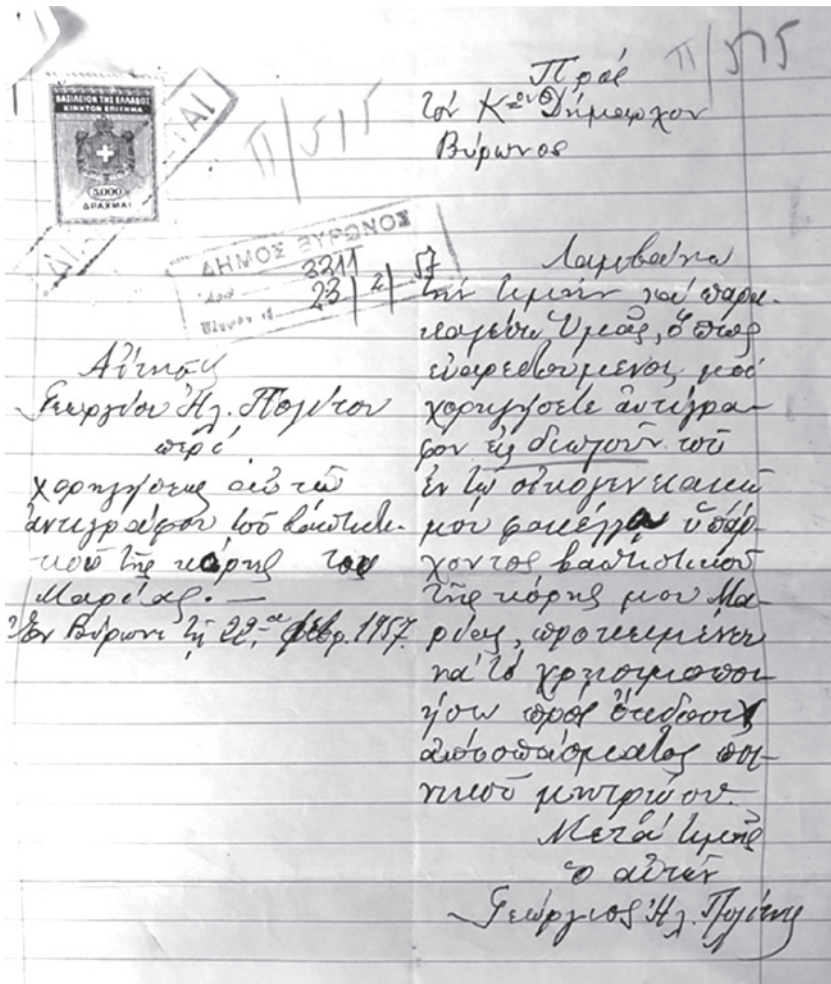

Η Σχολική Εφορεία Νέας Μάρκρης 1933, Πρόεδρος: Ιορδάνης Λουίζος, Μέλη: Εμμέης Κων/νος, Εμμανουήλ Καραγεωργίου, Αντώνιος Σουλαντώνης, Γεώργιος Πολίτης.

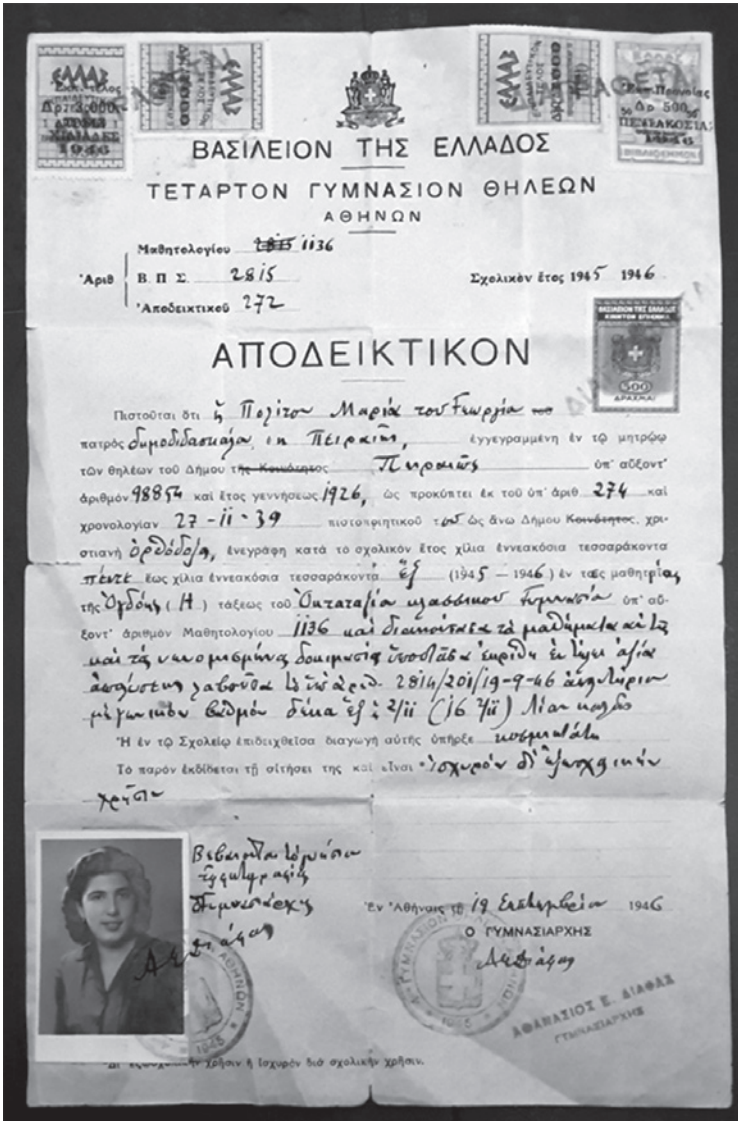
«Επί του αντικειμένου τούτου, πρώτος έλαβε το λόγο ο Δντης του Σχολείου Γεώργιος Πολίτης. Φιλανθρωπική οργάνωσις Ροκφέλλερ εις τον περιβολον του σχολείου ανήγειρεν».

Παρόντα μέλη Σχολικής Εφορείας: Ιωάννης Τσακουργιάννης-Κοινωτικός Σύμβουλος, Αντώνιος Σουλαντώνης-Εκκλησιαστικός Σύμβουλος, Ιωάννης Βαζάνας-Γονεύς, Δημήτριος Χρυσάφνης-Γονεύς, Γεώργιος Πολίτης-Διευθυντής του Σχολείου.

Αίτηση Γ. Πολίτη στο Δήμο Βύρωνια για πιστοποιητικό γέννησης τῆς κόρης του Μαρίας.

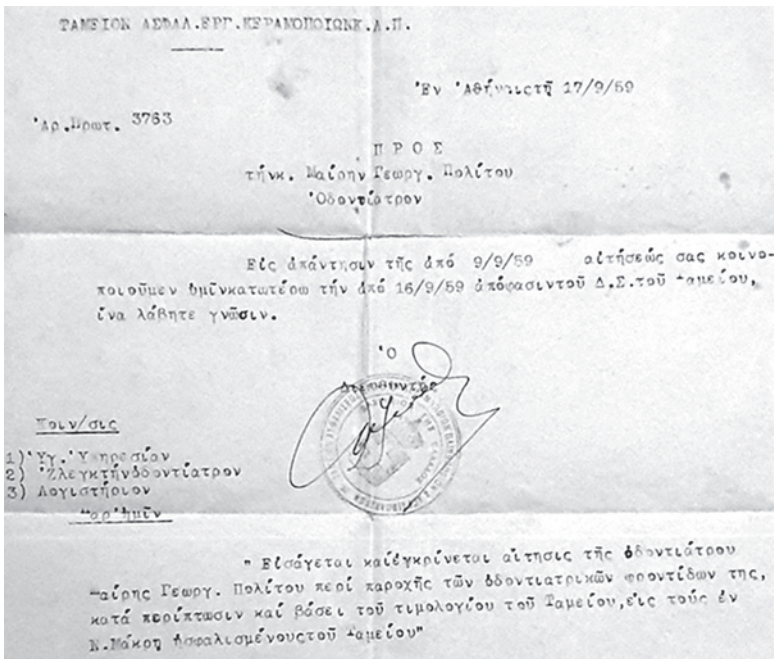
Αποδεικτικό φοίτησης Μαρίας Πολίτη στο 4ο Γυμνάσιο θηλέων Πειραιά, τα χρόνια της Κατοχής.

Δίπλωμα Γαλλικών Μαρίας Πολίτη.

Διπλώματα Γαλλικών Ηλία Πολίτη.

Βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος οδοντίατρου στη Μαρία Γ. Πολίτη.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΝ

Αριθ. 83/Β/1975
Γεωργίου Πολίτη

ΔΗΛΙΑΡΧΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

Εν θάνατον σήμερον εν Δεκεμβρι 1975
 μηνός Μαρτίου του γλωσσικού ένταξου του έθνο-
 κειμένου Πεμηνίου έτους έφραον 1975
 και έφραον 8 η μηνός Μαρτίου και εν τω Ληξιαρχείω κατα-
 στήσεται κειμένον εν τω ΔΗΜΑΡΧΕΙΩ ΒΥΡΩΝΟΣ έφραον
 έφραον του Παναγιώτου Μουστακιδάτου Ληξιαρχου της πόλεως θάνατον του
 θάνατον θάνατον της Έθνης Έσπανίας Ουβιάδ
Κουβιάδ έφραον 37 έταξιματος
Π. Ο. Β. Α. Α. έφραον Α. Ουμπέρτου
Βυλινζοφ έφραον 40 (έφραον Κ. Α. Α.)
Μ. Α.

Αριθ. έφραον έφραον εν τω θάνατον και εν τω έφραον εν τω έφραον έφραον?
έφραον έφραον έφραον (1,2)
 του μηνός Μαρτίου έφραον Πεμηνίου
 και έφραον 8 η μηνός Μαρτίου του γλωσσικού ένταξου του
 έφραον Πεμηνίου 1975 έτους έφραον
Γεωργίου Πολίτη έφραον έφραον
 κάσους έφραον γεννηθέν εν Π. Ο. Β. Α. Α.
 φιλίας έφραον 87 έταξιματος και
 θάνατον Α. Ο. Β. Α. Α. έφραον έφραον
 έταξιματος έφραον έφραον έφραον
 έταξιματος έφραον έφραον έφραον
 αόξ ή θάνατον του έφραον έφραον έφραον
έφραον έφραον έφραον και της
έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον
έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον
έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον
έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

ΑΡΙΘ. ΠΡΑΞ. ΦΥΛΑΚΤΗΡΑΦΩ
 ΑΡΙΘ. ΠΡΑΞ. ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ
 ΑΡΙΘ. ΠΡΑΞ. ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΑΖ 29
 ΕΠΙΣΗΜΟ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
 ΚΑΙ ΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ
 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Έφραον έφραον
 έφραον έφραον
 έφραον έφραον

Ο θάνατον έφραον έφραον έφραον
 έφραον: 1) έφραον έφραον 2) έφραον
 έφραον 3) έφραον έφραον έφραον
 Έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον
 του έφραον έφραον έφραον έφραον έφραον
 και έφραον έφραον

Ο Δηλιάρχης έφραον
 Ο Ληξιαρχός έφραον

Ληξιαρχική πράξη θανάτου Γεωργίου Πολίτη το 1975.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ

Αριθ. Πρωτ. _____
Τηλέφ. 7669.096

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΑΡΙΘ. ΠΡΑΞΕΩΣ 25 ΤΟΜΟΣ Γ ΕΤΟΣ 1978

Όνοματεπώνυμον θανόντος Ευαγγελία Πολίτου
Όνομα Πατρός Γεώργιος
Επώνυμον Πατρός Καραγιάννη
Όνομα Μητρός Φιλία
Όνομα Συζύγου Γεώργιος τὸ γένος τῆς συζύγου _____
Τόπος κατοικίας Βύρων Τόπος γεννήσεως Μ. Στα
Έτος γεννήσεως 1900 Ἐπάγγελμα οἰκονομική
Θρήσκευμα Ο.Ο. Ἐπικρατοῦς Ἑλληνική
Δημότης Βύρωνος - Σταυρῆς ΑΔ- 6209
Ἐγγεγραμμένος εἰς Μ. Ἀρρένων Δήμου ἢ Κοινότητος _____
Τόπος Θανάτου Ἑλλάδα
Χρονολογία θανάτου 9-5-1978 Ἡμέρα Τρίτην Ὑπὸ 05.30'
Αἰτία θανάτου καρδιακὸ ἐπεισόδιον

Ἄκριβες ἀπόσπασμα
Ἐν Βύρωνι τῆ 27 1978
Ὁ Συντάξας Ὑπάλληλος _____
Ο ΛΗΞΙΑΡΧΟΣ _____
ΠΑΝΑΓ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ληξιαρχική πράξη θανάτου συζύγου Γ. Πολίτη Ευαγγελίας Καραγιάννη το 1978.

Φωτογραφικό Αρχείο - Μέρος Α' Καστελλόριζο 1924-1927

Καστελλόριζο, σχολική εκδρομή. Δεξιά με το καπέλο υπό μάλλης ο Γ. Πολίτης.
Αριστερά ο Πάτερ Κλεόβουλος Παπαϊωάννου – Πιάνγκου.

Καστελλόριζο, Γ. Πολίτης και τάξη σε σχολική εκδρομή.

Δημοτικό σχολείο Καστελλορίζου. Δεξιά ο Γ. Πολίτης.

Σχολείο Καστελλορίζου, μπροστά οι δάσκαλοι. Ο Γ. Πολίτης 3^{ος} από δεξιά.

Καστελλορίζο. Ο Γ. Πολίτης στην 3^η σειρά από το τέλος, 4^{ος} από αριστερά με μαγκούρα στον ώμο.

Επίσημη παραδοσιακή φορεσιά Καστελλοριζιάς.

Καστελλόριζο, συνοικία «Χωράφια», στην πλατεία δεξιά ο Γ. Πολίτης και ο πεθερός του Γεώργιος Καραγιάννης με τις συζύγους Ευαγγελία και Φιλία. Οι γηραιότερες στην πλατεία φοράνε παραδοσιακή φορεσιά.

Φωτογραφικό Αρχείο-Μέρος Β' Νέα Μάκρη 1928-1935

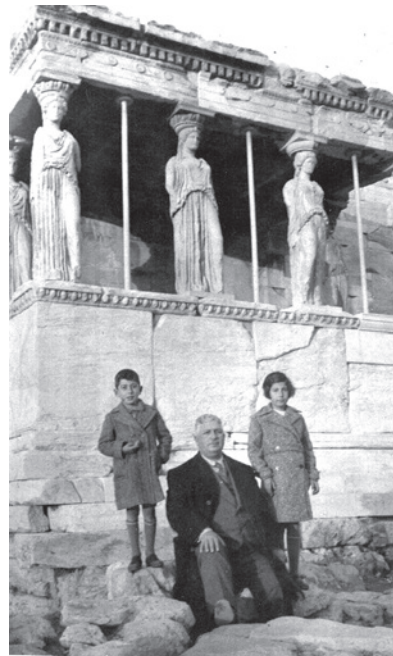
Απονομή βραβείου Μικρασιατικού Συλλόγου «ΑΝΑΤΟΛΗ». Δημοτικό σχολείο Νέας Μάκρης. Στη μέση η μαθήτρια Μαρία Δαμιανού. Δεξιά ο Γ. Πολίτης.

Σχολική εκδρομή. Ο Πολίτης αριστερά.

Δημοτικό σχολείο Νέας Μάκρης. Εκδρομή στην Ακρόπολη. Στη μέση ο Γ. Πολίτης

Δεξιά, ο Γ. Πολίτης με τα παιδιά του Μαρία και Ηλία. (Εμφανής η λατρεία του Γ. Πολίτη στους αρχαίους φιλοσόφους. Μεγαλύτερη αδυναμία του ως ελέγετο ήταν ο Σωκράτης και ο Πλάτωνας.)

Δήμος Μαραθώνα 21.5.29. Ο Πολίτης πάνω σειρά στην πόρτα, δεξιά του κυρίου με το καπέλο.

Παρέα στη Νέα Μάκρη. Στη μέση ο Γεώργιος Πολίτης.

Οικογενειακή εκδρομή. Ο Πολίτης δεξιά.

Ο Γ. Πολιτης 2^{ος} κάτω αριστερά στη Ν Μάρκη.

Γεώργιος Φίλιππας

Νέα Μάκρη 1940 εκδρομή ρέμα Βαζάνα με το δάσκαλο Γεώργιο Φίλιππα.

Νέα Μάκρη σχολείο με το δάσκαλο Γεώργιο Φίλιππα
(Τον Γεώργιο Πολίτη διαδέχτηκε στη Νέα Μάκρη ο Γεώργιος Φίλιππας, με
καταγωγή από τη Λευκάδα, 1^{ος} ξάδερφος του Σπύρου Φίλιππα, γαμπρού του
Γεωργίου Πολίτη.)

Φωτογραφικό Αρχείο-Μέρος Γ' Βύρωνας (1936 και μετά)

Στην τάξη του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Βύρωνας.

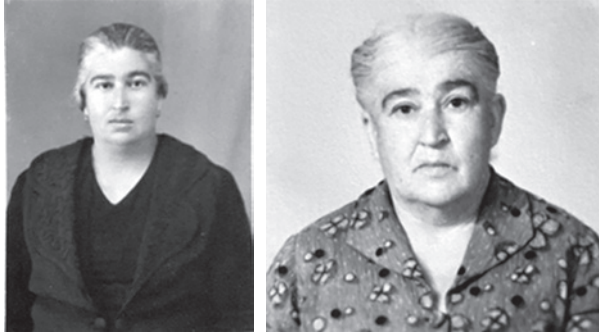

Γεώργιος Πολίτης, Παρέλαση μαθητών, Βύρωνας.

Μάζωξη, ο Πολίτης κάτω αριστερά, πάνω από τον κύριο με το καπέλο και τα μαύρα γυαλιά.

Φωτογραφικό Αρχείο-Μέρος Δ' Οικογενειακές φώτο οικ. Πολίτη

Ευαγγελία Καραγιάννη σύζυγος Γ. Πολίτη

Μαρία Πολίτου κόρη Γ. Πολίτη

Μαρία Γεωργίου Πολίτη

Γεώργιος Πολίτης και γιος Ηλίας

Ηλίας γιος Γεωργίου Πολίτη

Ταυτότητα Παντείου του Ηλία Γεωργίου Πολίτη.

Ηλίας Πολίτης υιός Γεωργίου Πολίτη Ηλίας και Μαρία Πολίτη 1948.

Πτυχίο Μαρίας Πολίτου κόρης Γεωργίου, δεξιά η Μαρία.

Μαρία Πολίτη στην αυλή του πατρικού στο Βύρωνα διαβάζοντας Πανεπιστημιακό σύγγραμμα.

Γάμος Μαρίας Πολίτου κόρης Γεωργίου. Από αριστερά Ευαγγελία και Γεώργιος Πολίτης.

Ευαγγελία Πολίτη Καραγιάννη με εγγονό Χαρίλαο Φίλιππα, γιο Μαρίας Πολίτη, Βύρωνας 1969.

Φωτογραφικό Αρχείο-Μέρος Ε΄ Οικογενειακές φώτο οικ. Καραγιάννη

Κηδεία Δημητρίου Γεωρ. Καραγιάννη, κουνιάδου Γ. Πολίτη 29 ετών το 1930 Καστελλόριζο. Πάνω από το φέρετρο η Φιλία Καραγιάννη μητέρα του τραβά τα μαλλιά της, δεξιά ο πατέρας του Βασίλειος Καραγιάννης δίπλα του ο Βασίλης θανόντος και ανάμεσά τους η Χρυσή.

Κηδεία Γεωργίου Βας. Καραγιάννη, πεθερού Ν. Πολίτη 31.08.1937 στο
Καστελόριζο.

Τραπέζι αρραβώνος. Από αριστερά, 2^η Χρυσάνθη Σταματόγλου με τα παιδιά της, 3 η Ειρήνη Καραγιάννη (μητέρα Ντάνη), από πάνω Γιώργος Καραγιάννης, δίπλα Φιλία Καραγιάννη, η Φιλία Καραγιάννη αδερφή του Γιώργου και κόρη του Βασίλη, δίπλα ο Βασίλειος Καραγιάννης και με το φέσι ο Γιάννης Σταματόγλου, μετά η Ελένη Σταματόγλου με τα καστελοριζιά ρούχα και Πολυξένη Σταματόγλου μητέρα Ελένης Σταματόγλου.

Από αριστερά ο (;) Σταματόγλου, Ελένη Σταματόγλου Καραγιάννη, ο σύζυγος Παναγιώτης Καραγιάννης, Γιάννης Σταματόγλου και η μητέρα Πολυξένη Σταματόγλου.

Χρυσή, τα παιδιά της Γιώργος και Δημήτρης Κοντός, η Φιλία Καραγιάννη και ο Παναγιώτης Καραγιάννης.

Δέσποινα Καραγιάννη αδερφή Ευαγγελίας και Κωνσταντίνος Πανηγύρης. Δεξιά, Παναγιώτης και Ελένη Καραγιάννη.

Παναγιώτης Καραγιάννης, μητέρα του Φιλία, αδερφή του Ευαγγελία.

Παναγιώτης και Ευαγγελία Καραγιάννη. Στη μέση η γιαγιά Φιλία Καραγιάννη.

Γιώργος Βασιλείου Καραγιάννης (αποθανών 1937). Γιαγιά Φιλία με άσπρο μαλλί.

Παναγιώτης και Ιωάννης Καραγιάννης Παναγιώτης και Ελένη Καραγιάννη (γένος Σταματίου).

Δέσποινα Καραγιάννη, Κωνσταντίνος Πανηγύρης, Φιλία Καραγιάννη. Δεξιά, Φιλια Βασ. Καραγιαννη.

Γάμος Παναγιώτη Καραγιάννη και Ελένης Μιχαήλ Σταματίου (Σταματόγλου) 38.06.42 Καστελόριζο

Βασίλης, Φιλία, Παναγιώτης & Ελένη Καραγιάννη (Παλαιστίνη 1943-45) στην Παλαιστίνη, όπου μεταφέρθηκαν οι Καστελλορίζιοι από τους Άγγλους για τη δική τους προστασία στο 2^ο Παγκόσμιο.

Αριστερά, Φιλία Καραγιάννη Καλλιμοπούλου Καστελλόριζο. Δεξιά, η Χρυσάνθη Σταματόγλου με τα παιδιά της Μιχάλη και Πολυξένη και δεξιά Ελένη Σταματόγλου Καραγιάννη με το παιδί της τη Φιλία Καλλιμοπούλου.

Γιαγιά Φιλία Καραγιάννη και εγγονή Φιλία. Ομοίως με Φιλία του Παναγιώτη (στην Παλαιστίνη).

Η οικογένεια Καραγιάννη στη Μάκρη και το Καστελλόριζο

Όταν στο Καστελλόριζο πήγαιναν τα υδροπλάνα!

Η ιστορία της οικογένειας Καραγιάννη, από το Λιβίσι και τα στρατόπεδα των προσφύγων

Εφημερίδα ΡΟΔΙΑΚΗ 04.12.2017

Ροδούλα Λουλουδάκη

Βασίλειος Καραγιάννης

Να γίνεις δυό-τρεις φορές πρόσφυγας, να χάνεις τα λεφτά, να τα ξανακάνεις, και πάλι απ' την αρχή... Να ζεις δόξες μεγάλες, κι αμέσως μετά προσφυγιές και εξορία και να αντέχεις όπως τόσες και τόσες ελληνικές οικογένειες που ταλαιπωρήθηκαν, περιπλανήθηκαν και επιβίωσαν.

Η ιστορία αυτή εκτυλίσσεται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα όταν η οικογένεια Καραγιάννη, που ασχολήθηκε στη Ρόδο με ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και μάλιστα ο αείμνηστος Γιώργος Καραγιάννης διατέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος του ΕΒΕΔ, ζούσε στο Λιβίσι, στο μαρμαρωμένο χωριό μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών.

Οι μετακινήσεις της οικογένειας, κάθε φορά που οι μεγάλοι μοίραζαν τα νησιά, η προσπάθεια να διασωθεί το βιός μέσα σε παστελαριές και γλάστρες, η αγωνία να επιζήσουν τα παιδιά και οι μεγάλοι από τις κακουχίες και τα στρατόπεδα. Και επί Ιταλοκρατίας, όταν το Καστελλόριζο έγινε σταθμός γαλλικών υδροπλάνων που ξεκινούσαν από τη Μασσαλία και μετά από τριήμερο ταξίδι και ανεφοδιασμό στο νησί έφταναν στη Βηρυττό, ο Βασίλης Καραγιάννης ήταν που δημιούργησε την υποδομή στο ακριτικό νησί. Πού κατέληξε η σημαία της Air France αντιπρόσωπος της οποίας ήταν ο Βασίλης Καραγιάννης, ο δυνατός άντρας τότε της οικογένειας; Παρά τις προσπάθειες της οικογένειας να τη δωρίσει στον τόπο της, κατέληξε στο Παρίσι!

Τις ωραίες και πικρές ιστορίες αφηγείται ο Ντάνυς (Δημήτρης) Καραγιάννης, με τη βοήθεια και παρουσία των συγγενών: Φιλίας Καραγιάννη Καλλιμπούλου, του Γιώργου Καραγιάννη και της Χρυσάνθης Κώτη. Γιατί κάποιες ιστορίες, είναι θησαυρός.

Πού ζούσε η οικογένειά σας και ποιες ήταν οι συνθήκες στο Καστελλόριζο στις αρχές του προηγούμενου αιώνα;

Από το 1915 το Καστελλόριζο ήταν υπό Γαλλική κατοχή. Οι Γάλλοι είχαν σκοπό να το κρατήσουν, είχαν εκδώσει και γραμματόσημα. Η Γαλλική κατοχή κράτησε ως το 1921, οπότε το Καστελλόριζο πέρασε από τα χέρια των Γάλλων, στα χέρια των Ιταλών. Τότε η δική μου οικογένεια, η οικογένεια Καραγιάννη, ζούσε στο Λιβίσι, στο θέρετρο της Μάκρης η οποία σήμερα λέγεται Φετιγιέ. Ο παππούς μου είχε τέσσερα αγόρια και τέσσερα κορίτσια. Ο μεγαλύτερος γιός ο πατέρας μου, ο Βασίλης Καραγιάννης, γνώριζε απταίστως Γαλλικά, Ελληνικά και Τούρκικα. Οι δουλειές της οικογένειας μεγάλωναν, ασχολήθηκαν με το εμπόριο υφασμάτων, κι έτσι μεταφέρθηκαν στη Μάκρη. Εκεί τον πατέρα μου, λόγω της μόρφωσής του τον έκαναν αξιωματικό του τουρκικού στρατού, τον δε αδελφό του Δημήτρη τον έστειλαν εξορία. Ασχολήθηκαν με το εμπόριο υφασμάτων. Η οικογένεια Καραγιάννη έδρασε εμπορικά στο Φετιγιέ. Έστειλε τον πατέρα μου στην Αλεξάνδρεια που ήταν τότε μεγάλο εμπορικό κέντρο, είχε τα χαρτονομίσματα στη ζώνη του και φορτωμένο το καϊκι σουσάμι το οποίο πουλούσε για να αγοράσει υφάσματα. «Τι έφερε ο Βασίλης εφέντης...» έλεγαν όλοι.

Οι μετακινήσεις τους όμως συνεχίζονται!

Με την ανταλλαγή των πληθυσμών η οικογένεια όπως και όλοι οι Λιβισιανοί έπρεπε να διαλέξουν προορισμό. Φεύγουν και πάνε στο Καλαμάκι, το σημερινό Καλκάν. Εκεί γεννήθηκε το όγδοο παιδί, ο Παναγιώτης. Ο πρώτος γιός της οικογένειας, ο Βασίλης με τον τελευταίο τον Παναγιώτη είχαν 20 χρόνια διαφορά! Με την ανταλλαγή των πληθυσμών ο παππούς μας, ο πατέρας μου ο Βασίλης και ο Δημήτρης βρέθηκαν σε στρατόπεδο εργασίας, στα βάθη της Ανατολής όπως έλεγαν οι Τούρκοι την εξορία. Η δε γιαγιά η Τριανταφυλλιά, που ήταν στο Καλαμάκι, παίρνει τα μικρότερα παιδιά και το κομπόδεμά της το οποίο είχε φροντίσει να κρύψει μέσα σε ξερά σύκα που έκανε παστελαριά και πηγαίνει στο Καστελλόριζο. Έβαλε τις λίρες μέσα στις παστελαριές και σε μια γλάστρα με φούλια, που τους είπε ότι θέλει να πάρει μαζί της. Η γιαγιά έφτασε στο Καστελλόριζο και τελειώνοντας η

Στα γραφεία της Air France στο Καστελλόριζο. Στην είσοδο ο Βασίλης Καραγιάννης.

εξορία των ανδρών της οικογένειας γύρισαν κι εκείνοι. Λίγο αργότερα πέθανε ο Δημήτρης από τις κακουχίες που πέρασε.

Και τότε η οικογένεια ανέπτυξε ακόμα περισσότερο τη δράση της.

Το Καστελλόριζο που ήταν υπό Ιταλική κατοχή είχε 13.000 με 14.000 κατοίκους τότε. Η οικογένεια συνέχιζε να ασχολείται με τα υφάσματα. Οι Ιταλοί φοβούμενοι ωστόσο αποκλεισμό είχαν φροντίσει για αυξημένες ποσότητες τροφίμων και είχαν αναθέσει τη φύλαξη και διαχείριση των αποθηκών αυτών στον πατέρα μου ο οποίος παντρεύτηκε την κόρη του Χριστόδουλου Κωνσταντίνου, γιατρού του Καστελλορίζου. Ήταν τότε που η οικογένειά μας ξεκίνησε να έχει εμπορικές συναλλαγές και με την Αθήνα.

Πώς βρέθηκε ο Βασίλης Καραγιάννης να είναι ο αντιπρόσωπος της Air France και να έχει την ευθύνη των υδροπλάνων που ανεφοδιάζονταν στο Καστελλόριζο;

Μια μέρα ένας καραμπινιέρος, πλησίασε τον πατέρα μου και του λέει «σε θέλει ο διοικητής...»! Φοβήθηκε, κι όταν πήγε εκείνος του είπε «γυρίζεις και λες ότι ξέρεις γαλλικά. Διάβασέ μου το γράμμα αυτό...». Ήταν επιστολή της Air France η οποία πετούσε από τη Μασσαλία για τις Γαλλικές αποικίες του Λιβάνου και της Συρίας, κάνοντας το δρομολόγιο μέσω Νεάπολης της Ιταλίας, Κέρκυρας, Αθηνών και κατάληξη τη Βηρυτό. Ήθελαν ένα μέσο σταθμό ανεφοδιασμού των υδροπλάνων και όπως έγραφε η επιστολή δύο ήταν οι επιλογές που είχαν οι Γάλλοι: το Μαρμαρίς στην Τουρκία και το Καστελλόριζο. Ο Γάλλος πρόεδρος της εταιρείας έλεγε ότι θα ενημέρωνε για τις προθέσεις του τον Ιταλό διοικητή του Καστελλορίζου, εν καιρώ. Ο πατέρας μου ενώ διάβαζε το γράμμα, αποστήθιζε την διεύθυνση και επιστρέφοντας στο μαγαζί έγραψε ένα γράμμα στη γραφομηχανή το οποίο έστειλε στον πρόεδρο της Air France, το οποίο έλεγε ότι το απάνεμο λιμάνι ήταν του Καστελλορίζου, κι ότι το Μαρμαρίς δεν είχε καθόλου υποδομή αφού ήταν ένα έρημο μέρος, με ένα καφεενεδάκι μόνο. Μέσα σ' ένα μήνα καταφθάνει στο Καστελλόριζο ένας αξιωματούχος της εταιρείας και λέει στον πατέρα μου «σας διορίζουμε αντιπρόσωπό μας»...

Σημαντική εξέλιξη ειδικά εκείνη την εποχή. Πώς κατάφερε να δημιουργήσει την υποδομή που χρειαζόταν;

Τότε η οικογένεια Καραγιάννη διαλέγει το καλύτερο σπίτι στο Καστελλόριζο, αυτό της οικογένειας Στουαίτη και το νοικιάζει, το κάνει ξενοδοχείο για τα πληρώματα και τους επιβάτες που θα έπρεπε να διανυκτερεύσουν. Η οικογένειά μας ανέλαβε και τη σίτιση των πληρωμάτων και των επιβατών των υδροπλάνων, ενώ επιπλέον συνεργαστήκαμε με την εταιρεία Shell για τα καύσιμα, αγοράζοντας και ένα χώρο στον αιγιαλό για τυχόν επιδιόρθωση των υδροπλάνων. Η οικογένεια είχε και ατμάκατο που μετέφερε τους επιβάτες των υδροπλάνων στην ακτή, στο λιμάνι.

Μέχρι τότε κράτησε η ηρεμία στο νησί, αλλά και τα δρομολόγια των υδροπλάνων;

Η λειτουργία των υδροπλάνων διεκόπη με το ξέσπασμα του πολέμου, το 1940. Το 1940 το Καστελλόριζο κατελήφθη από τους Άγγλους. Οι νέοι κατακτητές μετέφεραν με πλοία τον πληθυσμό σε στρατόπεδα προσφύγων στην Κύπρο, κι από εκεί στην Παλαιστίνη που ήταν Αγγλική αποικία. Ωστόσο ο Βασίλης Καραγιάννης, η μάνα του Τριανταφυλλιά δηλαδή η γιαγιά μου και ο μικρός της γιός Παναγιώτης, παρέμειναν στο Καστελλόριζο ως οι μοναδικοί κάτοικοι. Ναύλωσαν ένα καϊκι, φόρτωσαν όλα τα εμπορεύματά τους, τα μετέφεραν στη Κύπρο όπου και τα πούλησαν διασώζοντας έτσι ένα μικρό τμήμα της περιουσίας τους. Οι υπόλοιποι, όπως και όλοι οι Καστελλοριζιοί και πάλι περιπλάνηση, και πάλι ταλαιπωρία και αγώνας για την επιβίωση. Περίπου δύο χρόνια μετά έληξε κι αυτή η μεγάλη περιπέτεια με την επιστροφή του πληθυσμού στο νησί.

Εσείς όμως ήρθατε στη Ρόδο!

Η δική μας οικογένεια προτίμησε να έρθει στη Ρόδο και να ανοίξει κατάστημα με υφάσματα στην πλατεία Ιπποκράτους, στην Παλιά Πόλη και μετά στη Νέα Αγορά, στην οδό Γαλλίας. Στη συνέχεια ασχολήθηκε με τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Ο δε Γιώργος Καραγιάννης, ο μεγάλος γιος του Βασίλη και αδελφός μου, διετέλεσε επί

σειρά ετών πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Δωδεκανήσου.

Έχει μια ιστορία όμως και η σημαία της Air France για την οποία δεν πολυενδιαφέρθηκαν να μείνει στο τόπο απ' όπου προέρχεται και κατέληξε στο Παρίσι! Πώς έγινε αυτό;

Η σημαία της Air France βρέθηκε σ' ένα ντουλάπι του σπιτιού του θείου μου Παναγιώτη και η οικογένειά μας ενδιαφέρθηκε να την παραδώσει στο Δήμο Καστελλορίζου ή όπου αλλού για να τοποθετηθεί στο μουσείο του νησιού. Κάτι τέτοιο όμως δεν κατέστη δυνατόν λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών. Έτσι την παραδώσαμε στην Air France και σήμερα βρίσκεται τοποθετημένη στο γραφείο του προέδρου της εταιρείας στο Παρίσι.

Ο Γιώργος και η Τριανταφυλλιά Καραγιάννη.

Ο Μιχάλης Δελησάββας και ο Χάρης Φίλιππας στο καφέ του βιβλιοπωλείου «Ευρυπίδης» στο Χαλάνδρι, όπου «γεννήθηκε» το παρόν βιβλίο, Μάη 2022.

Τάσος Κακλαμάνης (Χημικός Μηχανικός - Ερευνητής - Αθήνα)
Εύα Αχλάδη (Τουρκολόγος-Ερευνήτρια - Αρχιβιβλιοθηκονόμος
Σισμανόγλειου Βιβλιοθήκης Κωνσταντινούπολης)
Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών «ΛΥΚΙΑ»
Σαμψούντος 6, Αιγάλεω 12242, Τηλ +30 6977 841099
Mail: kaklamanist@yahoo.gr και lyciagreece@gmail.com,
Facebook: Εταιρεία Ιστορικών Ερευνών «Λυκία» - Society of Historical
Research "Lycia"
Site: www.lycia.gr